

Ekonomia

Bezpieczeństwo ekonomiczne a przestępstwa gospodarcze

**Analiza uwarunkowań prawno-organizacyjnych
na przykładzie Federacji Rosyjskiej**

Natasza Duraj

Bezpieczeństwo ekonomiczne a przestępstwa gospodarcze

Analiza uwarunkowań prawno-organizacyjnych
na przykładzie Federacji Rosyjskiej

WYDAWNICTWO
UNIWERSYTETU
ŁÓDZKIEGO

Ekonomia

Bezpieczeństwo ekonomiczne a przestępstwa gospodarcze

Analiza uwarunkowań prawno-organizacyjnych
na przykładzie Federacji Rosyjskiej

Natasza Duraj

Natasza Duraj – Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny
Instytut Logistyki i Informatyki, Katedra Analizy i Strategii Przedsiębiorstwa
90-214 Łódź, ul. Rewolucji 1905 r. nr 37/39

RECENZENT

Andrzej Bujak

REDAKTOR INICJUJĄCY

Beata Koźniewska

REDAKCJA

Monika Wolska-Bryl

SKŁAD I ŁAMANIE

Monika Wolska-Bryl

KOREKTA TECHNICZNA

Anna Sońta

PROJEKT OKŁADKI

Agencja Reklamowa efectoro.pl

Zdjęcie wykorzystane na okładce: © Depositphotos.com/HayDmitriy

Wydrukowano z gotowych materiałów dostarczonych do Wydawnictwa UŁ

© Copyright by Natasza Duraj, Łódź 2020

© Copyright for this edition by Uniwersytet Łódzki, Łódź 2020

Wydane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego
Wydanie I. W.09905.20.0.M

Ark. druk. 8,875

ISBN 978-83-8220-300-4

e-ISBN 978-83-8220-301-1

<https://doi.org/10.18778/8220-300-4>

Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego
90-131 Łódź, ul. Lindleya 8
www.wydawnictwo.uni.lodz.pl
e-mail: ksiegarnia@uni.lodz.pl
tel. 42 665 58 63

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział 1	
Pojęcie i istota bezpieczeństwa oraz bezpieczeństwa ekonomicznego	9
1.1. Pojęcie bezpieczeństwa	9
1.2. Klasyfikacja bezpieczeństwa	11
1.3. Pojęcie bezpieczeństwa ekonomicznego w polskiej literaturze przedmiotu	17
1.4. Pojęcie bezpieczeństwa ekonomicznego w rosyjskiej literaturze przedmiotu oraz zasady zabezpieczenia prawnego bezpieczeństwa ekonomicznego	19
Rozdział 2	
Pojęcie i istota przestępstw w sferze gospodarki, unormowanych w Kodeksie karnym Federacji Rosyjskiej oraz kar za nie grożących	29
2.1. Pojęcie i rodzaje przestępstw w sferze gospodarki	29
2.2. Kary określone w Kodeksie karnym Federacji Rosyjskiej	36
2.3. Kary przewidziane w Kodeksie karnym Federacji Rosyjskiej za przestępstwa w sferze gospodarki	38
Rozdział 3	
Unormowanie przestępstw przeciwko własności – postanowienia Rozdziału 21 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej	45
Rozdział 4	
Unormowanie przestępstw w sferze działalności gospodarczej – postanowienia Rozdziału 22 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej	61

Rozdział 5

Unormowanie przestępstw przeciwko interesom służby w organizacjach komercyjnych i innych organizacjach – postanowienia Rozdziału 23 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej	113
---	------------

Rozdział 6

Przestępstwa w sferze gospodarczej na tle przestępstw popełnionych na terytorium Federacji Rosyjskiej w latach 2003–2019 oraz ich sprawcy	123
--	------------

Zakończenie	133
-------------	-----

Bibliografia	135
--------------	-----

Spis tabel	141
------------	-----

Wstęp

Bezpieczeństwo ekonomiczne stanowi obszar zainteresowania wielu środowisk naukowych i społecznych, będąc zarazem siłą sprawczą rozwoju dyscypliny nauk o bezpieczeństwie w ramach dziedziny nauk społecznych. Jednym z zagrożeń bezpieczeństwa ekonomicznego jest przestępczość w sferze gospodarki, a jej zwalczanie stało się istotnym celem Federacji Rosyjskiej – kraju, zmagającego się od wielu lat z niezwykle szkodliwym, wręcz destrukcyjnym wpływem przestępczości na jakość życia rosyjskiego społeczeństwa.

Zasięg przestępstw w sferze gospodarczej jest bardzo szeroki. Dotyczą one niemalże wszystkich aspektów życia gospodarczego Federacji Rosyjskiej i corocznie powodują poważne straty o charakterze materialnym i niematerialnym. Pokrzywdzonymi są zazwyczaj osoby fizyczne, niektóre z gałęzi gospodarki, jak również instytucje państwowe oraz instytucje samorządu terytorialnego.

Zasadniczym celem monografii jest zaprezentowanie problematyki dotyczącej unormowań prawno-organizacyjnych przestępstw w sferze gospodarki w Federacji Rosyjskiej w aspekcie kształtowania bezpieczeństwa ekonomicznego Rosji.

Praca składa się ze wstępu, sześciu rozdziałów, zakończenia, bibliografii oraz spisu tabel.

W rozdziale 1, zatytułowanym „Pojęcie i istota bezpieczeństwa oraz bezpieczeństwa ekonomicznego”, zaprezentowano pojęcie „bezpieczeństwa” oraz jego klasyfikację. W rozdziale tym zawarto także pojęcie „bezpieczeństwa ekonomicznego” w polskiej i rosyjskiej literaturze przedmiotu, a także przedstawiono zasady zabezpieczenia prawnego bezpieczeństwa ekonomicznego Federacji Rosyjskiej.

Rozdział 2, zatytułowany „Pojęcie i istota przestępstw w sferze gospodarki, unormowanych w Kodeksie karnym Federacji Rosyjskiej oraz kar za nie groźących”, zawiera informacje dotyczące pojęcia i rodzajów przestępstw w sferze gospodarki. W dalszej części tego rozdziału opisane zostały kary unormowane w Kodeksie karnym Federacji Rosyjskiej, jak również kary, jakie rosyjski Kodeks karny przewiduje za popełnione przestępstwa w sferze gospodarki.

W rozdziale 3 pt. „Unormowanie przestępstw przeciwko własności – postanowienia Rozdziału 21 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej”, opisane zostały przestępstwa ujęte w art. 158–168 KK FR. Przedmiotem ochrony tychże przestępstw jest własność, pod którą należy rozumieć mienie ruchome i nieruchome. Dobrem chronionym przestępstw przeciwko własności jest także posiadanie, przez które należy rozumieć możliwość władania określoną rzeczą.

Rozdział 4, zatytułowany „Unormowanie przestępstw w sferze działalności gospodarczej – postanowienia Rozdziału 22 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej”, zawiera opis przestępstw stypizowanych w art. 169–200.5 KK FR. Można określić je jako czyny umyślne społecznie niebezpieczne (z działania lub zaniechania), które stanowią czyny umyślne zagrażające bezpieczeństwu ekonomicznemu państwa lub stwarzające zagrożenie wyrządzenia szkody interesom materialnym jednostki, społeczeństwa lub państwa.

Rozdział 5 pt. „Unormowanie przestępstw przeciwko interesom służby w organizacjach komercyjnych i innych organizacjach – postanowienia Rozdziału 23 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej”, zawiera analizę najmniej licznej grupy przestępstw w sferze gospodarki, dotyczącej zarówno przekupstwa handlowego, jak i nadużycia oraz przekroczenia uprawnień.

Rozdział 6, zatytułowany „Przestępstwa w sferze gospodarczej na tle przestępstw popełnionych na terytorium Federacji Rosyjskiej w latach 2003–2019 oraz ich sprawcy”, zawiera informacje dotyczące zarówno przestępstw ogółem, popełnionych w Rosji w badanym okresie, jak i przestępstw w sferze gospodarczej. W rozdziale tym zawarto także wnioski płynące z analizy liczby ujętych sprawców przestępstw oraz strat materialnych, spowodowanych popełnionymi przestępstwami w sferze gospodarki. Rozdział 6 bazuje na materiałach zgromadzonych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Federacji Rosyjskiej za lata 2003–2019.

Pracę wieńczy zakończenie, w którym zawarto najistotniejsze wnioski, płynące z analizy przestępstw w sferze gospodarki, popełnionych na terytorium Federacji Rosyjskiej w latach 2003–2019 oraz analizy aktów prawnych, dotyczących tej kategorii przestępstw.

Książka powstała z myślą o czytelnikach zainteresowanych rozwijaniem wiedzy z zakresu bezpieczeństwa ekonomicznego oraz zwalczania przestępstw o charakterze gospodarczym, w tym przestępstw w sferze gospodarczej, z jakimi mają do czynienia na co dzień rosyjskie organy ścigania.

Rozdział 1

Pojęcie i istota bezpieczeństwa oraz bezpieczeństwa ekonomicznego

1.1. Pojęcie bezpieczeństwa

Z etymologicznego punktu widzenia termin „bezpieczeństwo” wywodzi się z łacińskiego *sine curas*, równoznacznego z pojęciem *securitas*, co oznacza stan „bezpieczeństwa”¹. R. Zięba uważa, że termin ten powinien być rozumiany jako stan pewności, spokoju, zabezpieczenia oraz jego poczucia, oznaczający brak zagrożenia oraz ochronę przed niebezpieczeństwem², a J. Potrzeszcz utożsamia go ze spokojem ducha, bezpieczeństwem i beztrioską³. Rzeczownik *securitas* pochodzi natomiast od przymiotnika *securus*, oznaczającego „beztroski”, „spokojny”, „wesoły”, „pewny”, „bezpieczny”⁴.

W literaturze przedmiotu określenia terminu „bezpieczeństwo” mają w większości jakościowy charakter. Termin ten definiowany jest zarówno jako „wartość”⁵

1 J. Tokarski (red.), *Słownik wyrazów obcych PWN*, PWN, Warszawa 1980, s. 673.

2 R. Zięba, *Kategoria bezpieczeństwa w nauce o stosunkach międzynarodowych*, [w:] D.B. Bobrow, E. Haliżak, R. Zięba (red.), *Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe u schyłku XX wieku*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 1997, s. 3.

3 J. Potrzeszcz, *Bezpieczeństwo prawne z punktu widzenia filozofii prawa*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2013, s. 26.

4 M. Plezia (red.), *Słownik łacińsko-polski*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007, s. 83–84.

5 W. Kitler, *Obrona narodowa w wybranych państwach demokratycznych*, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Warszawa 2001, s. 39.

lub jako „wartość i dobro chronione”⁶, „potrzeba”⁷, „stan i proces”⁸ czy „naczelna potrzeba człowieka do istnienia”⁹.

W znaczeniu ogólnospołecznym, bezpieczeństwo – jako pojęcie stosowane w codziennej rzeczywistości oraz funkcjonowaniu społeczeństw i państw – obejmuje zabezpieczenie takich potrzeb, jak: istnienie i przetrwanie, pewność, stabilność, tożsamość, niezależność, ochrona, a także poziom i jakość życia¹⁰. Bezpieczeństwo utożsamiane jest także z gwarantowaną przez konstytucję, instytucje prawne i przedsięwzięcia praktyczne ochroną i obroną przed wewnętrznymi zagrożeniami żywotnych interesów państwa, społeczeństwa i obywatela we wszystkich sferach życia społecznego¹¹.

R.B. Woźniak podkreśla, że chcąc zrozumieć istotę bezpieczeństwa, należy uwzględnić co najmniej dwa czynniki, które ją tworzą. Za pierwszy z nich uznaje on gwarancję przetrwania określonego podmiotu w stanie nienaruszonym, przy czym składnik ten stanowi podstawę bezpieczeństwa, dając możliwość fizycznego istnienia danego podmiotu. Identyfikowany jest on ze stanem polegającym na braku zagrożeń (brak konfliktów, kryzysów). Należy jednak podkreślić, iż bezpieczeństwo ograniczone tylko do tego komponentu posiada wymiar negatywny. Dlatego też urzeczywistnienie pełnego bezpieczeństwa, czyli bezpieczeństwa rozumianego pozytywnie, warunkują możliwości do swobodnego rozwoju danego podmiotu¹².

Zdaniem A. Czupryńskiego, bezpieczeństwo powinno być postrzegane jako aspekt systemu wartości, o który należy zabiegać i pielęgnować go¹³. Dlatego też w literaturze przedmiotu z zakresu szeroko rozumianego bezpieczeństwa często podkreślany jest fakt, że wyjaśniając istotę pojęcia bezpieczeństwa należy mieć na uwadze przede wszystkim jego związek ze zjawiskiem zagrożenia¹⁴.

6 W. Kitler, *Transdyscyplinarność badań w naukach o bezpieczeństwie i w naukach o obronności*, [w:] W. Kitler, T. Kośmider (red.), *Metodologiczne i dydaktyczne aspekty bezpieczeństwa narodowego*, Difin, Warszawa 2015, s. 173.

7 A. Kołodziejczyk, *Bezpieczeństwo jako fenomen społeczny: pojęcie bezpieczeństwa, jego interpretacje i odmiany*, „Seaculum Christianum: Pismo historyczne” 2007, t. 14, nr 1, s. 228.

8 S. Koziej, *Bezpieczeństwo: istota, podstawowe kategorie i historyczna edukacja. Polityczno-strategiczne aspekty bezpieczeństwa*, „Bezpieczeństwo Narodowe” 2011, II-2011/18, s. 19.

9 W. Pokruszyński, *Filozofia bezpieczeństwa*, Wydawnictwo SGE, Józefów 2013, s. 12.

10 R. Zięba, *Pojęcie i istota bezpieczeństwa państwa w stosunkach międzynarodowych*, „Sprawy Międzynarodowe” 1989, nr 10, s. 50.

11 Z. Nowakowski, H. Szafran, R. Szafran, *Bezpieczeństwo XXI wieku. Strategie bezpieczeństwa narodowego Polski i wybranych państw*, RS Druk, Rzeszów 2009, s. 110.

12 R.B. Woźniak, *Społeczne wymiary bezpieczeństwa wewnętrznego w mieście portowym*, „Edukacja Humanistyczna” 2014, nr 1(30), s. 134.

13 A. Czupryński, *Bezpieczeństwo w ujęciu teoretycznym*, [w:] A. Czupryński, B. Wiśniewski, J. Zboina (red.), *Bezpieczeństwo. Teoria – Badania – Praktyka*, Wydawnictwo CNBOP-PIB, Józefów 2015, s. 10.

14 A. Kołodziejczyk, *op. cit.*, s. 230.

1.2. Klasyfikacja bezpieczeństwa

Poszczególne dziedziny bezpieczeństwa mają swoją strukturę podmiotową (bezpieczeństwo jako pewność istnienia i przetrwania), przedmiotową (pewność stanu posiadania i rozwoju) oraz procesualną (zmiennosć w czasie obiektywnych i subiektywnych aspektów bezpieczeństwa). Owe wymiary podlegają klasyfikacji według określonych kryteriów¹⁵:

- podmiotowego (bezpieczeństwo regionalne, narodowe oraz bezpieczeństwo międzynarodowe),
- przedmiotowe (bezpieczeństwo ekonomiczne, polityczne, wojskowe, społeczne, kulturowe, ideologiczne, ekologiczne, informacyjne),
- przestrzennego (bezpieczeństwo lokalne, subregionalne, regionalne, ponadregionalne, globalne),
- czasu (stan bezpieczeństwa i proces bezpieczeństwa),
- sposobu organizowania (bezpieczeństwo indywidualne, unilateralne, hegemizm mocarstwowy, izolacjonizm, neutralność, sojusze, kooperacje).

Pierwszy rodzaj bezpieczeństwa według kryterium podmiotowego – bezpieczeństwo regionalne – definiowane jest jako ochrona systemu stosunków wzajemnych państw regionu przed zagrożeniami destabilizacji sytuacji, kryzysami, konfliktami zbrojnymi i wojnami o charakterze regionalnym¹⁶.

Bezpieczeństwo narodowe to bezpieczeństwo konkretnego państwa jako podmiotu prawa międzynarodowego publicznego. Na bezpieczeństwo narodowe składają się obrona obszaru, obywateli oraz nienaruszalność granic państwa. Ponadto w jego zakres wchodzi ochrona interesów danego państwa, polityki oraz gospodarki wewnętrznej i międzynarodowej¹⁷.

Bezpieczeństwo międzynarodowe określane jest jako zdolność narodu do ochrony jego wewnętrznych wartości przed zagrożeniem zewnętrznym. Za podstawowe wartości bezpieczeństwa narodowego państwa E. Cziomer przyjmuje¹⁸:

-
- 15 R.B. Woźniak, *U podstaw socjoglobalistyki. Koncepcje i zagrożenia*, Kadruk, Szczecin 2009, s. 221.
- 16 B. Chmieliński, *Rozważania nad naukami o bezpieczeństwie i bezpieczeństwem społeczności lokalnych*, „Historia i Polityka” 2018, nr 23(30), s. 61–62.
- 17 K. Łastawski, *Pojęcie i główne wyznaczniki bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego*, [w:] W. Fehler (red.), *Współczesne bezpieczeństwo*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2003, s. 12.
- 18 E. Cziomer (red.), *Zagrożenia i instytucje bezpieczeństwa międzynarodowego*, Oficyna Wydawnicza AFM, Kraków 2016, s. 14–15; E. Cziomer, *Bezpieczeństwo i współpraca w Europie*, [w:] E. Cziomer, L.W. Zyblikiewicz, *Zarys współczesnych stosunków międzynarodowych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2005, s. 154.

- przetrwanie, pojmowane jako suwerenny byt państwa i narodu w różnych aspektach,
- integralność terytorialną,
- niezależność polityczną i swobodę działania międzynarodowego oraz
- jakość życia, czyli samodzielny wybór ustroju społeczno-politycznego i systemu gospodarczego, jak również kształtowania własnej przyszłości na tradycji, kulturze oraz innych wartościach narodowych.

Według kryterium przedmiotowego, bezpieczeństwo dzieli się na bezpieczeństwo ekonomiczne, polityczne, wojskowe, społeczne, kulturowe, ideologiczne, ekologiczne oraz bezpieczeństwo informatyczne, określane przez niektórych autorów mianem bezpieczeństwa informacyjnego. O bezpieczeństwie ekonomicznym będzie mowa w dalszej części pracy, natomiast wyjaśnienia wymagają wzmiankowane wyżej poszczególne rodzaje bezpieczeństwa.

Bezpieczeństwo polityczne definiowane jest jako stan pewności przetrwania i rozwoju systemu politycznego danego państwa bądź grupy państw¹⁹. Jak podkreśla J. Czaputowicz, bezpieczeństwo polityczne dotyczy zagrożeń dla stabilności społecznej państw i rządów, czyli suwerenności wewnętrznej, związanej z rzeczywistą kontrolą określonego terytorium przez legalne władze państwa²⁰. Natomiast S. Zaleski jest zdania, że bezpieczeństwo polityczne związane jest z suwerennym polem decyzji władzy publicznej we wszystkich istotniejszych sferach życia zbiorowego w państwie²¹, a P. Soroka odnosi to pojęcie do pewności przetrwania oraz rozwoju systemu politycznego danego państwa lub ugrupowań państw wraz z zapewnieniem stabilności społecznej, ustrojowej, wewnętrznej państw (suwerenności wewnętrznej)²².

Bezpieczeństwo wojskowe, określane także mianem bezpieczeństwa militarne-go, definiowane jest jako stan uzyskany w rezultacie utrzymywania odpowiednio zorganizowanych i wyposażonych sił zbrojnych oraz zawartych sojuszków wojskowych, a także posiadania koncepcji strategicznej wykorzystania będących w dyspozycji sił, stosownie do zaistniałej sytuacji²³. M. Huzarski określa bezpieczeństwo militarne jako stan uzyskany w rezultacie utrzymywania na wymaganym poziomie potencjału militarne-go oraz zawartych sojuszków wojskowych i umów polityczno-

19 I. Pawlikowska, *Bezpieczeństwo jako cel polityki zagranicznej państwa*, [w:] R. Zięba (red.), *Wstęp do polityki zagranicznej państwa*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2005, s. 62.

20 J. Czaputowicz, *Bezpieczeństwo w teoriach stosunków międzynarodowych*, [w:] K. Żukrowska, M. Grącik (red.), *Bezpieczeństwo międzynarodowe. Teoria i praktyka*, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2006, s. 74.

21 S. Zaleski, *Strategia jako instrument bezpieczeństwa politycznego państwa*, „Doctrina. Studia społeczno-polityczne” 2009, nr 6, s. 33.

22 P. Soroka, *Polistrategia bezpieczeństwa zewnętrznego Polski. Ujęcie normatywne*, Towarzystwo Wiedzy Obronnej, Warszawa 2005, s. 18.

23 J. Kaczmarek, W. Łepkowski, B. Zdrodowski (red.), *Słownik terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego*, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Warszawa 2008, s. 21.

-militarnych, a także posiadania koncepcji strategicznej, operacyjnej i taktycznej wykorzystania tego potencjału, stosownie do zaistniałej sytuacji i ocenianych zagrożeń, wymagających użycia siły militarnej²⁴. Do obszaru zainteresowań bezpieczeństwa militarnego zalicza on: podstawy normatywne i teoretyczne, zagrożenia militarne, aspekt naukowy bezpieczeństwa militarnego, potencjał militarny i koncepcje strategiczne jego wykorzystania, sojusze militarne, operacje militarne, operacje reagowania kryzysowego i wsparcia pokoju, jak również prognostyczne kierunki zmian w bezpieczeństwie militarnym²⁵.

Bezpieczeństwo społeczne – według M. Leszczyńskiego – obejmuje całokształt działań prawnych i organizacyjnych, realizowanych przed podmioty rządowe (krajowe i międzynarodowe), pozarządowe oraz samych obywateli, które mają na celu zapewnienie określonego poziomu życia osobom, rodzinom i grupom społecznym oraz niedopuszczenie ich do marginalizacji oraz wykluczenia społecznego. Chodzi tu zwłaszcza o zapewnienie pomocy ludziom czasowo lub trwale niezdolnym do pracy zawodowej, którzy znaleźli się wskutek własnej niezaradności w trudnej sytuacji życiowej lub padli ofiarą niezależnych od nich zdarzeń losowych, takich jak pożar, powódź czy inne klęski żywiołowe. Istotne znaczenie ma tutaj uwaga o konieczności wzmocnienia odpowiedzialności obywateli za los własny i los rodzin, ponieważ walka z marginalizacją i nadrzędna rola państwa w tym procesie nie może kształtować postaw znanych jako wyuczony syndrom bezradności. Polega on na stopniowym zatracaniu umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych i sięganie po pomoc instytucji pomocy społecznej w sytuacjach do tego nieuprawnionych. Istotnym elementem bezpieczeństwa społecznego jest tworzenie warunków rozwojowych poprzez możliwość aktywnego uczestniczenia w edukacji, kulturze, szeroko rozumianym życiu społecznym²⁶.

Bezpieczeństwo kulturowe w literaturze przedmiotu definiowane jest jako zdolność państwa do ochrony tożsamości kulturowej, dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, w warunkach otwarcia na świat, umożliwiających rozwój kultury poprzez internalizację wartości niesprzecznych z własną tożsamością²⁷. Bezpieczeństwo kulturowe w wymiarze narodowym – zdaniem G. Michałowskiej – oznacza warunki, w których społeczeństwo może utrzymywać i pielęgnować wartości decydujące o jego tożsamości, a jednocześnie swobodnie czerpać z doświadczeń i osiągnięć innych

24 M. Huzarski, *Zarządzanie bezpieczeństwem militarnym w ujęciu narodowym i sojuszniczym*, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Warszawa 2008, s. 49.

25 *Ibidem*, s. 51.

26 M. Leszczyński, *Bezpieczeństwo społeczne Polaków wobec wyzwań XXI w. Zarządzanie bezpieczeństwem*, Difin, Warszawa 2011, s. 58.

27 J. Czaja, *Pojęciowe aspekty kulturowe*, [w:] K. Jałoszyński, B. Wiśniewski, T. Wojtuszek (red.), *Współczesne postrzeganie bezpieczeństwa*, Wyższa Szkoła Administracji w Bielsku-Białej, Bielsko-Biała 2007, s. 172–173.

narodów²⁸. Natomiast W. Kitler jest zdania, że pod pojęciem bezpieczeństwa kulturowego należy rozumieć proces zachodzący w zakresie bezpieczeństwa narodowego, obejmujący różne środki i działania, których wykorzystanie i realizacja ma na celu konsolidowanie i kultywowanie wartości, które znacząco wpływają na tożsamość narodową oraz czerpanie z dokonań innych narodów, przy równoległym zapobieganiu wzrostu znaczenia obcych wpływów, które w znaczny sposób mogą osłabić integralność wewnętrzną²⁹.

Bezpieczeństwo ideologiczne posiada stosunkowo wąski zakres przedmiotowy i specyficzny charakter, dlatego też termin ten rzadko pojawia się w literaturze przedmiotu. Bezpieczeństwo to stanowi element bezpieczeństwa ekonomicznego, politycznego, a także bezpieczeństwa kulturowego. Wynika to – w odniesieniu do pejoratywnego znaczenia ideologii – ze zmodyfikowanego przez określone grupy społeczne obrazu rzeczywistości, kształtowanej dla potrzeb interesów tychże grup, najczęściej w sferze polityki, ekonomii czy religii. Natomiast bezpieczeństwo ideologiczne z punktu widzenia jego pozytywnego charakteru można rozpatrywać jako dążenie do wypracowania w społeczeństwie wspólnego światopoglądu, który winien służyć realizacji interesu narodowego³⁰.

Bezpieczeństwo ekologiczne w literaturze przedmiotu definiowane jest w bardzo zróżnicowany sposób. Zdaniem J. Kukułki, pod terminem tym należy rozumieć określoną wartość zdrowego życia gatunku ludzkiego w jego środowisku³¹, natomiast R. Paczulski wyraża opinię, że bezpieczeństwo ekologiczne winno być utożsamiane z ochroną przed zagrożeniami, które wynikają z niedostatecznego zharmonizowania rozwoju gospodarczego i rozwoju społecznego z wymogami ochrony środowiska³². Inną definicję bezpieczeństwa ekologicznego podaje M. Pietraś, określając ten termin jako taki stan stosunków społecznych, w tym treści, formy i sposoby organizacji stosunków międzynarodowych, który nie tylko ogranicza lub eliminuje zagrożenia ekologiczne, ale także promuje pozytywne działania, które umożliwiają realizację istotnych wartości, niezbędnych dla istnienia i rozwoju narodów oraz państw³³.

28 G. Michałowska, *Bezpieczeństwo kulturowe w warunkach globalizacji procesów społecznych*, [w:] D. Bobrow, E. Halizak, R. Zięba (red.), *Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe u schyłku XX wieku*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 1997, s. 132.

29 W. Kitler, *Bezpieczeństwo narodowe RP. Podstawowe kategorie – uwarunkowania – system*, Wydawnictwo Akademii Narodowej, Warszawa 2011, s. 53.

30 O. Wasiuta, R. Klepka, R. Kopeć (red.), *Vademecum bezpieczeństwa*, Instytut Nauk o Bezpieczeństwie, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Kraków 2018, s. 104.

31 J. Kukułka, *Ekologiczne czynniki bezpieczeństwa*, [w:] J. Kukułka (red.), *Bezpieczeństwo międzynarodowe w Europie Środkowej po Zimnej Wojnie*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 1994, s. 108.

32 R. Paczulski, *Ochrona środowiska*, Branta, Bydgoszcz 2008, s. 75.

33 M. Pietraś, *Bezpieczeństwo ekologiczne w Europie*, UMCS, Lublin 1996, s. 86.

Bezpieczeństwo informacyjne określane jest jako stan warunków zewnętrznych i wewnętrznych dopuszczających, by państwo mogło w swobodny sposób rozwijać swoje społeczeństwo informacyjne³⁴. Za warunki osiągnięcia bezpieczeństwa informacyjnego E. Nowak i M. Nowak przyjmują: niezagrożone strategiczne zasoby państwa, decyzje organów władzy podjęte na podstawie wiarygodnych informacji, niezakłócony przepływ informacji pomiędzy organami państwa, niezakłócone funkcjonowanie sieci teleinformatycznych tworzących krytyczną infrastrukturę teleinformatyczną państwa, zagwarantowaną przez państwo ochronę informacji niejawnych i danych osobowych obywateli, zasadę, że prawo do prywatności obywateli jest nienaruszane przez instytucje publiczne, a także swobodny dostęp obywateli do informacji publicznej³⁵.

Według kryterium przestrzennego, bezpieczeństwo dzielone jest na bezpieczeństwo lokalne, subregionalne, regionalne, ponadregionalne oraz bezpieczeństwo globalne.

Bezpieczeństwo lokalne stanowi element państwowego bezpieczeństwa wewnętrznego i jest rozumiane jako pewien typ ładu społecznego opartego na naturalnych związkach i poziomach styczności często o charakterze osobistym³⁶. Zdaniem W. Fehlera, lokalny wymiar bezpieczeństwa wewnętrznego obejmuje w stosownych do wspólnotowego lokalnego kręgu proporcjach wszystkie jego elementy, takie jak bezpieczeństwo ustrojowe, ład społeczny, bezpieczeństwo osobiste, bezpieczeństwo publiczne, porządek publiczny, mające charakter ogólnopaństwowy, ale uwzględnia także specyficzne dla danej społeczności lokalnej potrzeby, problemy, możliwości i formy aktywności³⁷.

Bezpieczeństwo subregionalne dotyczy obszaru mniejszego niż region, przy czym jego definicja jest tożsama z bezpieczeństwem regionalnym, a różni je tylko obszar, na którym jest tworzone³⁸. Pod pojęciem subregionu należy rozumieć część regionu, wyodrębnioną ze względu na charakterystyczny zespół cech – fizycznych, etnograficznych czy gospodarczych, które nie występują w innych częściach regionu.

Bezpieczeństwo regionalne – jak już wcześniej zostało wspomniane – określane jest jako ochrona systemu stosunków wzajemnych państw regionu przed zagrożeniami destabilizacji sytuacji, kryzysami, konfliktami zbrojnymi i wojnami o charakterze regionalnym³⁹.

34 E. Nowak, M. Nowak, *Zarys teorii bezpieczeństwa narodowego*, Difin, Warszawa 2011, s. 103.

35 *Ibidem*.

36 W. Fehler, *Lokalny wymiar wewnętrznego bezpieczeństwa państwa*, [w:] W. Fehler (red.), *Bezpieczeństwo w środowisku lokalnym*, Wydawnictwo Arte, Warszawa 2009, s. 23.

37 *Ibidem*, s. 24.

38 B. Chmieliński, *op. cit.*, s. 62.

39 *Ibidem*, s. 61–62.

Bezpieczeństwo ponadregionalne, określane także mianem bezpieczeństwa strefowego, odnosi się do obszaru znacznie większego niż region i może być definiowane analogicznie jak bezpieczeństwo regionalne⁴⁰.

Bezpieczeństwo globalne w literaturze przedmiotu rozumiane jest jako zdolność zapewnienia rozwoju cywilizacji światowej, przeciwdziałania i zapobiegania katastrofom naturalnym w wymiarze globalnym oraz ochrona systemu wzajemnych relacji społeczności światowej przed destabilizacją, kryzysami, konfliktami zbrojnymi i wojnami⁴¹.

Ze względu na kryterium czasu, bezpieczeństwo rozpatrywane jest jako stan bezpieczeństwa oraz proces bezpieczeństwa.

A. Czupryński definiuje bezpieczeństwo jako określony stan, będący efektem ewolucji jego procesów⁴². Zdaniem tego autora, stan bezpieczeństwa dotyczy sytuacji, w której znajduje się jego podmiot i oznacza zazwyczaj wymiar bezpieczeństwa, jego zasięg terytorialny oraz skalę trwałości⁴³.

Zdaniem Z. Ciekankowskiego, J. Nowickiej i H. Wyrębka, przez bezpieczeństwo rozumie się proces, w którym stan bezpieczeństwa i jego organizacja podlegają dynamicznym zmianom, stosownie do naturalnych zmian uwarunkowań bezpieczeństwa⁴⁴. Można zatem stwierdzić – posiłkując się opinią wskazanych autorów – że bezpieczeństwo jako proces oznacza ciągłą działalność jednostek, społeczności lokalnych, państw czy organizacji międzynarodowych w tworzeniu pożądanego stanu bezpieczeństwa⁴⁵. Podobnego zdania jest J. Kukułka, według którego bezpieczeństwo jest ciągłym procesem społecznym, w ramach którego podmioty działające starają się doskonalić mechanizmy zapewniające im poczucie bezpieczeństwa⁴⁶.

Bezpieczeństwo, ujmowane w szerszym kontekście sposobu organizowania, rozpatrywane jest jako⁴⁷:

- indywidualne (unilateralne) – hegemonizm mocarstwowy (zapewnienie przez działanie),
- jednostronne (izolacjonizm, neutralność, niezaangażowanie),
- sojusze (system blokowy),
- system bezpieczeństwa kooperacyjnego oraz
- system bezpieczeństwa zbiorowego (regionalnego, uniwersalnego).

40 J. Kaczmarek, W. Łepkowski, B. Zdrodowski (red.), *op. cit.*, s. 17.

41 B. Stefaniuk, *Cele i uwarunkowania bezpieczeństwa narodowego*, „Rozprawy Społeczne” 2014, t. VIII, nr 22, s. 44.

42 A. Czupryński, *op. cit.*, s. 16.

43 *Ibidem*.

44 Z. Ciekankowski, J. Nowicka, H. Wyrębek, *Bezpieczeństwo państwa w obliczu współczesnych zagrożeń*, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Siedlce 2016, s. 16.

45 *Ibidem*.

46 J. Kukułka, *Międzynarodowe stosunki polityczne*, PWN, Warszawa 1982, s. 31.

47 R. Zięba, *Pojęcie...*, s. 25.

W literaturze przedmiotu bezpieczeństwo klasyfikowane jest także według określonych kategorii ludzkiej aktywności, jednakże ze względu na obszerny zakres tego obszaru badawczego tematyka ta nie zostanie poruszona w pracy.

1.3. Pojęcie bezpieczeństwa ekonomicznego w polskiej literaturze przedmiotu

Zapewnienie bezpieczeństwa należy do podstawowych funkcji i zadań każdego państwa. Powinność ta realizowana jest przez państwo poprzez działania władcze, mające na celu zapewnienie stabilnego rozwoju gospodarczego kraju oraz zagwarantowanie warunków wzrostu dobrobytu społeczeństwa.

Jednym z pierwszych badaczy, który zwrócił uwagę na rolę i znaczenie bezpieczeństwa ekonomicznego w polityce i strategii państwa, był B. Buz⁴⁸. Dowodził on, że bezpieczeństwo ekonomiczne wraz z bezpieczeństwem militarnym, politycznym oraz społecznym stanowią kluczowe obszary badań nad bezpieczeństwem⁴⁹.

K.M. Książopolski definiuje bezpieczeństwo ekonomiczne jako stan niezakłóconego funkcjonowania gospodarek, rozumiany jako utrzymanie podstawowych wskaźników rozwojowych oraz zapewnienie komparatywnej równowagi z gospodarkami innych państw⁵⁰. Podobne ujęcie kwestii bezpieczeństwa ekonomicznego przedstawia Z. Stachowiak, zdaniem którego pod pojęciem bezpieczeństwa ekonomicznego należy rozumieć stan rozwoju gospodarczego państwa, w ramach którego zapewnia się wysoką sprawność jego funkcjonowania, co można uzyskać przez należyte wykorzystanie wewnętrznych czynników rozwoju⁵¹.

Zdaniem K. Lizęgi, bezpieczeństwo ekonomiczne odnosi się do zagrożeń dla dobrobytu, swobodnego dostępu do rynków, środków finansowych i zasobów naturalnych, takich jak np. ropa naftowa, gwarantujących stały rozwój państwa oraz utrzymanie jego pozycji⁵². Jak podkreśla wyżej wymieniony autor, zagrożone są

48 B. Buzan, *People, States and Fear: An Agenda for International Security Studies in Post-Cold War Era*, Harvester Wheatsheaf, New York 1991.

49 *Ibidem*, s. 16.

50 K.M. Książopolski, *Bezpieczeństwo ekonomiczne*, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2011, s. 32.

51 Z. Stachowiak, *Bezpieczeństwo ekonomiczne*, [w:] Z. Stankiewicz (red.), *Ekonomika obrony*, Akademia Obrony Narodowej, Warszawa 1994, s. 189.

52 K. Lizęga, *Kryteria bezpieczeństwa państwa – aspekty teoretyczne*, [w:] J. Żylińska, I. Przychocka (red.), *Nauki społeczne i ekonomiczne – węzłowe zagadnienia*, Uczelnia Techniczno-Handlowa im. Heleny Chodkowskiej, Warszawa 2018, s. 42.

zwłaszcza te państwa, których gospodarki przechodzą transformację systemową⁵³. Co więcej, bezpieczeństwo ekonomiczne związane jest także z utrzymaniem niezależności produkcyjnych na potrzeby militarne⁵⁴.

Bezpieczeństwo ekonomiczne – zdaniem K. Żukrowskiej – należy rozpatrywać w skali makro i mikro. W ujęciu makroekonomicznym będzie to skala państwa, stabilność zatrudnienia, poziom bezrobocia czy realne perspektywy rozwoju gospodarczego. W ujęciu mikroekonomicznym będzie to ekonomia gospodarstw domowych lub przedsiębiorstw⁵⁵.

Jak podkreśla K.M. Księżopolski, obok pojęcia bezpieczeństwa ekonomicznego w literaturze odnaleźć można także takie terminy, kojarzone z tym pojęciem, jak bezpieczeństwo człowieka czy bezpieczeństwo społeczne⁵⁶.

Wyżej wspomniany autor nadmienia, że pojęcie bezpieczeństwa człowieka wywodzi się z filozofii liberalizmu i w tym ujęciu zostało ono określone jako warunki, w których ludzie są wolni od nieszczęść, związanych z rozwojem ludzkości, co oznacza – po pierwsze – brak chronicznych niebezpieczeństw, takich jak głód, choroby czy ucisk, a po drugie – ochronę przed nagłymi i dotkliwymi zakłóceniami sposobu codziennego funkcjonowania w pracy, w domu lub w społecznościach⁵⁷.

Natomiast pod pojęciem bezpieczeństwa społecznego rozumiana jest celowa działalność państwa i innych organizacji w dziedzinie kształtowania warunków życia i pracy ludności oraz stosunków społecznych, mająca na celu zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, zaspokojenie potrzeb wyższego rzędu oraz zapewnienie ładu społecznego⁵⁸.

Zdaniem K.M. Księżopolskiego, obszar bezpieczeństwa ekonomicznego wyznaczany jest definicją bezpieczeństwa ekonomicznego oraz postępującym procesem ekonomizacji bezpieczeństwa⁵⁹. Proces ekonomizacji bezpieczeństwa – w opinii K.M. Księżopolskiego – opisuje zjawisko wzrostu znaczenia czynnika ekonomicznego w zachowaniu bezpieczeństwa narodowego, przy czym pod pojęciem ekonomizacji rozumie on uznanie przez państwa sfery ekonomicznej

53 *Ibidem*.

54 *Ibidem*.

55 K. Żukrowska, *Bezpieczeństwo ekonomiczne*, [w:] S. Sulowski, M. Brzeziński (red.), *Trzy wymiary współczesnego bezpieczeństwa*, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2014, s. 99.

56 K.M. Księżopolski, *Bezpieczeństwo ekonomiczne*, s. 33.

57 *Ibidem*, s. 34.

58 J. Gierszewski, *Model bezpieczeństwa społecznego na tle teorii systemów*, PWSH Pomerania, Chojnice 2013, s. 69.

59 K.M. Księżopolski, *Bezpieczeństwo ekonomiczne w działalności służb specjalnych w Polsce. Analiza krytyczna*, [w:] S. Wojciechowska-Filipek (red.), *Bezpieczeństwo przedsiębiorstw w systemie gospodarczym*, „Przedsiębiorczość i zarządzanie”, t. XV, z. 5, cz. II, Łódź–Warszawa 2014, s. 232–233.

jako płaszczyzny rywalizacji, konkurencji oraz jako obszaru, na którym możliwe i uzasadnione jest używanie siły do realizacji własnych interesów⁶⁰.

W literaturze przedmiotu, oprócz terminu „bezpieczeństwo ekonomiczne”, eksponowane jest także pojęcie „bezpieczeństwa ekonomicznego państwa”. Zdaniem K. Raczkowskiego, termin ten oznacza względnie zrównoważony stan funkcjonowania gospodarki narodowej, w którym zauważalne ryzyko zaburzeń równowagi utrzymuje się w przyjętych i akceptowanych normach organizacyjno-prawnych oraz na zasadach współżycia społecznego⁶¹. Natomiast J. Bil, pod pojęciem bezpieczeństwa ekonomicznego państwa, rozumie stan zrównoważonego rozwoju gospodarki narodowej, odpornej na niekorzystne zmiany społeczne, ekonomiczne oraz polityczne, zachodzące zarówno w przestrzeni międzynarodowej, jak i wewnętrznej państwa⁶².

1.4. Pojęcie bezpieczeństwa ekonomicznego w rosyjskiej literaturze przedmiotu oraz zasady zabezpieczenia prawnego bezpieczeństwa ekonomicznego

W rosyjskiej literaturze przedmiotu pojęcie bezpieczeństwa ekonomicznego pojawiło się w I połowie XX wieku, natomiast znakomita większość opracowań z tego zakresu pochodzi z ostatnich dziesięciu lat.

E.A. Olejnikow definiuje bezpieczeństwo ekonomiczne jako stan gospodarki, zapewniający wystarczający poziom egzystencji społecznej, politycznej i obronnej oraz progresywnego rozwoju Federacji Rosyjskiej, zabezpieczenie i niezależność jej interesów ekonomicznych względem możliwych wewnętrznych i zewnętrznych zagrożeń i wpływów⁶³.

Inne podejście do problematyki bezpieczeństwa ekonomicznego prezentują E.B. Dworiadkina i N.W. Nowikowa. Ich zdaniem, pod terminem bezpieczeństwa ekonomicznego należy rozumieć taki stan stosunków prawnych i ekonomicznych, związków organizacyjnych, materialnych i intelektualnych zasobów

60 *Ibidem*, s. 232.

61 K. Raczkowski, *Percepcja bezpieczeństwa ekonomicznego i wyzwania dla zarządzania nim w XXI wieku*, [w:] K. Raczkowski (red.), *Bezpieczeństwo ekonomiczne. Wyzwania dla zarządzania państwem*, Wolters Kluwer, Warszawa 2012, s. 81.

62 J. Bil, *Korupcja w (prywatnym) sektorze gospodarczym*, Wydział Wydawnictw i Poligrafii Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Szczytno 2015, s. 21.

63 E.A. Олейников (red.), *Экономическая и национальная безопасность*, Экзамен, Москва 2005, s. 14.

przedsiębiorstwa, przy którym gwarantowana jest stabilność jego funkcjonowania, sukces finansowy i handlowy, a także progresywny rozwój naukowo-techniczny i społeczny⁶⁴.

W.W. Kuzmienko określa bezpieczeństwo ekonomiczne jako stan gospodarki, zapewniający zdolność systemu do przeciwdziałania negatywnemu wpływowi środowiska zewnętrznego⁶⁵. Nieco szerzej traktuje to pojęcie L.I. Abałkin, zdaniem którego bezpieczeństwo ekonomiczne stanowi całokształt warunków i czynników, zapewniających niezależność gospodarki narodowej, jej stabilność i trwałość, a także zdolność do stałego odnawiania i doskonalenia⁶⁶.

Bezpieczeństwo ekonomiczne w rosyjskiej literaturze przedmiotu definiowane jest również jako taki stan gospodarki oraz instytucji władzy, przy którym zapewniona jest gwarantowana ochrona interesów narodowych, spójny rozwój państwa, wystarczający potencjał obronny, nawet przy niekorzystnych warunkach rozwoju procesów wewnętrznych i zewnętrznych⁶⁷.

Termin ten ujmowany jest także jako jeden z rodzajów bezpieczeństwa narodowego, przewidziany w Konstytucji Federacji Rosyjskiej oraz przez ustawodawstwo Federacji Rosyjskiej⁶⁸.

Oprócz pojęcia bezpieczeństwa ekonomicznego, w rosyjskiej literaturze przedmiotu można odnaleźć także pojęcia bezpieczeństwa ekonomicznego organizacji, a także bezpieczeństwa ekonomicznego państwa.

Bezpieczeństwo ekonomiczne organizacji – zdaniem W.A. Bogomołowa – można określić jako jej zdolność do rozwoju i działania w warunkach ciągle zmieniającego się środowiska wewnętrznego i zewnętrznego, co charakteryzuje jej stabilność⁶⁹.

Bezpieczeństwo ekonomiczne państwa w rosyjskiej literaturze przedmiotu definiowane jest jako zdolność do zaspokojenia potrzeb ekonomicznych społeczeństwa, zapewnienia swojej niezależności, stabilny rozwój, postęp oraz zabezpieczenie od zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz nieprzewidywanych

64 Е.Б. Дворядкина, Н.В. Новикова, *Экономическая безопасность*, Издательство Уральского государственного экономического университета, Екатеринбург 2010, s. 20.

65 В.В. Кузьменко, *Экономическая безопасность: исторический подход к определению сущности*, „Белые пятна» российской и мировой истории” 2016, № 3, s. 11.

66 Л.И. Абалкин, *Экономическая безопасность России: угрозы и их отражение*, „Вопросы экономики” 1994, № 12, s. 5.

67 В.К. Сенчагов, *Экономическая безопасность России. Общий курс*, БИНОМ. Лаборатория знаний, Москва 2009, s. 48.

68 Т.В. Колесникова, *Общие положения правового обеспечения экономической безопасности*, [w:] *Экономическая безопасность России: вызовы XXI века*, Министерство образования и науки Российской Федерации, Саратовский социально-экономический институт (филиал) РЭУ им. Г.В. Плеханова, Саратов 2017, s. 79.

69 В.А. Богомолов (red.), *Экономическая безопасность*, ЮНИТИ-ДАНА, Москва, s. 264.

czynników⁷⁰. Można spotkać się także z podejściem traktującym bezpieczeństwo ekonomiczne państwa jako stan gospodarki, zapewniający wystarczający poziom egzystencji społecznej, politycznej i obronnej oraz progresywnego rozwoju państwa, zabezpieczenie i niezależność jego interesów ekonomicznych względem zagrożeń oraz wpływów wewnętrznych i zewnętrznych⁷¹.

T.W. Kolesnikowa wymienia 24 zasady zabezpieczenia prawnego bezpieczeństwa ekonomicznego⁷². Za pierwszą z nich uznaje ona legalność, wynikającą z zapisów zawartych w art. 1 oraz w art. 15 Konstytucji Federacji Rosyjskiej⁷³. Zgodnie z brzmieniem art. 1 ust. 1 Konstytucji RF, Federacja Rosyjska – Rosja – jest demokratycznym federacyjnym państwem prawa o republikańskiej formie rządów. W art. 15 ust. 1 zapisano, że Konstytucja Federacji Rosyjskiej ma najwyższą moc prawną, bezpośrednią moc obowiązującą i obowiązuje na całym terytorium Federacji Rosyjskiej. Prawodawca w ust. 1 zawarł także zapis stanowiący, że ustawy i inne akty prawne, uchwalane w Federacji Rosyjskiej, nie powinny być sprzeczne z Konstytucją Federacji Rosyjskiej. Natomiast w art. 15 ust. 2 wskazano, że organy władzy państwowej, organy samorządu lokalnego, funkcjonariusze publiczni, obywatele i ich organizacje są obowiązani przestrzegać Konstytucji Federacji Rosyjskiej oraz ustaw.

Druga zasada zabezpieczenia prawnego bezpieczeństwa ekonomicznego odnosi się do priorytetu praw i wolności człowieka i obywatela, ochrony pracy i zdrowia i wynika z zapisów zawartych w art. 2 i art. 7 Konstytucji Federacji Rosyjskiej. W art. 2 Konstytucji Federacji Rosyjskiej określono, że człowiek, jego prawa i wolności stanowią wartość najwyższą, a uznanie, przestrzeganie oraz ochrona praw i wolności człowieka i obywatela są powinnością państwa. W art. 7 ust. 1 ustawodawca zawarł zapis stanowiący, że Federacja Rosyjska jest państwem socjalnym, którego polityka ma na celu stworzenie warunków zapewniających godne życie oraz nieskrępowany rozwój człowieka. W art. 7 ust. 2 postanowiono, że w Federacji Rosyjskiej praca i zdrowie ludzkie podlegają ochronie, ustanawia się gwarantowaną płacę minimalną, zapewniana jest państwowa opieka nad rodziną, macierzyństwem, ojcostwem oraz dziećmi, inwalidami i obywatelami w starszym

70 O.A. Грунин, С.О. Грунин, *Экономическая безопасность организаций*, Питер, СПб 2002, s. 11.

71 М.А. Бендииков, Е.Ю. Хрусталева, *Экономическая безопасность наукоемких производств*, „Вопросы экономики” 1999, № 9, s. 119.

72 Т.В. Колесникова, *op. cit.*, s. 80–82.

73 Konstytucja Federacji Rosyjskiej przyjęta w ogólnonarodowym referendum 12 grudnia 1993 r. (z uwzględnieniem poprawek, wprowadzonych na podstawie Ustaw Federacji Rosyjskiej o poprawkach w Konstytucji Federacji Rosyjskiej z dnia 30.12.2008 r. Nr 6, z 30.12.2008 r. Nr 7, z 5.02.2014 r. Nr 2, z 21.07.2014 r. Nr 11) (Конституция Российской Федерации (принята всенародным голосованием 12.12.1993) (с учетом поправок, внесенных Законами РФ о поправках к Конституции РФ от 30.12.2008 N 6-ФКЗ, от 30.12.2008 N 7-ФКЗ, от 05.02.2014 N 2-ФКЗ, от 21.07.2014 N 11-ФКЗ).

wieku, rozwijany jest system służb socjalnych, ustanawiane są państwowe świadczenia emerytalne, zasiłki oraz inne gwarancje ochrony socjalnej.

Zasada trzecia dotyczy kwestii wolności, nietykalności osobistej oraz godności jednostki. Postanowienia dotyczące wskazanych aspektów zabezpieczenia prawnego bezpieczeństwa ekonomicznego zostały określone w art. 21–25, art. 27 oraz w art. 29–32 Konstytucji Federacji Rosyjskiej. W myśl zapisów zawartych w art. 21 ust. 1, godność jednostki jest chroniona przez państwo. Nic nie może stanowić podstawy do jej pomniejszania. W art. 21 ust. 2 postanowiono, że nikt nie powinien być poddawany torturom, przemocy, innemu okrutnemu lub poniżającemu godność ludzką traktowaniu lub karze. Nikt nie może być bez dobrowolnej zgody poddawany doświadczeniom medycznym, naukowym lub innym doświadczeniom. W art. 22 ust. 1 zapisano, że każdy ma prawo do wolności i nietykalności osobistej. W ust. 2 niniejszego artykułu wskazano, że aresztowanie, osadzenie i przetrzymywanie w areszcie jest dopuszczalne wyłącznie na podstawie nakazu sądowego, a do czasu wydania nakazu sądowego osoba zatrzymana nie może przebywać w areszcie dłużej niż 48 godzin. Art. 23 ust. 1 Konstytucji Federacji Rosyjskiej stanowi, że każdy ma prawo do nietykalności życia prywatnego, tajemnicy osobistej i rodzinnej, obrony własnej czci i dobrego imienia. W ust. 2 niniejszego artykułu zapisano, że każdy ma prawo do tajemnicy korespondencji, rozmów telefonicznych, informacji przekazywanych drogą pocztową, telegraficzną oraz inną drogą, a ograniczenie tego prawa jest dopuszczalne wyłącznie na podstawie nakazu sądowego. Zgodnie z brzmieniem art. 24 ust. 1, zbieranie, przechowywanie, wykorzystywanie oraz rozpowszechnianie informacji dotyczących życia prywatnego obywatela bez jego zgody jest niedopuszczalne. W art. 24 ust. 2 wskazano, że organy władzy państwowej i organy samorządu lokalnego oraz ich funkcjonariusze są zobowiązani do zapewnienia każdemu możliwości zapoznania się z dokumentami i materiałami, dotyczącymi bezpośrednio jego praw i wolności, jeśli ustawa nie stanowi inaczej. Artykuł 25 Konstytucji Federacji Rosyjskiej zawiera zapis stanowiący, że mieszkanie jest nietykalne i nikt nie ma prawa wkraczać do niego wbrew woli zamieszkujących w nim osób, wyjąwszy przypadki ustanowione w ustawie federalnej lub w postanowieniu sądowym. W art. 27 ust. 1 wskazano, że każdy, kto przebywa legalnie na terytorium Federacji Rosyjskiej, ma prawo do nieskrępowanego poruszania się, wyboru miejsca pobytu i zamieszkania. W ust. 2 niniejszego artykułu postanowiono, że każdy może swobodnie opuszczać granice Federacji Rosyjskiej, a obywatel Federacji Rosyjskiej ma prawo do swobodnego powrotu do kraju. Zgodnie z brzmieniem art. 29 ust. 1, każdemu gwarantowana jest wolność myśli i słowa. W art. 29 ust. 2 zapisano, że niedopuszczalna jest propaganda lub agitacja rozpalająca nienawiść i wrogość społeczną, rasową, narodowościową lub religijną, a także zabrania się propagowania wyższości społecznej, rasowej, narodowościowej, religijnej lub językowej. W ust. 3 niniejszego artykułu wskazano, że nikt nie może być zmuszany do wyrażania swoich opinii i przekonań bądź do rezygnacji z nich. Art. 29 ust. 4 zawiera zapis stanowiący, że każdy ma prawo do nieskrępowanego

poszukiwania, pozyskiwania, przekazywania, tworzenia i rozpowszechniania informacji w dowolny, zgodny z prawem sposób. Wykaz informacji, stanowiących tajemnicę państwową, jest określany przez ustawę federalną. W ust. 5 niniejszego artykułu określono, że gwarantowana jest wolność masowego przekazu, a cenzura jest zabroniona. Prawodawca w art. 30 ust. 1 Konstytucji Federacji Rosyjskiej wskazał, że każdy ma prawo do zrzeszania się, łącznie z prawem tworzenia związków zawodowych w celu ochrony swoich interesów. Gwarantowana jest swoboda działalności organizacji społecznych. W ust. 2 niniejszego artykułu określono, że nikt nie może być zmuszany do wstąpienia do jakiegokolwiek organizacji lub do pozostawania w niej. W art. 31 zawarto zapis stanowiący, że obywatele Federacji Rosyjskiej mają prawo gromadzić się w sposób pokojowy, bez broni, prowadzić zebrania, wiece i demonstracje, pochody i pikety. Artykuł 32 ust. 1 stanowi, że obywatele Federacji Rosyjskiej mają prawo uczestniczyć w kierowaniu sprawami państwa zarówno bezpośrednio, jak i za pośrednictwem swoich przedstawicieli. W ust. 2 niniejszego artykułu zawarto zapis, zgodnie z którym obywatele Federacji Rosyjskiej mają prawo wybierać i być wybieranymi do organów władzy państwowej i organów samorządu lokalnego, a także brać udział w referendum. W ust. 3 wskazano, że nie mają praw wybierać i być wybieranymi obywatele, którzy zostali uznani przez sąd za niezdolnych do czynności prawnych, a także przebywający w zakładach karnych na mocy wyroku sądowego. W ust. 4 prawodawca ujął zapis, zgodnie z którym obywatele Federacji Rosyjskiej mają równy dostęp do służby państwowej, natomiast w ust. 5 niniejszego artykułu postanowiono, że obywatele Federacji Rosyjskiej mają prawo do uczestniczenia w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości.

Czwarta zasada zabezpieczenia prawnego bezpieczeństwa ekonomicznego dotyczy państwowej ochrony praw i wolności obywateli. W art. 45 ust. 1 Konstytucji FR zapisano, że w Federacji Rosyjskiej gwarantowana jest państwowa ochrona praw i wolności człowieka i obywatela.

Zasada piąta odnosi się do kwestii państwowej ochrony poszkodowanych w związku z popełnionymi przestępstwami, a uregulowania prawne, dotyczące tego aspektu zabezpieczenia prawnego bezpieczeństwa ekonomicznego zostały ujęte w art. 52 Konstytucji Federacji Rosyjskiej. Zgodnie z brzmieniem wymienionego artykułu, prawa poszkodowanych w wyniku przestępstw i nadużycia władzy są chronione przez prawo, a państwo zapewnia poszkodowanym dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz odszkodowanie za poniesione straty.

Szosta zasada zabezpieczenia prawnego bezpieczeństwa ekonomicznego dotyczy prawa obywateli do samoobrony. W art. 45 ust. 2 Konstytucji Federacji Rosyjskiej prawodawca wskazał, że każdy ma prawo chronić swoje prawa i wolności wszelkimi sposobami, niezakazanymi przez prawo.

Zasada siódma odnosi się do kwestii prawa każdego obywatela Federacji Rosyjskiej do zwrócenia się do sądu w celu ochrony swoich legalnych interesów. Postanowienia w tej kwestii zostały zapisane w art. 46 Konstytucji Federacji Rosyjskiej. W ust. 1 niniejszego artykułu określono, że każdemu gwarantuje się ochronę

sądową jego praw i wolności. W ust. 2 prawodawca wskazał, że postanowienia i działania (lub ich zaniechanie) organów władzy państwowej, organów samorządu lokalnego, organizacji społecznych oraz funkcjonariuszy publicznych mogą być zaskarżone do sądu. Natomiast w ust. 3 ujęto zapis stanowiący, że każdy ma prawo, zgodnie z postanowieniami międzynarodowymi Federacji Rosyjskiej, zwracać się do organów międzypaństwowych, powołanych do ochrony praw i wolności człowieka, o ile zostały wyczerpane wszelkie istniejące wewnątrzpaństwowe środki ochrony prawnej.

Ósma zasada zabezpieczenia prawnego bezpieczeństwa ekonomicznego dotyczy równości obywateli wobec prawa i sądów, a stosowne zapisy w tej kwestii ujęto w art. 19 Konstytucji Federacji Rosyjskiej. Zgodnie z brzmieniem art. 19 ust. 1 Konstytucji FR, wszyscy są równi w obliczu prawa i sądu. W ust. 2 niniejszego artykułu zapisano, że państwo gwarantuje równość praw i wolności człowieka i obywatela niezależnie od płci, rasy, narodowości, języka, pochodzenia, stanu majątkowego i stanowiska służbowego, miejsca zamieszkania, stosunku do religii, przekonań, przynależności do organizacji społecznych, a także niezależnie od innych okoliczności. Zakazuje się jakichkolwiek form ograniczania praw obywateli ze względu na przynależność społeczną, rasową, narodowościową, językową lub religijną. Natomiast w ust. 3 prawodawca wskazał, że mężczyzna i kobieta mają równe prawa i wolności oraz równe możliwości ich realizacji.

Zasada dziewiąta dotyczy kwestii prawa do otrzymania fachowej pomocy prawnej, a stosowne zapisy, odnoszące się do tego aspektu zabezpieczenia prawnego bezpieczeństwa ekonomicznego zostały ujęte w art. 48 Konstytucji Federacji Rosyjskiej. Zgodnie z brzmieniem art. 48 ust. 1 Konstytucji FR, każdemu gwarantuje się prawo do otrzymania fachowej pomocy prawnej. W przypadkach przewidzianych ustawą pomoc prawna udzielana jest bezpłatnie. W ust. 2 niniejszego artykułu prawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym każdy zatrzymany, osadzony w areszcie oraz oskarżony o popełnienie przestępstwa ma prawo do korzystania z pomocy adwokata (obrońcy) od chwili, odpowiednio: zatrzymania, osadzenia w areszcie lub przedstawienia mu aktu oskarżenia.

Zasada dziesiąta dotyczy nietykalności legalnie nabytej własności oraz różnorodności form własności, a stosowne zapisy, odnoszące się do tych kwestii, zostały ujęte w art. 8 oraz w art. 35 Konstytucji Federacji Rosyjskiej. Stosownie do postanowień zawartych w art. 8 ust. 1 Konstytucji FR, w Federacji Rosyjskiej gwarantowana jest integralność przestrzeni ekonomicznej, nieskrępowane przemieszczanie towarów, usług oraz środków finansowych, wspieranie konkurencji oraz swoboda działalności gospodarczej. W ust. 2 niniejszego artykułu zapisano, że w Federacji Rosyjskiej uznaje się i chroni na równi własność prywatną, państwową, komunalną oraz inne formy własności. W art. 35 ust. 1 Konstytucji Federacji Rosyjskiej prawodawca wskazał, że własność prywatna jest chroniona przez prawo. W ust. 2 niniejszego artykułu określono, że każdy ma prawo do posiadania mienia na włas-

ność, władania nim, użytkowania go i rozporządzania nim zarówno indywidualnie, jak i wspólnie z innymi osobami. W ust. 3 zapisano, że nikt nie może być pozbawiony swojego mienia inaczej jak tylko na mocy wyroku sądowego, a przymusowe wywłaszczenie mienia na cele państwowe może być dokonane wyłącznie pod warunkiem uprzedniej i równowartościującej rekompensaty. Natomiast ust. 4 zawiera zapis, zgodnie z którym w Federacji Rosyjskiej gwarantowane jest prawo do dziedziczenia.

Zasada jedenasta zabezpieczenia prawnego bezpieczeństwa ekonomicznego dotyczy swobody działalności gospodarczej i dobrowolności pracy, a stosowne zapisy, dotyczące tych aspektów, odnoszących się do bezpieczeństwa ekonomicznego, zostały ujęte w art. 34 oraz w art. 37 Konstytucji Federacji Rosyjskiej. Zgodnie z brzmieniem art. 34 ust. 1 Konstytucji FR, każdy ma prawo do nieskrępowanego wykorzystywania swoich zdolności i mienia w działalności gospodarczej oraz w innej działalności, nie zabronionej przez prawo. W ust. 2 niniejszego artykułu prawodawca wskazał, że niedopuszczalna jest działalność gospodarcza, której celem jest monopolizacja i nieuczciwa konkurencja. W art. 37 ust. 1 Konstytucji Federacji Rosyjskiej zawarto zapis stanowiący, że praca jest dobrowolna, a każdy ma prawo w sposób nieskrępowany rozporządzać swoimi zdolnościami do pracy, wybierać rodzaj działalności i zawód. W ust. 2 niniejszego artykułu prawodawca wskazał, że praca przymusowa jest zabroniona. W ust. 3 zapisano, że każdy ma prawo do pracy w warunkach odpowiadających wymogom bezpieczeństwa i higieny, do wynagrodzenia za pracę bez jakiegokolwiek dyskryminacji i nie niższego niż ustalona przez ustawę federalną płaca minimalna, a także prawo do ochrony przed bezrobociem. Ponadto w ust. 4 określono, że uznaje się prawo do indywidualnych i zbiorowych sporów pracowniczych z wykorzystaniem ustalonych przez ustawę federalną sposobów ich rozstrzygnięcia, łącznie z prawem do strajku. Natomiast ust. 5 zawiera zapis stanowiący, że każdy ma prawo do wypoczynku, a osobie zatrudnionej na podstawie umowy o pracę gwarantowany jest ustanowiony przez ustawę federalną czas trwania pracy, dni wolne od pracy i dni świąteczne oraz coroczny płatny urlop.

Dwunasta i trzynasta zasada zabezpieczenia prawnego bezpieczeństwa ekonomicznego wynika z zapisów zawartych w artykule 8 Konstytucji Federacji Rosyjskiej i dotyczy jednoci obszaru gospodarczego oraz wspierania konkurencji i ograniczania monopolu. W ust. 1 niniejszego artykułu prawodawca wskazał, że w Federacji Rosyjskiej gwarantowana jest integralność przestrzeni ekonomicznej, nieskrępowane przemieszczanie towarów, usług oraz środków finansowych, wspieranie konkurencji oraz swoboda działalności gospodarczej. Natomiast w ust. 2 ujęto zapis, zgodnie z którym w Federacji Rosyjskiej uznaje się i chroni na równi własność prywatną, państwową, komunalną oraz inne formy własności.

Czternasta zasada zabezpieczenia prawnego bezpieczeństwa ekonomicznego wynika z zapisów, zawartych w art. 13 Konstytucji Federacji Rosyjskiej. Zgodnie z brzmieniem art. 13 ust. 1 Konstytucji FR, w Federacji Rosyjskiej uznaje się

różnorodność ideologiczną. W ust. 2 niniejszego artykułu zapisano, że żadna ideologia nie może być ustanowiona za państwową lub obowiązującą. Ponadto art. 13 ust. 3 stanowi, że w Federacji Rosyjskiej uznaje się pluralizm polityczny i wielopartyjność, a w ust. 4 wskazano, że organizacje społeczne są równe wobec prawa. Istotny zapis, dotyczący podstaw ustroju konstytucyjnego Federacji Rosyjskiej, znajduje się w ust. 5, w którym określono, że zabrania się tworzenia i działalności organizacji społecznych, których cele bądź działania są ukierunkowane na zmianę podstaw ustroju konstytucyjnego przy użyciu siły oraz na naruszenie integralności Federacji Rosyjskiej, podważenie bezpieczeństwa państwa, tworzenie formacji zbrojnych, rozpalanie waśni społecznych, rasowych, narodowościowych i religijnych.

Zasada piętnasta dotyczy przynależności władzy państwowej do narodu oraz podziału władzy, a stosowne zapisy jej dotyczące zostały ujęte w art. 3, art. 10 oraz w art. 12 Konstytucji Federacji Rosyjskiej. Zgodnie z brzmieniem art. 3 ust. 1 Konstytucji FR, nosicielem suwerenności i jedynym źródłem władzy w Federacji Rosyjskiej jest jej wielonarodowościowy lud. W ust. 2 niniejszego artykułu określono, że naród sprawuje swoją władzę bezpośrednio, a także za pośrednictwem organów władzy państwowej oraz organów samorządu lokalnego. W ust. 3 wskazano, że najwyższym bezpośrednim wyrażeniem władzy narodu jest referendum i wolne wybory. Natomiast w ust. 4 zawarto zapis, zgodnie z którym nikt nie może przywłaszczać sobie władzy w Federacji Rosyjskiej, a zagarnięcie władzy lub przywłaszczenie władczych uprawnień jest ścigane z mocy prawa federalnego. Stosownie do zapisów zawartych w art. 10 Konstytucji Federacji Rosyjskiej władza państwowa w Federacji Rosyjskiej jest sprawowana na zasadzie podziału na władzę ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą, a organy władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej są niezależne. Natomiast w art. 12 określono, że w Federacji Rosyjskiej uznaje się i gwarantuje się samorząd lokalny. Samorząd lokalny w granicach swojego umocowania jest niezależny, a organy samorządu lokalnego nie wchodzą w skład systemu organów władzy państwowej.

Szesnasta zasada zabezpieczenia prawnego bezpieczeństwa ekonomicznego dotyczy kwestii regulowania gospodarki przez państwo, a stosowne zapisy, odnoszące się do tego aspektu kształtowania bezpieczeństwa ekonomicznego zostały zawarte w art. 71 Konstytucji Federacji Rosyjskiej. W artykule tym zawarto m.in. zapisy stanowiące, że do wyłącznych uprawnień federalnych organów władzy należy ustanawianie podstaw prawnych jednolitego rynku, regulowanie kwestii finansowych, walutowych, kredytowych i celnych, emisja pieniądza, podstawy polityki cenowej, federalne służby ekonomiczne, łącznie z bankami federalnymi, a także budżet federalny, federalne podatki i opłaty oraz federalne fundusze rozwoju regionalnego.

Zasada siedemnasta odnosi się do kwestii domniemania niewinności w związku z popełnieniem przestępstwa oraz domniemaniem dobrej wiary podmiotów działalności gospodarczej, a stosowne zapisy, odnoszące się do tych aspektów kształ-

towania bezpieczeństwa ekonomicznego, zostały zawarte w art. 49–51 Konstytucji Federacji Rosyjskiej. Artykuł 49 ust. 1 Konstytucji FR stanowi, że każdy oskarżony o popełnienie przestępstwa jest uważany za niewinnego dopóty, dopóki jego wina nie będzie dowiedziona w trybie przewidzianym przez ustawę federalną i orzeczona prawomocnym wyrokiem sądu. W ust. 2 niniejszego artykułu ustawodawca wskazał, że oskarżony nie ma obowiązku udowadniania swojej niewinności. Natomiast w ust. 3 zapisano, że niemożliwe do wyeliminowania wątpliwości co do winy oskarżonego są interpretowane jako przemawiające na jego korzyść. Artykuł 50 ust. 1 Konstytucji Federacji Rosyjskiej stanowi, że nikt nie może być powtórnie skazany za to samo przestępstwo. W ust. 2 niniejszego artykułu zapisano, że w toku sprawowania wymiaru sprawiedliwości niedopuszczalne jest wykorzystywanie dowodów uzyskanych z naruszeniem ustawy federalnej. Natomiast w ust. 3 prawodawca określił, że każdy skazany za przestępstwo ma prawo do zrewidowania wyroku przez sąd wyższej instancji w trybie ustanowionym przez ustawę federalną, a także prawo zwrócenia się o ulaskawienie lub o złagodzenie kary. Stosownie do postanowień zawartych w art. 51 ust. 1 Konstytucji Federacji Rosyjskiej, nikt nie ma obowiązku świadczyć przeciwko sobie, swojemu współmałżonkowi i bliskim krewnym, krąg których jest określany przez ustawę federalną. Natomiast ust. 2 niniejszego artykułu zawiera zapis stanowiący, że ustawa federalna może ustanawiać inne przypadki zwolnienia z obowiązku składania zeznań.

Osiemnasta zasada zabezpieczenia prawnego bezpieczeństwa ekonomicznego wiąże się z zapisami zawartymi w art. 56 Konstytucji Federacji Rosyjskiej. Zgodnie z brzmieniem art. 56 ust. 1 Konstytucji FR, w warunkach stanu wyjątkowego, w celu zapewnienia bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony ustroju konstytucyjnego, zgodnie z federalną ustawą konstytucyjną mogą być wprowadzane ograniczenia w stosunku do poszczególnych praw i wolności, ze wskazaniem ich zakresu oraz terminu obowiązywania. W ust. 2 niniejszego artykułu prawodawca wskazał, że stan wyjątkowy na całym terytorium Federacji Rosyjskiej i w jej poszczególnych częściach może być wprowadzony w przypadku zaistnienia okoliczności i w trybie przewidzianym przez federalną ustawę konstytucyjną. Natomiast w ust. 3 postanowiono, że nie podlegają ograniczeniu prawa i wolności, przewidziane w artykułach 20, 21, 23 (ustęp 1), 24, 28, 34 (ustęp 1), 40 (ustęp 1), 46–54 Konstytucji Federacji Rosyjskiej.

Zasada dziewiętnasta odnosi się do kwestii społecznej odpowiedzialności biznesu i przedsiębiorczości, a stosowne zapisy, odnoszące się do tych aspektów kształtowania bezpieczeństwa ekonomicznego zostały ujęte w art. 39 Konstytucji Federacji Rosyjskiej. W art. 39 ust. 1 zapisano, że każdemu gwarantuje się zabezpieczenie społeczne ze względu na wiek, w przypadku choroby, inwalidztwa, utraty żywiciela, dla wychowania dzieci oraz w innych wypadkach, ustanowionych przez prawo. W ust. 2 niniejszego artykułu wskazano, że państwowe świadczenia emerytalne oraz zasiłki socjalne są ustanawiane przez ustawę. Natomiast ust. 3

określa, że popierane są dobrowolne ubezpieczenia społeczne, tworzenie uzupełniających form ubezpieczeń społecznych oraz działalność dobroczynna.

Zasady zabezpieczenia prawnego bezpieczeństwa ekonomicznego, ujęte w kolejności podanej przez T.W. Kolesnikową jako 20, 21, 22, 23 i 24, wynikają z postanowień zawartych w Strategii bezpieczeństwa narodowego Federacji Rosyjskiej.

Zasada dwudziesta dotyczy rozwoju bazy przemysłowo-technologicznej oraz krajowego systemu innowacji, modernizacji i rozwoju priorytetowych sektorów gospodarki narodowej, zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej Federacji Rosyjskiej, polepszenia klimatu związanego z biznesem oraz stworzenia sprzyjającego środowiska związanego z biznesem. Stosowne zapisy w tych kwestiach zostały zawarte w pkt 58 i pkt 70 Strategii bezpieczeństwa narodowego Federacji Rosyjskiej⁷⁴.

Zasada dwudziesta pierwsza odnosi się do kwestii walki z korupcją, szarą strefą oraz kryminogenną gospodarką, a zapisy dotyczące tych aspektów kształtowania bezpieczeństwa ekonomicznego zawarto w pkt 58 Strategii bezpieczeństwa narodowego Federacji Rosyjskiej.

Również w pkt 58 wskazanej wyżej Strategii zawarto postanowienia, dotyczące kwestii bezpieczeństwa ekonomicznego kraju oraz ochrony rynku wewnętrznego, co zostało określone przez T.W. Kolesnikową za dwudziestą drugą zasadę zabezpieczenia prawnego bezpieczeństwa ekonomicznego.

Zasada dwudziesta trzecia zabezpieczenia prawnego bezpieczeństwa ekonomicznego dotyczy stymulowania wzrostu małej i średniej przedsiębiorczości, a stosowne zapisy, odnoszące się do tych aspektów kreowania bezpieczeństwa ekonomicznego, zostały ujęte w pkt 62 Strategii bezpieczeństwa narodowego Federacji Rosyjskiej.

Ostatnia zasada zabezpieczenia prawnego bezpieczeństwa ekonomicznego dotyczy kwestii uwzględnienia norm moralności w prowadzeniu działalności gospodarczej i konieczności kierowania się wymogami dobrej wiary, rozsądku i sprawiedliwości. Stosowne zapisy, odnoszące się do tych aspektów kształtowania bezpieczeństwa ekonomicznego, zostały zawarte w Konstytucji Federacji Rosyjskiej – przede wszystkim w artykułach o prawach obywateli, w Kodeksie cywilnym Federacji Rosyjskiej⁷⁵, jak również we wzmiankowanej wyżej Strategii bezpieczeństwa narodowego Federacji Rosyjskiej.

74 Dekret Prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 31 grudnia 2015 r. Nr 683 „O Strategii bezpieczeństwa narodowego Federacji Rosyjskiej” (Указ Президента РФ от 31.12.2015 N 683 „О Стратегии национальной безопасности Российской Федерации”).

75 Kodeks cywilny Federacji Rosyjskiej z 30 listopada 1994 r. Nr 51 („Гражданский кодекс Российской Федерации” от 30.11.1994 N 51-ФЗ).

Rozdział 2

Pojęcie i istota przestępstw w sferze gospodarki, unormowanych w Kodeksie karnym Federacji Rosyjskiej oraz kar za nie grożących

2.1. Pojęcie i rodzaje przestępstw w sferze gospodarki

Przestępstwa w sferze gospodarki zostały ujęte w Dziale VIII Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej¹ (dalej: KK FR), zatytułowanym „Przestępstwa w sferze gospodarki” i opisane w art. 158–204.2 KK FR.

Dział ten składa się z trzech rozdziałów, a mianowicie: Rozdziału 21, zatytułowanego „Przestępstwa przeciwko własności” (art. 158–168), Rozdziału 22 „Przestępstwa w sferze działalności gospodarczej” (art. 169–200.6) oraz Rozdziału 23 „Przestępstwa przeciwko interesom służby w organizacjach komercyjnych i innych organizacjach” (art. 201–204.2).

Przestępstwa przeciwko własności zostały unormowane w Rozdziale 21 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, w art. 158–168.

Przedmiotem ochrony przestępstw przeciwko własności jest własność, pod którą należy rozumieć mienie ruchome i nieruchome. Dobrem chronionym przestępstw przeciwko własności jest także posiadanie, przez które należy rozumieć możliwość władania określoną rzeczą².

1 Kodeks karny Federacji Rosyjskiej z dnia 13 czerwca 1996 r. Nr 63 (Уголовный кодекс Российской Федерации от 13 июня 1996 г. N 63-ФЗ), z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami.

2 Więcej o przestępstwach przeciwko własności zob. w: A.N. Попов, *Квалификация преступлений против собственности. Учебное пособие*, Санкт-Петербургский Юридический Институт (Филиал) Университета Прокуратуры Российской Федерации, Санкт-Петербург 2018; В.В. Сверчков, *Преступления против собственности: критический анализ преобразования российского уголовного законодательства и практики его применения*, „Актуальные проблемы экономики и права” 2018, Т. 12,

Poszczególne przestępstwa przeciwko własności, przewidziane postanowieniami Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, prezentuje tabela 2.1.

Tabela 2.1. Przestępstwa w przeciwko własności, wyszczególnione w Rozdziale 21 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej (art. 158–168)

Nr artykułu	Nazwa artykułu	Konstrukcja artykułu
158	Kradzież	Ust. 1–4 wraz z przypisami 1–4
158.1	Drobny zabór, dokonany przez osobę, poddaną karze administracyjnej	Artykuł zawiera treść bez poszczególnych ustępów oraz przypisów
159	Oszustwo	Ust. 1–7 wraz z przypisami 1–4
159.1	Oszustwo w sferze kredytowania	Ust. 1–4 wraz z przypisem
159.2	Oszustwo związane z otrzymaniem wypłat	Ust. 1–4
159.3	Oszustwo z wykorzystaniem kart płatniczych	Ust. 1–4
159.4	Artykuł utracił moc [Ustawa Federalna z dnia 3 lipca 2016 r. Nr 325] [w poprzednim brzmieniu Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej nosił on nazwę „Oszustwo w sferze działalności gospodarczej”]	
159.5	Oszustwo w sferze ubezpieczeń	Ust. 1–4
159.6	Oszustwo w sferze informacji komputerowych	Ust. 1–4
160	Przywłaszczenie lub sprzeniewierzenie	Ust. 1–4
161	Grabież	Ust. 1–3
162	Rozbój	Ust. 1–4
163	Wymuszenie rozbójnicze	Ust. 1–3
164	Zabór przedmiotów, posiadających szczególną wartość	Ust. 1–2
165	Spowodowanie szkód materialnych w wyniku oszustwa lub nadużycia zaufania	Ust. 1–2
166	Bezprawny zabór samochodu lub innego środka transportu bez zamiaru kradzieży	Ust. 1–4
167	Umyślne zniszczenie lub uszkodzenie majątku	Ust. 1–2
168	Nieumyślne zniszczenie lub uszkodzenie majątku	Artykuł zawiera treść bez poszczególnych ustępów oraz przypisów

Źródło: opracowanie własne na podstawie Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej.

№ 1 s. 101–111; В.В. Хилjuta, *Проблемы доктринального толкования физического признака имущества в уголовном праве*, „Российский юридический журнал” 2014, № 5, s. 155–160; Н.А. Лопашенко, *Посягательства на собственность*, Норма: ИНФРА-М, Москва 2012, s. 98–99; С. Скляр, *Уголовная ответственность за хищение недвижимого имущества*, „Российская юстиция” 2001, № 6, s. 53.

Przestępstwa w sferze działalności gospodarczej można określić jako czyny umyślne społecznie niebezpieczne (z działania lub zaniechania), które zostały przewidziane w art. 169–200.6 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej³. Artykuły te zostały zawarte w Rozdziale 22 Kodeksu karnego FR, w art. 169–200.6.

Przestępstwa w sferze działalności gospodarczej stanowią czyny umyślne zagrażające bezpieczeństwu ekonomicznemu państwa lub stwarzające zagrożenie wyrządzenia szkody interesom materialnym jednostki, społeczeństwa lub państwa⁴.

Poszczególne przestępstwa w sferze działalności gospodarczej, przewidziane postanowieniami Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, prezentuje tabela 2.2.

Przestępstwa przeciwko interesom służby w organizacjach komercyjnych i innych organizacjach zostały określone w Rozdziale 23 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, w art. 201–204.2. Stanowią one najmniej liczną grupę przestępstw w sferze gospodarki i dotyczą zarówno przekupstwa handlowego, jak i nadużycia oraz przekroczenia uprawnień⁵.

Poszczególne przestępstwa przeciwko interesom służby w organizacjach komercyjnych i innych organizacjach, przewidziane postanowieniami Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, prezentuje tabela 2.3.

Podsumowując, można stwierdzić, że przestępstwa w sferze gospodarki stanowią czyny zabronione, występujące w niemal każdej sferze życia gospodarczego, naruszające interesy uczestników obrotu gospodarczego. Z tego też względu jawią się one istotnym zagrożeniem bezpieczeństwa ekonomicznego państwa, które winno być w sposób regularny monitorowane przez szeroko rozumiane organy ochrony porządku publicznego.

3 С.А. Балеев, И.В. Жуковская, *Вопросы регламентации ответственности за совершение преступлений в сфере экономической деятельности организованной группой*, „Вестник экономики, права и социологии” 2016, № 1, s. 116–119.

4 А.Г. Никольская, *Преступления в сфере экономической деятельности: учебное пособие*, Издательство Российской таможенной академии, Москва 2011, s. 9 i nast.; А.А. Асланханов, *Проблемы борьбы с преступностью в сфере экономики: криминологический и уголовно-правовой аспекты*, диссертация на соискание ученой степени доктора юридических наук, Москва 1998, s. 156 i nast.; Б.В. Волженкин, *Преступления в сфере экономической деятельности (экономические преступления)*, Юридический центр Пресс, Санкт-Петербург 2002, s. 83 i nast.

5 Więcej o przestępstwach przeciwko interesom służby w organizacjach komercyjnych i innych organizacjach zob. w: А.В. Шнитенков, *Преступления против интересов службы в коммерческих и иных организациях: постатейный комментарий к главе 23 Уголовного кодекса Российской Федерации*, Юстицинформ, Москва 2018; Е.В. Суслина, *Преступления против интересов службы в коммерческих и иных организациях*, Издательство Санкт-Петербургского университета, Санкт-Петербург 2014; Н.А. Егорова, *Теоретические проблемы уголовной ответственности за преступления лиц, выполняющих управленческие функции (управленческие преступления)*, Издательство Перемена, Волгоград 2016.

Tabela 2.2. Przestępstwa w sferze działalności gospodarczej, wyszczególnione w Rozdziale 22 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej (art. 169–200.6)

Nr artykułu	Nazwa artykułu	Konstrukcja artykułu
169	Utrudnianie legalnej działalności gospodarczej lub innej działalności	Ust. 1–2 wraz z przypisem
170	Rejestracja nielegalnych transakcji związanych z majątkiem nieruchomości	Artykuł zawiera treść bez poszczególnych ustępów oraz przypisów
170.1	Falszowanie Jednolitego państwowego rejestru osób prawnych, rejestru posiadaczy papierów wartościowych lub systemu ewidencji depozytowej	Ust. 1–3
170.2	Wniesienie jawnie fałszywych informacji w plan działek gruntu, plan techniczny, akt kontroli, projekt podziału nieruchomości gruntowych lub nieruchomości gruntowych bądź w mapę–plan terytorium	Ust. 1–2 wraz z przypisem
171	Nielegalna przedsiębiorczość	Ust. 1–2
171.1	Produkcja, nabycie, przechowywanie, przewóz lub sprzedaż towarów i produktów bez oznakowania i (lub) naniesienia informacji, przewidzianych przez ustawodawstwo Federacji Rosyjskiej	Ust. 1, ust. 1.1, ust. 2–6 wraz z przypisami 1–2
171.2	Nielegalna organizacja i prowadzenie gier hazardowych	Ust. 1–3 wraz z przypisami 1–2
171.3	Nielegalne wytwarzanie i (lub) obrót alkoholem etylowym, wyrobami alkoholowymi oraz wyrobami zawierającymi alkohol	Ust. 1–2 wraz z przypisem
171.4	Nielegalna sprzedaż detaliczna wyrobów alkoholowych i produktów spożywczych zawierających alkohol	Artykuł zawiera treść bez poszczególnych ustępów wraz z przypisami 1–2
172	Nielegalna działalność bankowa	Ust. 1–2
172.1	Falszowanie ewidencyjnych dokumentów finansowych oraz sprawozdawczości organizacji finansowej	Artykuł zawiera treść bez poszczególnych ustępów oraz przypisów
172.2	Organizowanie działalności, polegającej na pozyskiwaniu środków finansowych i (lub) innych aktywów	Ust. 1–2
173	Artykuł utracił moc [Ustawa Federalna z 7 kwietnia 2010 r. Nr 60] [w poprzednim brzmieniu Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej nosił on nazwę „Fikcyjna działalność gospodarcza”]	
173.1	Nielegalne utworzenie (powołanie, reorganizacja) osoby prawnej	Ust. 1–2 wraz z przypisem
173.2	Nielegalne wykorzystanie dokumentów w celu utworzenia (powołania, reorganizacji) osoby prawnej	Ust. 1–2 wraz z przypisem
174	Legalizacja (pranie) środków pieniężnych lub innego majątku, nabytych przez inne osoby w wyniku przestępstwa	Ust. 1–4 wraz z przypisem

Nr artykułu	Nazwa artykułu	Konstrukcja artykułu
174.1	Legalizacja (pranie) środków pieniężnych lub innego mienia, nabytych przez sprawcę w wyniku popełnienia przez niego przestępstwa	Ust. 1–4
175	Nabycie lub zbycie mienia, pozyskanego w sposób jawny w wyniku przestępstwa	Ust. 1–3
176	Nielegalne uzyskanie kredytu	Ust. 1–2
177	Uporczywe uchylanie się od spłaty zadłużenia z tytułu kredytu	Artykuł zawiera treść bez poszczególnych ustępów oraz przypisów
178	Ograniczanie konkurencji	Ust. 1–3 wraz z przypisami 1–3
179	Zmuszanie do zawarcia transakcji lub do odmowy jej zawarcia	Ust. 1–2
180	Nielegalne wykorzystanie środków indywidualizacji towarów (robót, usług)	Ust. 1–4 wraz z przypisem
181	Naruszenie zasad wykonywania i wykorzystania państwowych znaków probierczych	Ust. 1–2
182	Artykuł utracił moc [Ustawa Federalna z 8 grudnia 2003 r. Nr 162] [w poprzednim brzmieniu Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej nosił on nazwę „Świadomie fałszywa reklama”]	
183	Nielegalne uzyskanie i rozpowszechnianie informacji, stanowiących tajemnicę handlową, podatkową lub bankową	Ust. 1–4
184	Wywieranie sprzecznego z prawem wpływu na rezultat oficjalnych zawodów sportowych lub przetargu widowiskowego	Ust. 1–5 wraz z przypisami 1–2
185	Nadużycia przy emisji papierów wartościowych	Ust. 1–3 wraz z przypisem
185.1	Uporczywe uchylanie się od ujawnienia lub udzielenia informacji, określonych w ustawodawstwie Federacji Rosyjskiej, dotyczących papierów wartościowych	Artykuł zawiera treść bez poszczególnych ustępów oraz przypisów
185.2	Naruszenie trybu rejestracji praw do papierów wartościowych	Ust. 1–3.
185.3	Manipulowanie rynkiem	Ust. 1–2 wraz z przypisami 1–3
185.4	Utrudnianie realizacji praw lub nielegalne ograniczenie praw posiadaczy papierów wartościowych	Ust. 1–2
185.5	Falszowanie decyzji walnego zgromadzenia akcjonariuszy (wspólników) gospodarczej spółki kapitałowej lub decyzji rady nadzorczej gospodarczej spółki kapitałowej	Ust. 1–2
185.6	Niegodne z prawem wykorzystanie informacji insiderskich	Ust. 1–2 wraz z przypisem
186	Produkcja, przechowywanie, przewóz lub puszczanie w obieg fałszywych pieniędzy lub papierów wartościowych	Ust. 1–3

Tabela 2.2 (cd.)

Nr artykułu	Nazwa artykułu	Konstrukcja artykułu
187	Niezgodny z prawem obrót środkami płatniczymi	Ust. 1–2
188	Artykuł utracił moc [Ustawa Federalna z dnia 7 grudnia 2011 r. Nr 420] [w poprzednim brzmieniu Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej nosił on nazwę „Przemyt”]	
189	Nielegalny wywóz z Federacji Rosyjskiej lub transfer surowców, materiałów, urządzeń, technologii, informacji naukowo-technicznych, nielegalne wykonywanie robót (świadczenie usług), które mogą być wykorzystane przy stworzeniu broni masowego rażenia, uzbrojenia i sprzętu wojskowego	Ust. 1–3
190	Niezwrócenie na terytorium Federacji Rosyjskiej dóbr kultury	Artykuł zawiera treść bez poszczególnych ustępów oraz przypisów
191	Nielegalny obrót metalami szlachetnymi, naturalnymi kamieniami szlachetnymi lub perłami	Ust. 1–2
191.1	Nabywanie, przechowywanie, przewóz, uszlachetnianie w celu sprzedaży lub sprzedaż jawnie nielegalnie przygotowanego drewna	Ust. 1–3 wraz z przypisem
192	Naruszenie zasad przekazywania państwu metali szlachetnych i kamieni szlachetnych	Artykuł zawiera treść bez poszczególnych ustępów oraz przypisów
193	Uchylenie się od obowiązku dotyczącego przekazania środków pieniężnych w walucie obcej lub w walucie Federacji Rosyjskiej	Ust. 1, ust. 1.1, ust. 2 wraz z przypisem
193.1	Przeprowadzenie operacji walutowych, dotyczących przelania środków pieniężnych w walucie obcej lub w walucie Federacji Rosyjskiej na rachunki nierezidentów przy użyciu fałszywych dokumentów	Ust. 1–3 wraz z przypisem
194	Uchylenie się od zapłaty należności celnych, pobieranych od organizacji lub osoby fizycznej	Ust. 1–4 wraz z przypisem
195	Niezgodne z prawem działania w przypadku bankructwa	Ust. 1–3
196	Bankructwo umyślne	Artykuł zawiera treść bez poszczególnych ustępów oraz przypisów
197	Bankructwo fikcyjne	Artykuł zawiera treść bez poszczególnych ustępów oraz przypisów
198	Uchylenie się osoby fizycznej od płacenia podatków, opłat i (lub) uchylenie się osoby fizycznej – płatnika składek ubezpieczeniowych – od płacenia tychże składek	Ust. 1–2 wraz z przypisami 1–3

Nr artykułu	Nazwa artykułu	Konstrukcja artykułu
199	Uchylenie się od płacenia podatków, opłat, do zapłaty których zobowiązana jest organizacja i (lub) składek ubezpieczeniowych, do zapłaty których zobowiązana jest organizacja – płatnik składek ubezpieczeniowych	Ust. 1–2 wraz z przypisami 1–2
199.1	Niewypełnienie obowiązków agenta podatkowego	Ust. 1–2 wraz z przypisami 1–2
199.2	Zatajenie środków pieniężnych bądź mienia organizacji lub przedsiębiorcy indywidualnego, na podstawie których powinien odbywać się pobór podatków, opłat, składek ubezpieczeniowych	Ust. 1–2
199.3	Uchylenie się ubezpieczającego – osoby fizycznej od opłaty składek ubezpieczeniowych na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, odprowadzanych do państwowego funduszu pozabudżetowego	Ust. 1–2 wraz z przypisami 1–2
199.4	Uchylenie się ubezpieczającego – organizacji od opłaty składek ubezpieczeniowych na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, odprowadzanych do państwowego funduszu pozabudżetowego	Ust. 1–2 wraz z przypisami 1–2
200	Artykuł utracił moc [Ustawa Federalna z dnia 8 grudnia 2003 r. Nr 162] [w poprzednim brzmieniu Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej nosił on nazwę „Oszustwo konsumentów”]	
200.1	Przemyt środków pieniężnych w gotówce i (lub) instrumentów pieniężnych	Ust. 1–2 wraz z przypisami 1–5
200.2	Przemyt wyrobów alkoholowych i (lub) wyrobów tytoniowych	Ust. 1–3 wraz z przypisami 1–2
200.3	Wykorzystanie środków pieniężnych obywateli do naruszenia postanowień, zawartych w ustawodawstwie Federacji Rosyjskiej, dotyczących uczestnictwa w budownictwie udziałowym domów wielorodzinnych i (lub) innych obiektów nieruchomości	Ust. 1–2 wraz z przypisami 1–2
200.4	Nadużycia w sferze nabycia towarów, robót, usług w celu zapewnienia państwowych potrzeb lub potrzeb samorządu terytorialnego	Ust. 1–2
200.5	Przekupstwo pracownika służby kontraktowej, kierownika kontraktowego, członka komisji ds. realizacji zakupów	Ust. 1–6 wraz z przypisami 1–2
200.6	Jawnie fałszywa opinia biegłego w sferze zakupu towarów, robót, usług w celu zabezpieczenia potrzeb państwowych oraz potrzeb samorządu terytorialnego	Ust. 1–3

Źródło: opracowanie własne na podstawie Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej.

Tabela 2.3. Przestępstwa przeciwko interesom służby w organizacjach komercyjnych i innych organizacjach, wyszczególnione w Rozdziale 23 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej (art. 201–204.2)

Nr artykułu	Nazwa artykułu	Konstrukcja artykułu
201	Nadużycie uprawnień	Ust. 1–2 wraz z przypisami 1–3 (z tym, że przypisy 2–3 utraciły moc)
201.1	Nadużycie uprawnień przy wykonaniu państwowego zamówienia obronnego	Ust. 1–2
202	Nadużycie uprawnień przez prywatnych notariuszy i audytorów	Ust. 1–2
203	Przekroczenie uprawnień przez prywatnego detektywa lub przez pracownika prywatnej organizacji ochroniarskiej, posiadającego uprawnienia prywatnego ochroniarza, przy wypełnianiu przez nich swoich obowiązków służbowych	Ust. 1–2
204	Przekupstwo handlowe	Ust. 1–8 wraz z przypisami 1–2
204.1	Pośrednictwo w przekupstwie handlowym	Ust. 1–4 wraz z przypisem
204.2	Drobne przekupstwo handlowe	Ust. 1–2 wraz z przypisem

Źródło: opracowanie własne na podstawie Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej.

2.2. Kary określone w Kodeksie karnym Federacji Rosyjskiej

Podstawowym warunkiem skutecznego zapobiegania przestępczości jest dokładne poznanie przyczyn i rozmiarów zjawiska, co pozwala na prawidłowy dobór takich sposobów zapobiegania, aby dawały one jak największą gwarancję efektywności⁶.

Kara za przestępstwo, zwana karą kryminalną, jest przewidzianą przez prawo karne konsekwencją popełnienia przestępstwa, która zawiera określoną przez to prawo dolegliwość i w której wyraża się dezaprobatę popełnionego czynu i jego sprawcy⁷. Wymiar kar kryminalnych zależy przede wszystkim od stopnia zawinienia i społecznej szkodliwości czynu, jednakże kara ma również spełniać inne funk-

6 M. Kuć, *Kryminologia*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2015, s. 204.

7 D. Mocarska, *Wybrane zagadnienia prawa karnego materialnego*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Szczytno 2013, s. 45.

cje, w szczególności dotyczy prewencji indywidualnej i ogólnej, a także realizacji celu sprawiedliwości⁸.

Samo pojęcie kary i cele jej wymierzania zostały opisane w art. 43 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowanym „Pojęcie i cele kary”. Zgodnie z brzmieniem art. 43 ust. 1 KK FR, kara jest środkiem przymusu państwowego, wymierzanego na podstawie wyroku sądu. Karę stosuje się w stosunku do osoby, która została uznana za winną popełnienia przestępstwa i polega ona na przewidzianych przez Kodeks karny Federacji Rosyjskiej pozbawieniu lub ograniczeniu praw i wolności tejże osoby. W ust. 2 niniejszego artykułu ustawodawca zawarł zapis stanowiący, że kara stosowana jest w celu przywrócenia sprawiedliwości społecznej, a także w celu poprawy skazanego i zapobieżeniu popełnianiu nowych przestępstw.

Katalog kar za popełnione na terytorium Federacji Rosyjskiej przestępstwa ustawodawca zawarł w art. 44 KK FR. W myśl brzmienia tego artykułu, karami wymierzonymi przez rosyjski wymiar sprawiedliwości mogą być:

- grzywna (art. 46 KK FR),
- pozbawienie prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością (art. 47 KK FR),
- pozbawienie specjalnego, wojskowego lub honorowego tytułu i nagród państwowych (art. 48 KK FR),
- prace obowiązkowe (art. 49 KK FR),
- prace poprawcze (art. 50 KK FR),
- ograniczenie zasad odbywania służby wojskowej (art. 51 KK FR),
- ograniczenie wolności (art. 53 KK FR),
- prace przymusowe (art. 53.1 KK FR),
- areszt (art. 54 KK FR),
- umieszczenie w kompanii karnej (art. 55 KK FR),
- pozbawienie wolności na czas określony (art. 56 KK FR),
- dożywotnie pozbawienie wolności (art. 57 KK FR) oraz
- kara śmierci (art. 59 KK FR).

Taki układ kar – od najłagodniejszej do najsurowszej – uznać należy za realizację zapisu z art. 60 KK FR, umożliwiającego stosowanie kary surowszej tylko wtedy, gdy łagodniejsza nie pozwala na osiągnięcie celów kary. Można zatem stwierdzić, że taka kolejność stanowi wskazanie kar priorytetowych w procesie orzekania⁹.

W art. 45 KK FR, zatytułowanym „Kary zasadnicze i dodatkowe”, prawodawca zawarł zapis stanowiący, że kary zasadnicze stanowią wyłącznie: prace obowiązkowe, prace poprawcze, ograniczenie zasad odbywania służby wojskowej, prace przymusowe, areszt, pobyt w dyscyplinarnej jednostce wojskowej, pozbawienie

8 *Ibidem*.

9 K. Laskowska, E. Zatyka, *Czas trwania kary pozbawienia wolności w świetle kodeksów karnych Polski i Rosji*, „Białostockie Studia Prawnicze” 2010, z. 7, s. 120.

wolności na czas określony, dożywotnie ograniczenie wolności oraz kara śmierci (ust. 1). Zarówno jako kary zasadnicze, jak i kary dodatkowe mogą być orzekane: grzywna, pozbawienie prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością oraz ograniczenie wolności (ust. 2). Kary dodatkowe stanowią wyłącznie pozbawienie specjalnego, wojskowego lub honorowego tytułu, stopnia służbowego i nagród państwowych (ust. 3).

Ponadto w art. 88 KK FR, zatytułowanym „Rodzaje kar, wymierzane nieletnim”, zawarto zapis stanowiący, że nieletnim mogą być wymierzane następujące rodzaje kar: grzywna, pozbawienie prawa zajmowania się określoną działalnością, prace obowiązkowe, prace poprawcze, ograniczenie wolności, a także pozbawienie wolności na czas określony (ust. 1 wzmiankowanego artykułu).

Stosownie do postanowień art. 60 KK FR, zatytułowanego „Ogólne zasady wymiaru kary”, osobie, która została uznana za winną popełnienia przestępstwa, wymierzana jest sprawiedliwa kara, w granicach przewidzianych brzmieniem określonego artykułu części szczególnej Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej i z uwzględnieniem postanowień części ogólnej rosyjskiego Kodeksu karnego (ust. 1). Ustawodawca zawarł także zapis stanowiący, że surowszy rodzaj kary spośród przewidzianych za popełnione przestępstwo jest wymierzany tylko w przypadku, jeśli łagodniejszy rodzaj kary nie jest w stanie zapewnić osiągnięcia celów kary.

Art. 60 ust. 3 KK FR zawiera zapis stanowiący, że przy wymierzeniu kary bierze się pod uwagę charakter i stopień społecznej szkodliwości przestępstwa oraz osobę winnego, w tym okoliczności łagodzące i zaostrzające karę, a także wpływ wymierzonej kary na poprawę skazanego oraz na warunki życia jego rodziny.

2.3. Kary przewidziane w Kodeksie karnym Federacji Rosyjskiej za przestępstwa w sferze gospodarki

W przypadku przestępstw w sferze gospodarki, Kodeks karny Federacji Rosyjskiej przewiduje następujące rodzaje kar: grzywna (art. 46 KK FR), pozbawienie prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością (art. 47 KK FR), prace obowiązkowe (art. 49 KK FR), prace poprawcze (art. 50 KK FR), ograniczenie wolności (art. 53 KK FR), prace przymusowe (art. 53.1 KK FR), areszt (art. 54 KK FR) oraz pozbawienie wolności na czas określony (art. 56 KK FR).

W art. 46 KK FR, zatytułowanym „Grzywna” zapisano, iż grzywna stanowi karę pieniężną, wymierzaną w granicach przewidzianych w Kodeksie karnym Federacji Rosyjskiej (ust. 1). Ust. 2 niniejszego artykułu wskazuje, że grzywna ustalana jest

w wysokości od 5 tys. do 5 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od dwóch tygodni do lat pięciu albo obliczana jest w wielkości, podzielnej wartości przedmiotu lub sumy korzyści majątkowej, uzyskanej w wyniku przekupstwa bądź sprzedajności, łapówki albo sumy nielegalnie przemieszczonych środków pieniężnych i (lub) wartości instrumentów pieniężnych. Grzywna w wysokości od 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres powyżej lat trzech może być wymierzona tylko w przypadkach, przewidzianych specjalnie przez odpowiednie artykuły części szczególnej Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, za wyjątkiem przypadków obliczania wysokości grzywny w oparciu o wielkość, podzielną sumę korzyści majątkowej, uzyskanej w wyniku przekupstwa bądź sprzedajności, łapówki lub sumę nielegalnie przemieszczonych środków pieniężnych i (lub) wartości instrumentów pieniężnych. Grzywna, obliczona w oparciu o wielkość, podzielną sumę korzyści majątkowej, uzyskanej w wyniku przekupstwa bądź sprzedajności, łapówki lub sumę nielegalnie przemieszczonych środków pieniężnych i (lub) wartości instrumentów pieniężnych, ustalana jest w wysokości do stokrotnej sumy korzyści majątkowej, uzyskanej w wyniku przekupstwa bądź sprzedajności, łapówki lub sumy nielegalnie przemieszczonych środków pieniężnych i (lub) wartości instrumentów pieniężnych, ale nie może być ona mniejsza od 25 tys. rubli i większa od 500 mln rubli.

W ust. 3 niniejszego artykułu ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym wysokość grzywny określona jest przez sąd z uwzględnieniem ciężkości popełnionego przestępstwa oraz stanu majątkowego skazanego i jego rodziny, a także z uwzględnieniem możliwości otrzymania przez skazanego wynagrodzenia za pracę bądź innego dochodu. Z uwzględnieniem wymienionych wyżej okoliczności sąd może wymierzyć grzywnę z rozłożeniem jej na określone raty na okres do lat pięciu.

W art. 46 ust. 4 KK FR postanowiono, że grzywna jako dodatkowy rodzaj kary może być wymierzana tylko w przypadkach przewidzianych przez określone artykuły części szczególnej Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej.

Treść art. 46 ust. 5 KK FR wskazuje, że w przypadkach uporczywego uchylania się od zapłaty grzywny, wymierzonej jako kara zasadnicza, za wyjątkiem przypadków wymierzenia grzywny w wysokości, obliczanej w oparciu o wielkość, podzielną sumę korzyści majątkowej, uzyskanej w wyniku przekupstwa bądź sprzedajności lub łapówki, kara grzywny zamieniana jest na inną karę, za wyjątkiem kary pozbawienia wolności. W przypadku uporczywego uchylania się od zapłaty grzywny w wysokości obliczanej w oparciu o wielkość, podzielną sumę korzyści majątkowej, uzyskanej w wyniku przekupstwa bądź sprzedajności lub łapówki, wymierzonej jako kara zasadnicza, kara grzywny zamieniana jest na karę w granicach sankcji, przewidzianej przez odpowiedni artykuł części szczególnej Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej. Przy tym wykonanie wymierzonej kary nie może być warunkowo zawieszona.

W art. 47 KK FR, zatytułowanym „Pozbawienie prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością” określono, że pozbawienie tego prawa polega na zakazie zajmowania stanowiska w służbie państwowej, w organach samorządu terytorialnego bądź zajmowania się określoną działalnością zawodową lub inną działalnością (ust. 1).

Stosownie do art. 47 ust. 2 KK FR, pozbawienie prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością ustanawiane jest na okres od jednego roku do lat pięciu jako zasadniczy rodzaj kary i na okres od sześciu miesięcy do lat trzech jako dodatkowy rodzaj kary. W przypadkach specjalnie przewidzianych w odpowiednich artykułach części szczególnej Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, pozbawienie prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością ustanawiane jest na okres do lat dwudziestu jako dodatkowy rodzaj kary.

Art. 47 ust. 3 KK FR wskazuje, że pozbawienie prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością może być wymierzone jako dodatkowy rodzaj kary i w przypadkach, gdy nie zostało to przewidziane przez odpowiedni artykuł części szczególnej Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej jako kara za określone przestępstwo, jeśli z uwzględnieniem charakteru i stopnia szkodliwości społecznej popełnionego przestępstwa oraz osoby sprawcy sąd uzna za niemożliwe zachowanie przez niego prawa do zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością.

Według art. 47 ust. 4 KK FR, w przypadkach wymierzenia tego rodzaju kary jako kary dodatkowej do kary prac obowiązkowych, prac poprawczych, ograniczenia wolności, a także przy warunkowym zawieszeniu wykonania orzeczonej kary, jej okres obliczany jest od chwili uprawomocnienia się wyroku sądu. W przypadku wymierzenia kary pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością jako dodatkowego rodzaju kary do kary aresztu, umieszczenia w dyscyplinarnej jednostce wojskowej, kary prac przymusowych lub kary pozbawienia wolności, kara ta rozciąga się na wszystkie okresy odbywania wymienionych wyżej zasadniczych rodzajów kary, ale przy tym jej okres obliczany jest od chwili ich odbycia.

W art. 49 KK FR ujęto zapisy dotyczące kary w postaci prac obowiązkowych. Zgodnie z brzmieniem art. 49 ust. 1 KK FR, kara prac obowiązkowych polega na nieodpłatnym wykonywaniu przez skazanego prac społecznie użytecznych w czasie wolnym od świadczenia pracy zasadniczej lub nauki. Rodzaj prac obowiązkowych oraz obiekty, na jakich odbywają się te prace, określane są przez organy samorządu lokalnego po uzgodnieniu z inspekcjami karno-wykonawczymi.

W art. 49 ust. 2 KK FR postanowiono, że kara w postaci prac obowiązkowych orzekana jest na okres od 60 do 480 godzin, a praca winna odbywać się nie dłużej niż cztery godziny w ciągu dnia.

Treść art. 49 ust. 3 KK FR wskazuje, że w przypadku uchylania się skazanego od odbywania kary w postaci prac obowiązkowych, kara ta zamieniana jest na karę prac przymusowych lub karę pozbawienia wolności. Czas, w którym skazany odbywał karę prac obowiązkowych jest brany pod uwagę przy określeniu okresu czasu trwania kary prac przymusowych lub kary pozbawienia wolności w proporcji: jeden dzień prac przymusowych lub jeden dzień pozbawienia wolności za 8 godzin prac obowiązkowych.

Stosownie do art. 49 ust. 4 KK FR, kara prac obowiązkowych nie jest orzekana wobec osób z orzeczoną pierwszą grupą inwalidzką, kobiet w ciąży, kobiet posiadających dzieci do lat trzech, żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową, a także w stosunku do żołnierzy pełniących kontraktową służbę wojskową w stopniu od szeregowego do sierżanta, jeśli w czasie wydania przez sąd wyroku nie odsłużyli oni określonego w ustawie okresu służby zasadniczej.

W art. 50 KK FR, zatytułowanym „Prace poprawcze” zapisano, że prace poprawcze wymierzone są skazanemu, który posiada stałe miejsce pracy, a także skazanemu, nie posiadającemu stałego miejsca pracy (ust. 1). W ust. 1 postanowiono także, że skazany, który posiada stałe miejsce pracy, odbywa karę prac poprawczych w tymże miejscu. Natomiast skazany, który nie posiada stałego miejsca pracy, odbywa karę prac poprawczych w miejscach, określonych przez organy samorządu terytorialnego po uzgodnieniu z organami penitencjarnymi, przy czym w rejonie miejsca zamieszkania skazanego.

W myśl postanowień zawartych w art. 50 ust. 2 KK FR, prace poprawcze ustalane są na okres od dwóch miesięcy do lat dwóch.

Stosownie do art. 50 ust. 3 KK FR, z wynagrodzenia za pracę skazanego na karę prac poprawczych dokonuje się potrąceń na rzecz dochodu państwa w wysokości ustalonej wyrokiem sądu, w granicach od pięciu do dwudziestu procent.

Art. 50 ust. 4 KK FR wskazuje, że w przypadku uporczywego uchylania się skazanego od odbywania kary prac poprawczych, sąd może zamienić nieodbytą karę na karę prac przymusowych lub karę pozbawienia wolności, biorąc pod uwagę następujące rozliczenie: jeden dzień prac przymusowych lub jeden dzień pozbawienia wolności za trzy dni prac poprawczych.

Według art. 50 ust. 5 KK FR, prace poprawcze nie są wymierzone osobom, które posiadają pierwszy stopień inwalidztwa, kobietom w ciąży, kobietom posiadającym dzieci w wieku do lat trzech, żołnierzom odbywającym służbę wojskową na podstawie powołania do wojska, a także żołnierzom odbywającym kontraktową służbę wojskową na wojskowych stanowiskach szeregowych i sierżantów, jeśli w chwili wydania wyroku przez sąd nie odbyli oni określonego prawem okresu służby wojskowej na podstawie powołania do wojska.

Art. 53 KK FR, zatytułowany „Ograniczenie wolności”, zawiera zapisy stanowiące, że ograniczenie wolności polega na nałożeniu przez sąd na skazanego następujących ograniczeń, wymienionych w ust. 1 niniejszego artykułu, ujętych w formie zakazu:

- opuszczania miejsca stałego zamieszkania (pobytu) w oznaczonych godzinach w ciągu doby,
- przebywania w określonych miejscach, znajdujących się w granicach terytorium danej jednostki samorządu terytorialnego,
- przebywania w miejscach, w których organizowane są imprezy masowe oraz inne wydarzenia, a także uczestnictwa w wymienionych imprezach,
- zmiany miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu, a także miejsca pracy i (lub) nauki bez zgody wyspecjalizowanego organu państwowego, nadzorującego odbywanie przez skazanych kary ograniczenia wolności.

W myśl postanowień art. 53 ust. 2 KK FR, kara ograniczenia wolności orzekana jest na okres od dwóch miesięcy do lat czterech w charakterze kary zasadniczej za przestępstwa niewielkiej ciężkości i przestępstwa średniej ciężkości, a także na okres od sześciu miesięcy do lat dwóch jako kara dodatkowa do kary w postaci prac przymusowych lub kary pozbawienia wolności w przypadkach określonych w odpowiednich artykułach części szczególnej Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej.

W art. 53.1 KK FR, zatytułowanym „Prace przymusowe” zawarto zapis stanowiący, że prace przymusowe stosowane są jako alternatywa dla kary pozbawienia wolności w przypadkach, przewidzianych przez odpowiednie artykuły części szczególnej Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, za popełnienie przestępstw niewielkiej ciężkości lub przestępstw średniej ciężkości bądź za popełnienie ciężkiego przestępstwa po raz pierwszy (ust. 1).

Treść art. 53.1 ust. 2 KK FR wskazuje, że jeśli wymierzywszy karę w postaci pozbawienia wolności sąd dojdzie do wniosku o możliwości poprawy skazanego bez bezwzględnego odbywania kary w miejscach pozbawienia wolności, postanawia on o zamianie skazanemu kary w postaci pozbawienia wolności na karę prac przymusowych. W sytuacji, gdy sąd wymierzy karę w postaci pozbawienia wolności na okres dłuższy niż pięć lat, za wyjątkiem przypadków zamiany kary pozbawienia wolności na karę prac przymusowych w związku z postanowieniami art. 80 KK FR, kara prac przymusowych nie jest stosowana.

Art. 53.1 ust. 3 KK FR określa, że prace przymusowe polegają na doprowadzeniu skazanego do podjęcia pracy w miejscach, określonych przez instytucje i organy systemu penitencjarnego.

W ust. 4 niniejszego artykułu postanowiono, że prace przymusowe wymierzone są na okres od dwóch miesięcy do lat pięciu, za wyjątkiem przypadków zamiany kary pozbawienia wolności na karę prac przymusowych w związku z postanowieniami art. 80 KK FR.

Treść art. 53.1 ust. 5 KK FR wskazuje, że z wynagrodzenia za pracę skazanego na karę prac przymusowych dokonywane są potrącenia na rzecz dochodu państwa, przelewane na rachunek odpowiedniego organu terytorialnego systemu penitencjarnego w wysokości ustalonej wyrokiem sądu i w granicach od pięciu do dwudziestu procent.

Stosownie do zapisów zawartych w art. 53.1 ust. 6 KK FR, w przypadku uchylania się skazanego od odbywania prac przymusowych, kara prac przymusowych jest zamieniana na karę pozbawienia wolności przy zastosowaniu następującego rozliczenia: jeden dzień pozbawienia wolności za jeden dzień prac przymusowych.

W ust. 7 niniejszego artykułu zapisano, że kara prac przymusowych nie jest wymierzana nieletnim, osobom z pierwszym lub drugim stopniem inwalidztwa, kobietom w ciąży, kobietom posiadającym dzieci w wieku do lat trzech, kobietom, które ukończyły pięćdziesiąty piąty rok życia, mężczyznom, którzy ukończyli sześćdziesiąty rok życia, a także żołnierzom.

W art. 54 KK FR, zatytułowanym „Areszt”, ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym kara aresztu polega na przebywaniu skazanego w warunkach ścisłej izolacji od społeczeństwa i ustanawiana jest na okres od jednego do sześciu miesięcy (ust. 1). W przypadku zamiany kary prac obowiązkowych lub kary prac poprawczych na karę aresztu, areszt może być wymierzony na okres krótszy niż jeden miesiąc.

Z art. 54 ust. 2 KK FR wynika, że kara aresztu nie jest wymierzana osobom, które w chwili wydania wyroku przez sąd nie ukończyły osiemnastego roku życia, a także kobietom w ciąży i kobietom, posiadającym dzieci w wieku do lat czternastu.

Natomiast treść ust. 3 niniejszego artykułu wskazuje, że żołnierze odbywają karę aresztu w areszcie wojskowym.

W art. 56 KK FR, zatytułowanym „Pozbawienie wolności na czas określony” zapisano, że pozbawienie wolności polega na izolacji skazanego od społeczeństwa poprzez skierowanie go do kolonii-osiedla karnego, umieszczenie w kolonii wychowawczej, leczniczym zakładzie karnym, kolonii karnej o rygorze ogólnym, o rygorze zaostrzonym lub o rygorze szczególnym bądź do więzienia (ust. 1). Ustawodawca w ust. 1 niniejszego artykułu zawarł także zapis stanowiący, że kara w postaci pozbawienia wolności może być wymierzona skazanemu, który popełnił po raz pierwszy przestępstwo niewielkiej ciężkości tylko w sytuacji, gdy zachodzą okoliczności obciążające, przewidziane brzmieniem art. 63 KK FR [„Okoliczności zaostrzające karę”], za wyjątkiem przestępstw przewidzianych w art. 228 ust. 1 KK FR [„Nielegalne nabycie, przechowywanie, przewóz, produkcja, przetwarzanie środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich analogów, a także nielegalne nabycie, przechowywanie, przewóz roślin, zawierających środki odurzające lub substancje psychotropowe bądź ich części, zawierających środki odurzające lub substancje psychotropowe”], art. 231 ust. 1 KK FR [„Nielegalna uprawa roślin, zawierających środki odurzające lub substancje psychotropowe bądź ich prekursorów”] i art. 233 KK FR [„Nielegalne wydawanie lub podrabianie recept albo innych dokumentów, uprawniających do nabycia środków odurzających lub substancji psychotropowych”] lub jeśli tylko pozbawienie wolności jest przewidziane przez określony artykuł części szczególnej Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej jako jedyny rodzaj kary.

Stosownie do postanowień zawartych w art. 56 ust. 2 KK FR, kara pozbawienia wolności ustanawiana jest na okres od dwóch miesięcy do lat dwudziestu.

Na podstawie zapisów Ustawy Federalnej z dnia 8 grudnia 2003 r. Nr 162 ustęp 3 art. 56 KK FR utracił moc. W poprzednim brzmieniu ustawy w ust. 3 niniejszego artykułu zawarto następujący zapis: w przypadku zamiany kary prac poprawczych lub kary ograniczenia wolności na karę pozbawienia wolności może być ona wymierzona na okres krótszy niż sześć miesięcy.

Stosownie do postanowień zawartych w art. 56 ust. 4 KK FR, za wyjątkiem przypadków przewidzianych w ust. 5 niniejszego artykułu, przy częściowym lub całkowitym sumowaniu okresów kary pozbawienia wolności, przy wymierzaniu kary za zbieg przestępstw, maksymalny okres pozbawienia wolności nie może być dłuższy niż dwadzieścia pięć lat, a przy zbiegu wyroków – nie dłuższy niż trzydzieści lat.

Treść art. 56 ust. 5 KK FR wskazuje, że w przypadku popełnienia chociażby jednego z przestępstw, przewidzianych w art. 205 [„Akt terrorystyczny”], art. 205.1 [„Wspieranie działalności terrorystycznej”], art. 205.2 [„Publiczne wezwania do dokonywania działalności terrorystycznej lub publiczne usprawiedliwianie terroryzmu”], art. 205.3 [„Odbywanie szkolenia w celu dokonywania działalności terrorystycznej”], art. 205.4 [„Organizacja związku terrorystycznego i uczestnictwo w nim”], art. 205.5 [„Organizowanie działalności organizacji terrorystycznej i uczestnictwo w działalności takiej organizacji”], art. 206 ust. 3 i 4 [„Wzięcie zakładnika”], art. 210 [„Organizacja związku przestępczego (organizacji przestępczej) lub udział w nim (w niej)”], art. 210.1 [„Zajęcie najwyższej pozycji w hierarchii przestępczej”], art. 211 ust. 4 [„Porwanie statku transportu powietrznego lub wodnego albo składu taboru kolejowego”], art. 277 [„Zamach na życie działacza państwowego lub społecznego”], art. 278 [„Przejęcie lub utrzymanie władzy z użyciem przemocy”], art. 279 [„Powstanie zbrojne”], art. 353 [„Planowanie, przygotowywanie, wszczęcie lub prowadzenie wojny napastniczej”], art. 356 [„Zastosowanie niedozwolonych środków i metod prowadzenia wojny”], art. 357 [„Ludobójstwo”], art. 358 [„Zagłada ekologiczna”], art. 360 [„Napad na osoby lub instytucje, które korzystają z ochrony międzynarodowej”], art. 361 KK FR [„Akt międzynarodowego terroryzmu”], wymierzając karę za zbieg przestępstw poprzez częściowe lub całkowite sumowanie okresów pozbawienia wolności, maksymalna kara pozbawienia wolności nie może być dłuższa niż trzydzieści lat, a za zbieg wyroków – nie dłuższa niż trzydzieści pięć lat.

Rozdział 3

Unormowanie przestępstw przeciwko własności – postanowienia Rozdziału 21 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej

Przestępstwa przeciwko własności zostały opisane w Rozdziale 21 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowanym „Przestępstwa przeciwko własności”. Przestępstwa te zostały określone w art. 158–168 Kodeksu karnego FR.

Artykuł 158 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Kradzież”, składa się z czterech ustępów i czterech przypisów.

Prawodawca w art. 158 ust. 1 KK FR wskazał, że kradzież, to jest potajemny zabór cudzego mienia w celu przywłaszczenia, zagrożona jest karą grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy, bądź karą prac obowiązkowych na okres do 360 godzin, albo karą prac poprawczych na okres do jednego roku, bądź karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, lub karą prac przymusowych na okres do lat dwóch, bądź karą aresztu na okres do czterech miesięcy, albo karą pozbawienia wolności na okres do lat dwóch.

Zgodnie z brzmieniem art. 158 ust. 2 KK FR kradzież, dokonana przez grupę osób pozostających w zмовie (pkt a), bądź połączona z nielegalnym wtargnięciem do pomieszczenia lub magazynu (pkt b), lub związana z wyrządzeniem znacznej szkody obywatelowi (pkt c), bądź z odzieży, torebki lub innego bagażu podręcznego, znajdującego się przy pokrzywdzonym (pkt d), pociąga za sobą karę grzywny w wysokości do 200 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do osiemnastu miesięcy, bądź karę prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, albo karę prac poprawczych na okres do lat dwóch, bądź karę prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywną karę ograniczenia wolności na okres do jednego roku, albo karę pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i fakultatywną karę ograniczenia wolności na okres do jednego roku.

W art. 158 ust. 3 KK FR postanowiono, że za kradzież, dokonaną z nielegalnym wtargnięciem do lokalu mieszkalnego (pkt a), bądź z rurociągu naftowego, rurociągu produktów naftowych, rurociągu gazowego (pkt b), albo w dużej wysokości (pkt c), lub z rachunku bankowego, jak również w odniesieniu do elektronicznych środków pieniężnych (przy braku znamion przestępstwa, przewidzianego w art. 159.3 KK FR) (pkt d), grozi kara grzywny w wysokości od 100 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara ograniczenia wolności na okres do półtora roku, lub kara pozbawienia wolności na okres do lat sześciu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do półtora roku.

Stosownie do zapisów zawartych w art. 158 ust. 4 KK FR, kradzież, dokonana przez zorganizowaną grupę (pkt a) bądź w bardzo dużej wysokości (pkt b), pociąga za sobą karę pozbawienia wolności na okres do lat dziesięciu i fakultatywną karę grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

Według postanowień zawartych w przypisie 1 do art. 158 KK FR, pod pojęciem zaboru w artykułach Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej rozumiane jest dokonane w celach materialnych bezprawne nieodpłatne odebranie i (lub) zamiana cudzego majątku na rzecz sprawcy albo innych osób, które wyrządziło szkodę właścicielowi lub innemu posiadaczowi tego majątku.

W przypisie 2 do art. 158 KK FR zapisano, że znaczna szkoda, wyrządzona obywatelowi, w artykułach niniejszego rozdziału Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, za wyjątkiem art. 159 ust. 5 KK FR, określana jest z uwzględnieniem jego stanu majątkowego, jednakże nie może stanowić ona mniej niż 5 tys. rubli.

W przypisie 3 do art. 158 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym pod pojęciem pomieszczenia w artykułach niniejszego rozdziału Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej rozumiane są budynki i budowle niezależnie od formy własności, przeznaczone do czasowego przebywania w nich ludzi lub umieszczenia w nich wartości materialnych dla realizacji celów produkcyjnych lub innych celów wynikających ze stosunku pracy. Co więcej, ustawodawca w przypisie 3 do art. 158 KK FR precyzuje, że pod pojęciem magazynu w artykułach niniejszego rozdziału Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej rozumiane są pomieszczenia gospodarcze, wydzielone z budynków mieszkalnych, budowli mieszkalnych, działki gruntu, rurociągi, inne budowle, przeznaczone do stałego lub czasowego przechowywania wartości materialnych.

Prawodawca w przypisie 4 do art. 158 KK FR wskazał, że pod pojęciem dużej wysokości w artykułach niniejszego rozdziału Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, za wyjątkiem art. 159 ust. 6 i ust. 7, art. 159.1 i art. 159.5 KK FR, rozumiana

jest wartość majątku, przekraczająca 250 tys. rubli, a pod pojęciem bardzo dużej wysokości – przekraczająca 1 mln rubli.

W artykule 158.1 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowanym „Drobny zabór, dokonany przez osobę, poddaną karze administracyjnej” przyjęto, że za drobny zabór cudzego mienia, dokonany przez osobę, poddaną karze administracyjnej za drobny zabór, przewidziany w art. 7.27 ust. 2 Kodeksu wykroczeń administracyjnych Federacji Rosyjskiej¹, grozi kara grzywny w wysokości do 40 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do trzech miesięcy, bądź kara prac obowiązkowych na okres do 180 godzin, albo kara prac poprawczych na okres do sześciu miesięcy, bądź kara ograniczenia wolności na okres do jednego roku, lub kara prac przymusowych na okres do jednego roku, bądź kara aresztu na okres do dwóch miesięcy, lub kara pozbawienia wolności na okres do jednego roku.

Artykuł 159 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Oszustwo”, składa się z siedmiu ustępów oraz czterech przypisów.

Z unormowania zawartego w art. 159 ust. 1 KK FR wynika, że oszustwo, to jest zabór cudzego mienia lub nabycie prawa do cudzego mienia drogą oszukania lub nadużycia zaufania, pociąga za sobą karę grzywny w wysokości do 120 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego roku, bądź karę prac obowiązkowych na okres do 360 godzin, albo karę prac poprawczych na okres do jednego roku, bądź karę ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, lub karę prac przymusowych na okres do lat dwóch, bądź karę aresztu na okres do czterech miesięcy, albo karę pozbawienia wolności na okres do lat dwóch.

Zgodnie z regulacją zawartą w art. 159 ust. 2 KK FR za oszustwo, dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie, a także związane z wyrządzeniem szkody obywatelowi w znacznym rozmiarze, grozi kara grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź kara prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, albo kara prac poprawczych na okres do lat dwóch, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do jednego roku, lub kara pozbawienia wolności na okres do lat pięciu wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do jednego roku.

Prawodawca w art. 159 ust. 3 KK FR wskazał, że oszustwo, dokonane przez osobę z wykorzystaniem swojego stanowiska służbowego, jak również w dużej wysokości, pociąga za sobą karę grzywny w wysokości od 100 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres

1 Kodeks wykroczeń administracyjnych Federacji Rosyjskiej z dnia 30 grudnia 2001 r. Nr 195-FZ (Кодекс Российской Федерации об административных правонарушениях от 30.12.2001 N 195-ФЗ).

od jednego roku do lat trzech, bądź karę prac przymusowych na okres do lat pięciu wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, lub karę pozbawienia wolności na okres do lat sześciu wraz z fakultatywną karą grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy i fakultatywną karę ograniczenia wolności na okres do półtora roku.

Przepis art. 159 ust. 4 KK FR określa, że za oszustwo, dokonane przez zorganizowaną grupę lub w bardzo dużej wysokości lub które spowodowało pozbawienie obywatela prawa do lokalu mieszkalnego, grozi kara pozbawienia wolności na okres do lat dziesięciu wraz z fakultatywną karą grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech i fakultatywną karę ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

W art. 159 ust. 5 KK FR przyjęto, że za oszustwo, związane z umyślnym niewykonaniem zobowiązań umownych w sferze działalności gospodarczej, jeśli czyn ten spowodował wyrządzenie znacznej szkody, grozi kara grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź kara prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, lub kara prac poprawczych na okres do lat dwóch, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do jednego roku, albo kara pozbawienia wolności na okres do lat pięciu wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do jednego roku.

W świetle art. 159 ust. 6 KK FR czyn, przewidziany w ust. 5 niniejszego artykułu, dokonany w dużej wysokości, zagrożony jest karą grzywny w wysokości od 100 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź karą prac przymusowych na okres do lat pięciu wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, lub karą pozbawienia wolności na okres do lat sześciu wraz z fakultatywną karą grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy i fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do półtora roku.

W art. 159 ust. 7 KK FR przyjęto, że za czyn, przewidziany w ust. 5 niniejszego artykułu, dokonany w bardzo dużej wysokości, grozi kara pozbawienia wolności na okres do lat dziesięciu wraz z fakultatywną karą grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech i fakultatywną karę ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

W przypisie 1 do art. 159 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym pod pojęciem znacznej szkody w ust. 5 niniejszego artykułu rozumiana jest szkoda w kwocie, wynoszącej nie mniej niż 10 tys. rubli. W przypisie 2 do art. 159 KK FR zapisano, że pod pojęciem dużej wysokości w ust. 6 niniejszego artykułu rozumiana jest wartość majątku, przekraczająca 3 mln rubli. Natomiast w przypisie 3

do wskazanego artykułu postanowiono, że pod pojęciem bardzo dużej wysokości w ust. 7 niniejszego artykułu rozumiana jest wartość majątku, przekraczająca 12 mln rubli. Ponadto w przypisie 4 do art. 159 KK FR prawodawca wskazał, że obowiązywanie zapisów zawartych w ust. 5–7 niniejszego artykułu dotyczy sytuacji umyślnego niewykonania zobowiązań umownych w sferze działalności gospodarczej, w której stronami umowy są przedsiębiorcy indywidualni i (lub) organizacje komercyjne.

Artykuł 159.1 KK FR, zatytułowany „Oszustwo w sferze kredytowania”, składa się z czterech ustępów wraz z przypisem.

Zgodnie z regulacją zawartą w art. 159.1 ust. 1 KK FR, za oszustwo w sferze kredytowania, to jest zabór środków pieniężnych przez kredytobiorcę w wyniku przedstawienia bankowi lub innemu kredytodawcy jawnie fałszywych i (lub) nierzetelnych informacji, grozi kara grzywny w wysokości do 120 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego roku, bądź kara prac obowiązkowych na okres do 360 godzin, lub kara prac poprawczych na okres do jednego roku, bądź kara ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, albo kara prac przymusowych na okres do lat dwóch, bądź kara aresztu na okres do czterech miesięcy.

Prawodawca w art. 159.1 ust. 2 KK FR wskazał, że czyn, wymieniony w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany przez grupę osób pozostających w zмовie, zagrożony jest karą grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź karą prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, albo karą prac poprawczych na okres do lat dwóch, bądź karą prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do jednego roku, lub karą pozbawienia wolności na okres do lat czterech i fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do jednego roku.

Przepis art. 159.1 ust. 3 KK FR określa, że za czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 2 niniejszego artykułu, dokonane przez osobę z wykorzystaniem swojego stanowiska służbowego, jak również dokonane w dużej wysokości, grozi kara grzywny w wysokości od 100 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, lub kara pozbawienia wolności na okres do lat sześciu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do półtora roku.

Z unormowania zawartego w art. 159.1 ust. 4 KK FR wynika, że czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 3 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę lub w bardzo dużej wysokości, pociągają za sobą karę pozbawienia wolności na okres do lat dziesięciu i fakultatywną karę grzywny w wysokości do 1 mln

rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

W przypisie do art. 159.1 KK FR prawodawca wskazał, że pod pojęciem dużej wysokości w niniejszym artykule, a także w art. 159.3, art. 159.5 i art. 159.6 KK FR rozumiana jest wartość mienia, przekraczająca 1 mln 500 tys. rubli, a pod pojęciem bardzo dużej wysokości – wartość mienia, przekraczająca 6 mln rubli.

Artykuł 159.2 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Oszustwo związane z otrzymaniem wypłat”, składa się z czterech ustępów.

Według art. 159.2 ust. 1 KK FR, oszustwo związane z otrzymaniem wypłat, to jest zabór środków pieniężnych lub innego mienia związany z otrzymaniem zasiłków, kompensacji, subsydiów i innych wypłat socjalnych, ustanowionych w ustawach i innych normatywnych aktach prawnych, w wyniku przedstawienia jawnie fałszywych i (lub) nierzetelnych informacji, jak również w wyniku przemilczenia faktów, które spowodowałyby zaniechanie dokonania wskazanych wypłat, zagrożone jest karą grzywny w wysokości do 120 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego roku, bądź karą prac obowiązkowych na okres do 360 godzin, albo karą prac poprawczych na okres do jednego roku, bądź karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, lub karą prac przymusowych na okres do lat dwóch, bądź karą aresztu na okres do czterech miesięcy.

Treść art. 159.2 ust. 2 KK FR wskazuje, że za czyn, przewidziany w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany przez grupę osób pozostających w zмовie, grozi kara grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź kara prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, albo kara prac poprawczych na okres do lat dwóch, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara ograniczenia wolności na okres do jednego roku, lub kara pozbawienia wolności na okres do lat czterech i fakultatywna kara ograniczenia wolności na okres do jednego roku.

Stosownie do art. 159.2 ust. 3 KK FR za czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 2 niniejszego artykułu, dokonane przez osobę z wykorzystaniem swojego stanowiska służbowego, a także w dużej wysokości, grozi kara grzywny w wysokości od 100 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, lub kara pozbawienia wolności na okres do lat sześciu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do półtora roku.

Z art. 159.2 ust. 4 KK FR wynika, że czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 3 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę lub w bardzo dużej

wysokości, pociągają za sobą karę pozbawienia wolności na okres do lat dziesięciu i fakultatywną karę grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

Artykuł 159.3 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Oszustwo z wykorzystaniem kart płatniczych”, składa się z czterech ustępów.

Stosownie do postanowień zawartych w art. 159.3 ust. 1 KK FR, za oszustwo z wykorzystaniem kart płatniczych, to jest zabór cudzego mienia, dokonany z wykorzystaniem podrobionej lub należącej do innej osoby karty kredytowej, karty rozliczeniowej lub innej karty płatniczej w wyniku oszukania pracownika organizacji kredytowej, handlowej lub innej organizacji, grozi kara grzywny w wysokości do 120 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego roku, bądź kara prac obowiązkowych na okres do 360 godzin, lub kara prac poprawczych na okres do jednego roku, bądź kara ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, albo kara prac przymusowych na okres do lat dwóch, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat trzech.

W art. 159.3 ust. 2 KK FR postanowiono, że za czyn, przewidziany w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany przez grupę osób pozostających w zмовie, a także za czyn, w wyniku którego została wyrządzona znaczna szkoda obywatelowi, grozi kara grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź kara prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, lub kara prac poprawczych na okres do lat dwóch, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara ograniczenia wolności na okres do jednego roku, albo kara pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i fakultatywna kara ograniczenia wolności na okres do jednego roku.

Art. 159.3 ust. 3 KK FR wskazuje, że czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 2 niniejszego artykułu, dokonane przez osobę z wykorzystaniem swojego stanowiska służbowego, a także w dużej wysokości, zagrożone są karą grzywny w wysokości od 100 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź karą prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, lub karą pozbawienia wolności na okres do lat sześciu i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do półtora roku.

Treść art. 159.3 ust. 4 KK FR wskazuje, że za czyny, przewidziane w ust. 1, ust. 2 lub w ust. 3 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę lub w bardzo dużej wysokości, grozi kara pozbawienia wolności na okres do lat dziesięciu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

Artykuł 159.4 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej na podstawie zapisów zawartych w Ustawie Federalnej z dnia 3 lipca 2016 r. Nr 325 utracił moc. W poprzednim brzmieniu Kodeksu karnego nosił on nazwę „Oszustwo w sferze działalności gospodarczej”.

Artykuł 159.5 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Oszustwo w sferze ubezpieczeń”, składa się z czterech ustępów.

Zgodnie z regulacją zawartą w art. 159.5 ust. 1 KK FR, za oszustwo w sferze ubezpieczeń, to jest zabór cudzego majątku w wyniku oszustwa, związanego z wystąpieniem wypadku ubezpieczeniowego, a także z wysokością odszkodowania z tytułu ubezpieczenia, podlegającego wypłacie – w związku z postanowieniami ustawy lub umowy – ubezpieczającemu bądź innej osobie, grozi kara grzywny w wysokości do 120 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego roku, bądź kara prac obowiązkowych na okres do 360 godzin, lub kara prac poprawczych na okres do jednego roku, bądź kara ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, albo kara prac przymusowych na okres do lat dwóch, bądź kara aresztu na okres do czterech miesięcy.

Prawodawca w art. 159.5 ust. 2 KK FR wskazał, że za czyn, przewidziany w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany przez grupę osób pozostających w zмовie, a także związany z wyrządzeniem znacznej szkody obywatelowi, grozi kara grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź kara prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, lub kara prac poprawczych na okres do lat dwóch, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara ograniczenia wolności na okres do jednego roku, albo kara pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i fakultatywna kara ograniczenia wolności na okres do jednego roku.

Z unormowania zawartego w art. 159.5 ust. 3 KK FR wynika, że czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 2 niniejszego artykułu, dokonane przez osobę z wykorzystaniem swojego stanowiska służbowego, a także w dużej wysokości, pociągają za sobą karę grzywny w wysokości od 100 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź karę prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywną karę ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, albo karę pozbawienia wolności na okres do lat sześciu i fakultatywną karę grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do półtora roku.

Przepis art. 159.5 ust. 4 KK FR określa, że za czyny, przewidziane w ust. 1, ust. 2 lub w ust. 3 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę albo w bardzo dużej wysokości, grozi kara pozbawienia wolności na okres do lat dziesięciu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

Artykuł 159.6 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Oszustwo w sferze informacji komputerowych”, składa się z czterech ustępów.

Prawodawca w art. 159.6 ust. 1 KK FR wskazał, że oszustwo w sferze informacji komputerowych, to jest zabór cudzego mienia lub nabycie prawa na cudze mienie w wyniku wprowadzenia, usunięcia, zablokowania, modyfikacji informacji komputerowych bądź innej ingerencji w funkcjonowanie sprzętu przeznaczonego do przechowywania, przetwarzania lub przekazywania informacji komputerowych lub sieci informacyjno-telekomunikacyjnych, zagrożone jest karą grzywny w wysokości do 120 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego roku, bądź karą prac obowiązkowych na okres do 360 godzin, lub karą prac poprawczych na okres do jednego roku, bądź karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, albo karą prac przymusowych na okres do lat dwóch, bądź karą aresztu na okres do czterech miesięcy.

W świetle art. 159.6 ust. 2 KK FR za czyn, wymieniony w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany przez grupę osób pozostających w zмовie, a także za czyn, w wyniku którego obywatelowi została wyrządzona znaczna szkoda, grozi kara grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź kara prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, albo kara prac poprawczych na okres do lat dwóch, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara ograniczenia wolności na okres do jednego roku, lub kara pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i fakultatywna kara ograniczenia wolności na okres do jednego roku.

Treść art. 159.6 ust. 3 KK FR wskazuje, że czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 2 niniejszego artykułu, dokonane przez osobę z wykorzystaniem swojego stanowiska służbowego (pkt a), a także w dużej wysokości (pkt b) czy z rachunku bankowego, jak również w odniesieniu do elektronicznych środków pieniężnych (pkt c), zagrożone są karą grzywny w wysokości od 100 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź karą prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, lub karą pozbawienia wolności na okres do lat sześciu i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do półtora roku.

Na podstawie art. 159.6 ust. 4 KK FR za czyny, przewidziane w ust. 1, ust. 2 lub w ust. 3 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę lub w bardzo dużej wysokości, grozi kara pozbawienia wolności na okres do lat dziesięciu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

Artykuł 160 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Przywłaszczenie lub sprzeniewierzenie”, składa się z czterech ustępów.

Zgodnie z brzmieniem art. 160 ust. 1 KK FR, za przywłaszczenie lub sprzeniewierzenie cudzego mienia, powierzonego winnemu, grozi kara grzywny w wysokości do 120 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego roku, bądź kara prac obowiązkowych na okres do 240 godzin, albo kara prac poprawczych na okres do sześciu miesięcy, bądź kara ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, lub kara prac przymusowych na okres do lat dwóch, bądź kara pozbawienia wolności na tenże okres.

Treść art. 160 ust. 2 KK FR wskazuje, że za czyny, przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie, a także za czyny związane z wyrządzeniem znacznej szkody obywatelowi, grozi kara grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź kara prac obowiązkowych na okres do 360 godzin, albo kara prac poprawczych na okres do jednego roku, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara ograniczenia wolności na okres do jednego roku, lub kara pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i fakultatywna kara ograniczenia wolności na okres do jednego roku.

Z unormowania zawartego w art. 160 ust. 3 KK FR wynika, że czyny, przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez osobę z wykorzystaniem swojego stanowiska służbowego, a także w dużej wysokości, zagrożone są karą grzywny w wysokości od 100 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat pięciu, lub karą prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do półtora roku, bądź karą pozbawienia wolności na okres do lat sześciu i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 10 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego miesiąca wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do półtora roku.

Prawodawca w art. 160 ust. 4 KK FR wskazał, że czyny, przewidziane w ust. 1, ust. 2 lub w ust. 3 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę lub w bardzo dużym rozmiarze, pociągają za sobą karę pozbawienia wolności na okres do lat dziesięciu i fakultatywną karę grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

Artykuł 161 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Grabież”, składa się z trzech ustępów.

Według postanowień zawartych w art. 161 ust. 1 KK FR za grabież, to jest za jawny zabór cudzego mienia, grozi kara prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, bądź kara prac poprawczych na okres do lat dwóch, lub kara ograniczenia wolności na okres od dwóch do czterech lat, bądź kara prac przymusowych na okres do lat czterech, albo kara aresztu na okres do sześciu miesięcy, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat czterech.

W art. 161 ust. 2 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym za grabież, dokonaną przez grupę osób pozostających w zмовie (pkt a), bądź poprzez nielegalne wtargnięcie do mieszkania, pomieszczenia lub magazynu (pkt c), albo z użyciem przemocy, nie stanowiącej zagrożenia dla życia lub zdrowia bądź z groźbą użycia takiej przemocy (pkt d), lub w dużym rozmiarze (pkt e), grozi kara prac przymusowych na okres do lat pięciu, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat siedmiu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 10 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego miesiąca wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do jednego roku.

Punkt (b) ustępu 2 niniejszego artykułu na podstawie postanowień Ustawy Federalnej z dnia 8 grudnia 2003 r. Nr 162 utracił moc. W poprzednim brzmieniu Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej w pkt (b) zapisano: „niejednokrotnie”.

Z unormowania zawartego w art. 161 ust. 3 KK FR wynika, że za grabież, dokonaną przez zorganizowaną grupę (pkt a) bądź w bardzo dużej wysokości (pkt b), grozi kara pozbawienia wolności na okres od sześciu do dwunastu lat i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego na okres do lat pięciu wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

Punkt (c) ustępu 3 niniejszego artykułu na podstawie postanowień Ustawy Federalnej z dnia 8 grudnia 2003 r. Nr 162 utracił moc. W poprzednim brzmieniu Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej w pkt (c) zapisano: „przez osobę, wcześniej dwukrotnie lub więcej razy karaną za zabór lub wymuszenie rozbójnicze”.

Artykuł 162 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Rozbój”, składa się z czterech ustępów.

Z unormowania zawartego w art. 162 ust. 1 KK FR wynika, że rozbój, to jest napad w celu zagarnięcia cudzego mienia, dokonany z użyciem przemocy, stanowiącej zagrożenie dla życia lub zdrowia, bądź z groźbą użycia takiej przemocy, zagrożony jest karą prac przymusowych na okres do lat pięciu, bądź karą pozbawienia wolności na okres do lat ośmiu i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech.

W art. 162 ust. 2 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym rozbój, dokonany przez grupę osób pozostających w zмовie, a także rozbój z użyciem broni lub przedmiotów, wykorzystywanych w charakterze broni, pociąga za sobą karę pozbawienia wolności na okres do lat dziesięciu i fakultatywną karę grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

Przepis art. 162 ust. 3 KK FR określa, że rozbój, dokonany poprzez nielegalne wtargnięcie do mieszkania, pomieszczenia lub magazynu bądź dokonany w dużej wysokości, zagrożony jest karą pozbawienia wolności na okres od siedmiu do

dwunastu lat i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

Według postanowień zawartych w art. 162 ust. 4 KK FR za rozbój, dokonany przez zorganizowaną grupę (pkt a), bądź dokonany w bardzo dużej wysokości (pkt b), albo którego konsekwencją było spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu poszkodowanego (pkt c), grozi kara pozbawienia wolności na okres od ośmiu do piętnastu lat i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

Artykuł 163 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Wymuszenie rozbójnicze”, składa się z trzech ustępów.

Zgodnie z brzmieniem art. 163 ust. 1 KK FR wymuszenie rozbójnicze, to jest żądanie przekazania cudzego majątku lub prawa do majątku albo dokonania innych czynności o charakterze majątkowym pod groźbą użycia przemocy bądź zniszczenia lub uszkodzenia cudzego majątku, a także pod groźbą rozpowszechnienia informacji hańbiących poszkodowanego lub jego bliskich, bądź innych informacji, które mogą wyrządzić istotną szkodę prawom lub interesom prawnym poszkodowanego lub jego bliskich, zagrożone jest karą ograniczenia wolności na okres do lat czterech, bądź karą prac przymusowych na okres do lat czterech i fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, bądź karą aresztu na okres do sześciu miesięcy, albo karą pozbawienia wolności na okres do lat czterech i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy.

Stosownie do postanowień zawartych w art. 163 ust. 2 KK FR wymuszenie rozbójnicze, dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie (pkt a) bądź w dużej wysokości (pkt c), pociąga za sobą karę pozbawienia wolności na okres do lat siedmiu i fakultatywną karę grzywny w wysokości do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

Punkt (b) ustępu 2 niniejszego artykułu na podstawie zapisów zawartych w Ustawie Federalnej z dnia 8 grudnia 2003 r. Nr 162 utracił moc. W poprzednim brzmieniu Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej w pkt (b) zapisano: „niejednokrotnie”.

Art. 163 ust. 3 KK FR przewiduje, że wymuszenie rozbójnicze, dokonane przez zorganizowaną grupę (pkt a), bądź dokonane w celu pozyskania majątku w bardzo dużej wysokości (pkt b), albo którego konsekwencją było spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu poszkodowanego (pkt c), zagrożone jest karą pozbawienia wolności na okres od siedmiu do piętnastu lat i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

Punkt (d) ustępu 3 niniejszego artykułu na podstawie postanowień zawartych w Ustawie Federalnej z dnia 8 grudnia 2003 r. Nr 162 utracił moc. W poprzednim brzmieniu Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej w pkt (c) zapisano: „przez osobę, wcześniej dwukrotnie lub więcej razy karaną za zabór lub wymuszenie rozbójnicze”.

Artykuł 164 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Zabór przedmiotów, posiadających szczególną wartość”, składa się z dwóch ustępów.

Przepis art. 164 ust. 1 KK FR określa, że zabór przedmiotów lub dokumentów, posiadających szczególną wartość historyczną, naukową, artystyczną lub kulturową, niezależnie od sposobu zaboru, zagrożony jest karą prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do jednego roku, bądź karą pozbawienia wolności na okres do lat dziesięciu i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do jednego roku.

Treść art. 164 ust. 2 KK FR wskazuje, że za czyn, przewidziany w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany przez grupę osób pozostających w zмовie lub przez zorganizowaną grupę (pkt a), bądź który spowodował zniszczenie, zepsucie lub zrujnowanie przedmiotów albo dokumentów, wskazanych w ust. 1 niniejszego artykułu (pkt c), grozi kara pozbawienia wolności na okres do lat piętnastu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

Punkt (b) ustępu 2 niniejszego artykułu na podstawie zapisów zawartych w Ustawie Federalnej z dnia 8 grudnia 2003 r. Nr 162 utracił moc. W poprzednim brzmieniu Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej w pkt (b) zapisano: „dokonany niejednokrotnie”.

Artykuł 165 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Spowodowanie szkód materialnych w wyniku oszustwa lub nadużycia zaufania”, składa się z dwóch ustępów.

Zgodnie z regulacją zawartą w art. 165 ust. 1 KK FR, spowodowanie szkód materialnych właścicielowi lub innemu posiadaczowi majątku w wyniku oszustwa lub nadużycia zaufania w przypadku braku znamion zaboru, dokonane w dużej wysokości, zagrożone jest karą grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź karą prac przymusowych na okres do lat dwóch i fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do jednego roku, lub karą pozbawienia wolności na okres do lat dwóch i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do jednego roku.

Art. 165 ust. 2 KK FR przewiduje, że za czyn, przewidziany w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany przez grupę osób pozostających w zмовie lub przez zorganizowaną grupę (pkt a) bądź który spowodował stratę w bardzo dużym rozmiarze (pkt b), grozi kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

Artykuł 166 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Bezprawny zabór samochodu lub innego środka transportu bez zamiaru kradzieży”, składa się z czterech ustępów.

Według postanowień zawartych w art. 166 ust. 1 KK FR, bezprawny zabór samochodu lub innego środka transportu bez zamiaru kradzieży (tj. uprowadzenie), zagrożony jest karą grzywny w wysokości do 120 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego roku, bądź karą ograniczenia wolności na okres do lat trzech, lub karą prac przymusowych na okres do lat pięciu, lub karą aresztu na okres do sześciu miesięcy, albo karą pozbawienia wolności na okres do lat pięciu.

W art. 166 ust. 2 KK FR przyjęto, że za czyn, przewidziany w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany przez grupę osób pozostających w zмовie (pkt a) bądź z użyciem przemocy, nie stwarzającej zagrożenia dla życia lub zdrowia, bądź z groźbą użycia tego rodzaju przemocy (pkt c), grozi kara grzywny w wysokości do 200 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do osiemnastu miesięcy, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat siedmiu.

Punkt (b) ustępu 2 niniejszego artykułu na mocy postanowień zawartych w Ustawie Federalnej z dnia 8 grudnia 2003 r. Nr 162 utracił moc. W poprzednim brzmieniu Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej w pkt (b) zapisano: „niejednokrotnie”.

Prawodawca w art. 166 ust. 3 KK FR wskazał, że czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 2 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę lub które spowodowały szkodę w bardzo dużym rozmiarze, pociągają za sobą karę pozbawienia wolności na okres do lat dziesięciu.

W świetle art. 166 ust. 4 KK FR za czyny, przewidziane w ust. 1, ust. 2 lub w ust. 3 niniejszego artykułu, dokonane z użyciem przemocy, stwarzającej zagrożenie dla życia lub zdrowia, bądź z groźbą użycia tego rodzaju przemocy, grozi kara pozbawienia wolności na okres do lat dwunastu.

Artykuł 167 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Umyślne zniszczenie lub uszkodzenie majątku”, składa się z dwóch ustępów.

Zgodnie z brzmieniem art. 167 ust. 1 KK FR, za umyślne zniszczenie lub uszkodzenie cudzego majątku, jeśli czyny te spowodowały szkodę w znacznym rozmiarze

rze, grozi kara grzywny w wysokości do 40 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do trzech miesięcy, bądź kara prac obowiązkowych na okres do 360 godzin, lub kara prac poprawczych na okres do jednego roku, lub kara prac przymusowych na okres do lat dwóch, albo kara aresztu na okres do trzech miesięcy, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat dwóch.

Prawodawca w art. 167 ust. 2 KK FR wskazał, że za czyny, wskazane w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane z pobudek chuligańskich, w wyniku podpalenia, wybuchu lub innego niebezpiecznego sposobu działania, bądź których skutkiem było nieumyślne spowodowanie śmierci człowieka lub inne ciężkie skutki, grozi kara prac przymusowych na okres do lat pięciu albo kara pozbawienia wolności na tenże okres.

Kodeks karny Federacji Rosyjskiej w art. 168, zatytułowanym „Nieumyślne zniszczenie lub uszkodzenie majątku” wskazuje, że zniszczenie lub uszkodzenie cudzego majątku w dużej wysokości, dokonane w wyniku nieostrożnego obchodzenia się z ogniem lub z innymi źródłami, będącymi źródłami zwiększonego niebezpieczeństwa, pociąga za sobą karę grzywny w wysokości do 120 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego roku, bądź karę prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, albo karę prac poprawczych na okres do lat dwóch, bądź karę ograniczenia wolności na okres do jednego roku, lub karę prac przymusowych na okres do jednego roku, bądź karę pozbawienia wolności na tenże okres.

Rozdział 4

Unormowanie przestępstw w sferze działalności gospodarczej – postanowienia Rozdziału 22 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej

Przestępstwa w sferze działalności gospodarczej zostały opisane w Rozdziale 22 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowanym „Przestępstwa w sferze działalności gospodarczej”. Przestępstwa te zostały określone w art. 169–200.6 Kodeksu karnego FR.

Artykuł 169 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Utrudnianie legalnej działalności gospodarczej lub innej działalności”, składa się z dwóch ustępów oraz przypisu.

W art. 169 ust. 1 KK FR postanowiono, że czyny polegające na niezgodnej z prawem odmowie rejestracji państwowej przedsiębiorcy indywidualnego lub osoby prawnej bądź uchylaniu się od ich rejestracji, niezgodnej z prawem odmowie wydania specjalnego pozwolenia (licencji) na prowadzenie działalności gospodarczej bądź uchylanie się od jego wydania, ograniczeniu praw i interesów prawnych przedsiębiorcy indywidualnego lub osoby prawnej w zależności od formy prawno-organizacyjnej, jak również na nielegalnym ograniczeniu samodzielności albo innej nielegalnej ingerencji w działalność przedsiębiorcy indywidualnego lub osoby prawnej, jeśli czyny te zostały dokonane przez funkcjonariusza publicznego z wykorzystaniem swojego stanowiska służbowego, są zagrożone karą grzywny w wysokości od 200 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do osiemnastu miesięcy, bądź karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech i obowiązkową karą grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy, albo karą prac obowiązkowych na okres do 360 godzin.

Zgodnie z art. 169 ust. 2 KK FR czyny, wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, których dokonanie stanowi naruszenie uprawnionego aktu sądowego, jak również czyny, które spowodowały szkodę w dużym rozmiarze, powinny pociągać karę pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres od trzech do pięciu lat i obowiązkową karę grzywny w wysokości do 250 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego roku, bądź karę prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, albo karę prac przymusowych na okres do lat trzech, bądź karę aresztu na okres do sześciu miesięcy, lub karę pozbawienia wolności na okres do lat trzech.

Do art. 169 KK FR ustawodawca dodał przypis, w którym ujęto zapis stanowiący, że w niniejszym artykule pod pojęciem szkody w dużym rozmiarze rozumiana jest szkoda, której wartość przekracza 1 mln 500 tys. rubli.

Według art. 170 KK FR, zatytułowanego „Rejestracja nielegalnych transakcji związanych z majątkiem nieruchomości” za przestępstwo, polegające na rejestracji jawnie nielegalnych transakcji, związanych z majątkiem nieruchomości, umyślnym zniekształceniu informacji państwowego katastru nieruchomości i (lub) państwowego rejestru praw do nieruchomości oraz transakcji z nimi, jak również na zaniżeniu wartości katastrowej obiektów nieruchomości, jeśli czyny te zostały dokonane z pobudek materialnych lub z pobudek osobistych przez funkcjonariusza publicznego z wykorzystaniem swojego stanowiska służbowego, grozi kara grzywny w wysokości od 200 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, lub kara prac obowiązkowych na okres do 360 godzin i obowiązkowa kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Artykuł 170.1 KK FR, zatytułowany „Fałszowanie Jednolitego państwowego rejestru osób prawnych, rejestru posiadaczy papierów wartościowych lub systemu ewidencji depozytowej”, składa się z pięciu ustępów.

Z art. 170.1 ust. 1 KK FR wynika, że za okazanie organowi, dokonującemu państwowej rejestracji osób prawnych i przedsiębiorców indywidualnych lub organizacji, dokonującej ewidencjonowania praw na papiery wartościowe dokumentów, zawierających jawnie fałszywe dane, w celu wprowadzenia w Jednolity państwowy rejestr osób prawnych, w rejestr posiadaczy papierów wartościowych lub w system ewidencji depozytowej niezetelnych informacji o założycielach (wspólnikach) osoby prawnej, o rozmiarach i wartości nominalnej ich udziałów w kapitale zakładowym gospodarczej spółki kapitałowej, o zarejestrowanych posiadaczach imiennych papierów wartościowych, o liczbie, wartości nominalnej i kategorii imiennych papierów wartościowych, o obciążeniu papieru wartościowego lub udziału, o osobie, dysponującej papierem wartościowym lub udziałem, uzyskanym w drodze dziedziczenia, o osobie kierującej stałym organu wykonawczego osoby prawnej lub

o innej osobie, posiadającej prawo do działania bez upoważnienia w imieniu osoby prawnej, bądź w innych celach, ukierunkowanych na nabycie prawa na cudzą własność, grozi kara grzywny w wysokości od 100 tys. do 300 tys. rubli, bądź kara prac przymusowych na okres do lat dwóch, albo kara pozbawienia wolności na okres do lat dwóch i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 100 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy.

Art. 170.1 ust. 2 KK FR wskazuje, że za czyn, polegający na wprowadzeniu w rejestr posiadaczy papierów wartościowych, w system ewidencji depozytowej jawnie nierzetelnych informacji drogą bezprawnego dostępu do rejestru posiadaczy papierów wartościowych, do systemu ewidencji depozytowej, grozi kara ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, bądź kara prac przymusowych na okres do lat dwóch, albo kara pozbawienia wolności na tenże okres i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch.

Stosownie do art. 170.1 ust. 3 KK FR za czyny, wymienione w ust. 2 niniejszego artykułu, jeśli były one związane z przemocą lub z groźbą jej użycia, grozi kara prac przymusowych na okres do lat pięciu, bądź kara pozbawienia wolności na okres od trzech do siedmiu lat i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech.

Zgodnie z brzmieniem art. 170.1 ust. 4 KK FR, za umieszczenie w rejestrze posiadaczy papierów wartościowych lub w system ewidencji depozytowej jawnie niepełnych albo nierzetelnych informacji, jak również potwierdzenie w imieniu organizacji, dokonującej ewidencji praw do papierów wartościowych, wiarygodności umieszczonych w rejestrze posiadaczy papierów wartościowych lub w systemie ewidencji depozytowej informacji, będących w sposób jawny dla osoby potwierdzającej niepełnymi lub nierzetelnymi, w celu ukrycia u klienta organizacji, dokonującej ewidencji praw do papierów wartościowych, przewidzianych przez ustawodawstwo Federacji Rosyjskiej znamion bankructwa kredytowej jednostki organizacyjnej lub innej organizacji finansowej bądź podstaw do odwołania (anulowania) licencji i (lub) wyznaczenia w organizacji administracji tymczasowej, grozi kara grzywny w wysokości od 300 tys. do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od dwóch do czterech lat, lub kara ograniczenia wolności na okres do lat czterech i obligatoryjna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, bądź kara prac przymusowych na okres do lat czterech i obligatoryjna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat czterech i obligatoryjna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

W art. 170.1 ust. 5 KK FR zapisano, że czyny przewidziane w ust. 4 niniejszego artykułu, dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie lub przez zorganizowaną grupę, zagrożone są karą grzywny w wysokości od 3 do 5 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od trzech do pięciu lat, lub karą pozbawienia wolności na okres od trzech do siedmiu lat i obowiązkową karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Artykuł 170.2 KK FR, zatytułowany „Wniesienie jawnie fałszywych informacji w plan działek gruntu, plan techniczny, akt kontroli, projekt podziału nieruchomości gruntowej lub nieruchomości gruntowych bądź w mapę–plan terytorium”, składa się z dwóch ustępów oraz przypisu.

Treść art. 170.2 ust. 1 KK FR wskazuje, że wprowadzenie przez inżyniera katastralnego jawnie fałszywych informacji w plan działek gruntu, plan techniczny, akt kontroli, projekt podziału nieruchomości gruntowej lub nieruchomości gruntowych bądź w mapę–plan terytorium, jeśli czyny te wyrządziły szkodę w dużym rozmiarze obywatelom, organizacjom lub państwu, grozi kara grzywny w wysokości od 100 tys. do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat dwóch, bądź kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, albo kara prac obowiązkowych na okres do 360 godzin.

Art. 170.2 ust. 2 KK FR określa, że za czyny, wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, które wyrządziły szkodę w bardzo dużym rozmiarze, grozi kara grzywny w wysokości od 200 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech i obowiązkowa kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, bądź kara prac poprawczych na okres do jednego roku i obowiązkowa kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

W przypisie do art. 170.2 KK FR ujęto następujące postanowienia: w artykułach Rozdziału 22 Działu VIII Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, za wyjątkiem art. 169, art. 171.1 ust. 3–6, art. 171.2, art. 171.3, art. 172.3, art. 174, art. 174.1, art. 178, art. 180, art. 185–185.4, art. 185.6, art. 191.1, art. 193, art. 193.1, art. 194, art. 198–199.1, art. 199.3, art. 199.4, art. 200.1, art. 200.2, art. 200.3 oraz art. 200.5 KK FR, za duży rozmiar (dużą wysokość), za szkodę w dużym rozmiarze, za dochód bądź zadłużenie w dużej wysokości uznawana jest wartość, szkoda, dochód bądź zadłużenie w kwocie przekraczającej 2 mln 250 tys. rubli, a w bardzo dużym rozmiarze (w bardzo dużej wysokości) – w kwocie przekraczającej 9 mln rubli.

Artykuł 171 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Nielegalna przedsiębiorczość”, składa się z dwóch ustępów.

Treść art. 171 ust. 1 KK FR wskazuje, że prowadzenie niezarejestrowanej działalności gospodarczej lub prowadzenie działalności gospodarczej bez licencji w przypadkach, gdy posiadanie takiej licencji jest obowiązkowe, jeśli czyn ten wyrządził szkodę w dużym rozmiarze obywatelom, organizacjom lub państwu albo był on związany z czerpaniem dochodu w dużej wysokości, za wyjątkiem przypadków przewidzianych w art. 171.3 KK FR, zagrożone jest karą grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź karą prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, albo karą aresztu na okres do sześciu miesięcy.

Art. 171 ust. 2 KK FR wskazuje, że czyn, wymieniony w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany przez zorganizowaną grupę (pkt a) bądź związany z czerpaniem dochodu w bardzo dużej wysokości (pkt b), zagrożony jest karą grzywny w wysokości od 100 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź karą prac przymusowych na okres do lat pięciu, albo karą pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy. Punkt (c) niniejszego ustępu na mocy Ustawy Federalnej z 8 grudnia 2003 r. Nr 162 utracił moc, natomiast w poprzednim brzmieniu Kodeksu karnego w tymże punkcie zawarty był zapis: „dokonany przez osobę, która już wcześniej była skazana za nielegalną działalność gospodarczą lub nielegalną działalność bankową”.

Artykuł 171.1 KK FR, zatytułowany „Produkcja, nabycie, przechowywanie, przewóz lub sprzedaż towarów i produktów bez oznakowania i (lub) naniesienia informacji, przewidzianych przez ustawodawstwo Federacji Rosyjskiej”, składa się z ust. 1, ust. 1.1, ust. 2–6 oraz dwóch przypisów.

Z art. 171.1 ust. 1 KK FR wynika, że za produkcję, nabycie, przechowywanie, przewóz w celu sprzedaży lub sprzedaż towarów i produktów bez oznakowania i (lub) naniesienia informacji, przewidzianych przez ustawodawstwo Federacji Rosyjskiej w przypadku, gdy takie oznakowania i (lub) naniesienie takich informacji są obowiązkowe (za wyjątkiem produktów, wskazanych w ust. 3 i 5 niniejszego artykułu), dokonane w dużej wysokości, grozi kara grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź kara prac przymusowych na okres do lat trzech, albo kara pozbawienia wolności na okres do lat trzech i obligatoryjna kara grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy.

Treść art. 171.1 ust. 1.1 KK FR wskazuje, że za czyny, wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez grupę osób pozostających w zmowie, grozi kara grzywny w wysokości od 100 tys. do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź kara prac przymusowych na okres do lat czterech, albo kara

pozbawienia wolności na tenże okres i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 100 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego roku.

Art. 171.1 ust. 2 KK FR stanowi, że za czyny, przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę (pkt a) bądź w bardzo dużej wysokości (pkt b), grozi kara grzywny w wysokości od 200 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu, lub kara pozbawienia wolności na okres do lat sześciu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu.

Treść art. 171.1 ust. 3 KK FR wskazuje, że przestępstwo polegające na produkcji, nabyciu, przechowywaniu, przewozie w celu sprzedaży lub sprzedaży artykułów spożywczych bez oznakowania i (lub) naniesienia informacji, przewidzianych przez ustawodawstwo Federacji Rosyjskiej w przypadku, gdy takie oznakowania i (lub) naniesienie takich informacji są obowiązkowe (za wyjątkiem produktów, wskazanych w ust. 5 niniejszego artykułu), dokonane w dużej wysokości, zagrożone jest karą grzywny w wysokości do 400 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź karą prac przymusowych na okres do lat trzech, lub karą pozbawienia wolności na okres do lat trzech i obligatoryjną karą grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy.

Z art. 171.1 ust. 4 KK FR wynika, że za czyny, przewidziane w ust. 3 niniejszego artykułu, dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie lub przez zorganizowaną grupę (pkt a) bądź w bardzo dużej wysokości (pkt b), grozi kara grzywny w wysokości od 300 tys. do 700 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu, lub kara pozbawienia wolności na okres do lat sześciu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu.

Według art. 171.1 ust. 5 KK FR, przestępstwo polegające na produkcji, nabyciu, przechowywaniu, przewozie w celu sprzedaży lub sprzedaży nieoznakowanych wyrobów alkoholowych, podlegających obowiązkowemu oznakowaniu znakami akcyzowymi lub specjalnymi znakami federalnymi, a także nieoznakowanych wyrobów tytoniowych, podlegających oznakowaniu specjalnymi (akcyzowymi) znakami, które zostało dokonane w dużej wysokości, zagrożone jest karą grzywny w wysokości do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź karą prac przymusowych na okres do lat trzech, lub karą pozbawienia wolności na okres do lat trzech i obliga-

toryjną karą grzywny w wysokości do 120 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy.

Treść art. 171.1 ust. 6 KK FR wskazuje, że za czyny, przewidziane w ust. 5 niniejszego artykułu, dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie lub przez zorganizowaną grupę (pkt a) bądź w bardzo dużej wysokości (pkt b), grozi kara grzywny w wysokości od 400 tys. do 800 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu, lub kara pozbawienia wolności na okres do lat sześciu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu.

W przypisie 1 do art. 171.1 KK FR ujęto następujący zapis: za dużą wysokość w ust. 3 i ust. 4 niniejszego artykułu uznawana jest wartość nieoznakowanych produktów spożywczych, przekraczająca 400 tys. rubli, a za bardzo dużą wysokość – przekraczająca 1 mln 500 tys. rubli. Natomiast w przypisie 2 do art. 171.1 KK FR postanowiono, że za dużą wysokość w ust. 5 i ust. 6 niniejszego artykułu uznawana jest wartość nieoznakowanych wyrobów alkoholowych i (lub) nieoznakowanych wyrobów tytoniowych, przekraczająca 100 tys. rubli, a za bardzo dużą wysokość – przekraczająca 1 mln rubli.

Artykuł 171.2 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Nielegalna organizacja i prowadzenie gier hazardowych”, składa się z trzech ustępów i dwóch przypisów.

Zgodnie z brzmieniem art. 171.2 ust. 1 KK FR, za organizację i (lub) prowadzenie gier hazardowych z wykorzystaniem automatów do gier poza strefą gier, bądź bez uzyskanej w ustanowionym trybie licencji na prowadzenie działalności związanej z organizacją i prowadzeniem gier hazardowych w kantorach bukmacherskich oraz w salonach totalizatorów i loterii poza strefą gier, lub bez uzyskanego w ustanowionym trybie pozwolenia na prowadzenie działalności związanej z organizacją i prowadzeniem gier hazardowych w strefie gier, bądź przy użyciu sieci informacyjno-telekomunikacyjnych, w tym sieci internetowej, albo środków łączności, w tym łączności przenośnej, za wyjątkiem przypadków przyjmowania stawek interaktywnych przez organizatorów gier hazardowych w kantorach bukmacherskich i (lub) w salonach totalizatorów i loterii, a także systematyczne udostępnianie pomieszczeń w celu nielegalnego organizowania i (lub) prowadzenia gier hazardowych, grozi kara grzywny w wysokości od 300 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź kara prac obowiązkowych na okres od 180 do 240 godzin, albo kara ograniczenia wolności na okres do lat czterech, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat dwóch.

Art. 171.2 ust. 2 KK FR wskazuje, że za czyny, przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie lub związane z czerpaniem dochodu w dużej wysokości, grozi kara grzywny w wysokości od

500 tys. do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od trzech do pięciu lat, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat czterech i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech.

Stosownie do art. 171.2 ust. 3 KK FR za czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 2 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę albo przez osobę z wykorzystaniem swojego stanowiska służbowego lub związane z czerpaniem dochodu w bardzo dużej wysokości, grozi kara grzywny w wysokości od 1 mln do 1 mln 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od czterech do pięciu lat, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat sześciu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością do lat pięciu.

W przypisie 1 do art. 171.2 KK FR ustawodawca zawarł zapis, że pod pojęciem systematycznego udostępniania pomieszczeń w niniejszym artykule rozumiane jest udostępnianie pomieszczeń więcej niż dwa razy. Natomiast zgodnie z brzmieniem przypisu 2 do art. 171.2 KK FR, za dochód w dużej wysokości w niniejszym artykule uznawany jest dochód, którego suma przekracza 1 mln 500 tys. rubli, a za dochód w bardzo dużej wysokości – dochód, którego suma przekracza 6 mln rubli.

Artykuł 171.3 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Nielegalne wytwarzanie i (lub) obrót alkoholem etylowym, wyrobami alkoholowymi oraz wyrobami zawierającymi alkohol”, składa się z dwóch ustępów oraz przypisu.

Z art. 171.3 ust. 1 KK FR wynika, że za wytwarzanie, zakup (w tym import), dostawy (w tym eksport), przechowywanie, przewozy i (lub) sprzedaż detaliczną alkoholu etylowego, wyrobów alkoholowych oraz wyrobów zawierających alkohol bez odpowiedniej licencji w przypadkach, gdy taka licencja jest obowiązkowa, które to czyny zostały dokonane w dużej wysokości, grozi kara grzywny w wysokości od 2 mln do 3 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź kara prac przymusowych na okres do lat trzech, albo kara pozbawienia wolności na tenże okres i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Według art. 171.3 ust. 2 KK FR czyny, przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę (pkt a) bądź w bardzo dużej wysokości (pkt b), zagrożone są karą grzywny w wysokości od 3 mln do 4 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od dwóch do czterech lat, bądź karą prac przymusowych na okres do lat pięciu, albo karą pozbawienia wolności na tenże okres i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat pięciu.

W przypisie do art. 171.3 KK FR ustawodawca ujął zapis, zgodnie z którym za dużą wysokość w niniejszym artykule uznawana jest wartość alkoholu etylowego, wyrobów alkoholowych i wyrobów zawierających alkohol, wytwarzanie których i (lub) obrót którymi dokonywany jest bez odpowiedniej licencji, przekraczająca 100 tys. rubli, a za bardzo dużą wysokość – przekraczająca 1 mln rubli.

Zgodnie z brzmieniem art. 171.4 KK FR, zatytułowanego „Nielegalna sprzedaż detaliczna wyrobów alkoholowych i produktów spożywczych zawierających alkohol”, za nielegalną sprzedaż detaliczną wyrobów alkoholowych i produktów spożywczych zawierających alkohol, jeśli czyn ten był dokonany wielokrotnie, za wyjątkiem przypadków, przewidzianych w art. 151.1 KK FR [„Sprzedaż detaliczna osobom małoletnim napojów alkoholowych”], grozi kara grzywny w wysokości od 50 tys. do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od trzech do sześciu miesięcy, bądź kara prac poprawczych na okres do jednego roku.

Do art. 171.4 KK FR ustawodawca dodał dwa przypisy. W przypisie 1 postanowiono, że dla celów niniejszego artykułu pod pojęciem nielegalnej sprzedaży detalicznej wyrobów alkoholowych i produktów spożywczych zawierających alkohol rozumiana jest sprzedaż detaliczna takich wyrobów i produktów osobom fizycznym bądź sprzedaż wyrobów alkoholowych (za wyjątkiem piwa, napojów wytwarzanych na bazie piwa, cydru i miodówki) przez osobę, prowadzącą działalność gospodarczą, nie posiadającą formy osoby prawnej, za wyjątkiem sprzedaży detalicznej wina oraz wina musującego, realizowanej przez producentów rolnych [przedsiębiorców rolnych, gospodarstwa chłopskie (farmerskie)], uznawanych za takich w związku z Ustawą Federalną z dnia 29 grudnia 2006 r. Nr 264 „O rozwoju rolnictwa”.

Natomiast w przypisie 2 do art. 171.4 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym dla celów niniejszego artykułu pod pojęciem nielegalnej sprzedaży detalicznej wyrobów alkoholowych i produktów spożywczych zawierających alkohol dokonanej wielokrotnie rozumiana jest sprzedaż takich wyrobów i produktów przez osobę, która została poddana karze administracyjnej za analogiczny czyn w okresie, gdy osoba ta była poddana karze administracyjnej.

Artykuł 172 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Nielegalna działalność bankowa”, składa się z dwóch ustępów.

Treść art. 172 ust. 1 KK FR wskazuje, że prowadzenie działalności bankowej (operacji bankowych) bez rejestracji lub bez specjalnego pozwolenia (licencji) w przypadkach, gdy takie pozwolenie (licencja) jest obowiązkowe(a), jeśli czyn ten spowodował szkodę w dużym rozmiarze obywatelom, organizacjom lub państwu bądź jeśli czyn ten był związany z czerpaniem dochodu w dużej wysokości, zagrożone jest karą grzywny w wysokości od 100 tys. do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat dwóch, lub karą prac przymusowych na okres do lat czterech, bądź karą pozbawienia wolności na okres do lat czterech i fakultatywną karą grzywny

w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy.

Stosownie do art. 172 ust. 2 KK FR czyn, wymieniony w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany przez zorganizowaną grupę (pkt a) bądź związany z czerpaniem dochodu w bardzo dużej wysokości (pkt b), zagrożony jest karą prac przymusowych na okres do lat pięciu, bądź karą pozbawienia wolności na okres do lat siedmiu i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu.

Artykuł 172.1 KK FR, zatytułowany „Fałszowanie ewidencyjnych dokumentów finansowych oraz sprawozdawczości organizacji finansowej”, składa się z dwóch ustępów.

Zgodnie z brzmieniem art. 172.1 ust. 1 KK FR, za wprowadzenie do dokumentów i (lub) rejestrów księgowych i (lub) sprawozdawczości (dokumentacji sprawozdawczej) kredytowej jednostki organizacyjnej, towarzystwa ubezpieczeniowego, profesjonalnego uczestnika rynku papierów wartościowych, niepaństwowego funduszu emerytalnego, spółki zarządzającej funduszem inwestycyjnym, inwestycyjnego funduszu udziałowego i niepaństwowego funduszu emerytalnego, organizacji clearingowej, organizatora handlu, kredytowej spółdzielni spożywców, organizacji mikrofinansowej, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, akcyjnego funduszu inwestycyjnego jawnie niepełnych lub niezetelnych informacji o transakcjach, zobowiązaniach, majątku organizacji, w tym majątku, jaki został jej powierzony celem zarządzania nim, lub o sytuacji finansowej organizacji, jak również potwierdzenie wiarygodności takich informacji, przedstawienie takich informacji Bankowi Centralnemu Federacji Rosyjskiej, publikacja lub ujawnienie takich informacji w trybie, ustanowionym przez ustawodawstwo Federacji Rosyjskiej, jeśli czyny te zostały dokonane w celu ukrycia przewidzianych przez ustawodawstwo Federacji Rosyjskiej znamion bankructwa bądź podstaw do obligatoryjnego cofnięcia (anulowania) licencji, posiadanej przez organizację i (lub) powołania w organizacji administracji tymczasowej, grozi kara grzywny w wysokości od 500 tys. do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od dwóch do czterech lat, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat czterech i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Art. 172.1 ust. 2 KK FR wskazuje, że za czyny, przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie lub przez zorganizowaną grupę, grozi kara grzywny w wysokości od 3 mln do 5 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od trzech do pięciu lat, bądź kara pozbawienia wolności na okres od trzech do

siedmiu lat wraz z obligatoryjną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Artykuł 172.2 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Organizowanie działalności, polegającej na pozyskiwaniu środków finansowych i (lub) innych aktywów”, składa się z dwóch ustępów.

Treść art. 172.2 ust. 1 KK FR wskazuje, że organizowanie działalności, polegającej na pozyskiwaniu środków finansowych i (lub) innych aktywów osób fizycznych i (lub) osób prawnych w dużej wysokości, w związku z którym wypłata dochodu i (lub) udzielenie innej korzyści osobom, których środki pieniężne i (lub) inny majątek zostały uprzednio pozyskane, jest realizowana(e) z uprzednio pozyskanych środków pieniężnych i (lub) innego majątku innych osób fizycznych i (lub) osób prawnych w przypadku, gdy działania takie są dokonywane bez zarejestrowania prowadzenia inwestycyjnej działalności gospodarczej i (lub) innej legalnej działalności gospodarczej albo innej legalnej działalności, związanej z wykorzystywaniem pozyskanych środków finansowych i (lub) innego majątku w rozmiarze porównywalnym z rozmiarem pozyskanych środków pieniężnych i (lub) innego majątku, zagrożone jest karą grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź karą prac przymusowych na okres do lat czterech, lub karą pozbawienia wolności na tenże okres i fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do jednego roku.

Art. 172.2 ust. 2 KK FR wskazuje, że za czyn, przewidziany w ust. 1 niniejszego artykułu, związany z pozyskaniem środków finansowych i (lub) innego majątku osób fizycznych i (lub) osób prawnych w bardzo dużej wysokości, grozi kara grzywny w wysokości do 1 mln 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu, albo kara pozbawienia wolności na okres do lat sześciu i fakultatywna kara ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

Artykuł 172.3 KK FR, zatytułowany „Niewprowadzenie do ewidencyjnych dokumentów finansowych oraz sprawozdawczości kredytowej jednostki organizacyjnej informacji o umieszczonych przez osoby fizyczne i przedsiębiorców indywidualnych środkach pieniężnych”, składa się z dwóch ustępów i jednego przypisu.

Zgodnie z brzmieniem art. 172.3 ust. 1 KK FR, ukrycie środków pieniężnych w sposób faktyczny umieszczonych przez osoby fizyczne lub przez przedsiębiorców indywidualnych bądź na korzyść wskazanych osób na podstawie umowy wkładu bankowego bądź umowy rachunku bankowego poprzez niewprowadzenie do dokumentów i (lub) rejestrów księgowych i (lub) sprawozdawczości (dokumentacji sprawozdawczej) kredytowej jednostki organizacyjnej informacji o takich środkach pieniężnych w dużej wysokości, zagrożone jest karą grzywny w wysokości od 300 tys. do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od dwóch do czterech lat, bądź karą ograniczenia wolności na okres do lat czterech wraz z obligatoryjną karą pozbawienia prawa

zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, albo karą prac przymusowych na okres do lat pięciu wraz z obligatoryjną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, bądź karą pozbawienia wolności na okres do lat czterech wraz z obligatoryjną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Treść art. 172.3 ust. 2 KK FR wskazuje, że czyn wymieniony w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany przez grupę osób pozostających w zмовie lub przez zorganizowaną grupę, zagrożony jest karą grzywny w wysokości od 3 do 5 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od trzech do pięciu lat, bądź karą pozbawienia wolności na okres od trzech do siedmiu lat wraz z obligatoryjną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

W przypisie do art. 172.3 KK FR prawodawca wskazał, że za dużą wysokość w niniejszym artykule uznawana jest kwota zatajonych środków pieniężnych, wynosząca łącznie za okres jednego roku finansowego ponad 3 mln rubli.

Artykuł 173 KK FR na mocy Ustawy Federalnej z dnia 7 kwietnia 2010 r. Nr 60 utracił moc. W poprzednim brzmieniu Kodeksu karnego nosił on nazwę „Fikcyjna działalność gospodarcza”.

Artykuł 173.1 KK FR, zatytułowany „Nielegalne utworzenie (powołanie, reorganizacja) osoby prawnej”, składa się z dwóch ustępów oraz przypisu.

Treść art. 173.1 ust. 1 KK FR wskazuje, że za utworzenie (powołanie, reorganizacja) osoby prawnej przez podstawione osoby, a także za przedstawienie organowi, zajmującemu się państwową rejestracją osób prawnych i przedsiębiorców indywidualnych danych, które spowodowały wprowadzenie do jednolitego państwowego rejestru osób prawnych informacji o podstawionych osobach, grozi kara grzywny w wysokości od 100 tys. do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od siedmiu miesięcy do jednego roku, bądź kara prac przymusowych na okres do lat trzech, albo kara pozbawienia wolności na tenże okres.

Art. 173.1 ust. 2 KK FR określa, że czyny, wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez osobę z wykorzystaniem swojego stanowiska służbowego (pkt a) bądź przez grupę osób pozostających w zмовie (pkt b), mogą pociągać karę grzywny w wysokości od 300 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź karę prac obowiązkowych na okres od 180 do 240 godzin, albo karę pozbawienia wolności na okres do lat pięciu.

W przypisie do art. 173.1 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym pod pojęciem podstawionych osób w niniejszym artykule i w art. 173.2 KK FR rozumiane są osoby, które są założycielami (wspólnikami) osoby prawnej lub które wchodzą w skład organów zarządzających osoby prawnej i drogą wprowadzenia

w błąd lub bez wiedzy których zostały wprowadzone o nich dane do jednolitego państwowego rejestru osób prawnych, a także osoby, które wchodzi w skład organów zarządzających osoby prawnej, a których celem nie jest zarządzanie tą osobą prawną.

Artykuł 173.2 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Nielegalne wykorzystanie dokumentów w celu utworzenia (powołania, reorganizacji) osoby prawnej”, składa się z dwóch ustępów oraz przypisu.

Treść art. 173.2 ust. 1 KK FR wskazuje, że za przedstawienie dokumentu, potwierdzającego tożsamość lub wydanie pełnomocnictwa, jeśli czyny te zostały dokonane w celu wprowadzenia do jednolitego państwowego rejestru osób prawnych informacji o podstawionej osobie, grozi kara grzywny w wysokości od 100 tys. do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od siedmiu miesięcy do jednego roku, bądź kara prac obowiązkowych na okres od 180 do 240 godzin, albo kara prac poprawczych na okres do lat dwóch.

Stosownie do art. 173.2 ust. 2 KK FR nabycie dokumentu, stwierdzającego tożsamość lub wykorzystanie danych osobowych, uzyskanych w sposób nielegalny, jeśli czyny te zostały dokonane w celu wprowadzenia do jednolitego państwowego rejestru osób prawnych informacji o podstawionej osobie, zagrożone jest karą grzywny w wysokości od 300 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź karą prac przymusowych na okres do lat trzech, lub karą pozbawienia wolności na tenże okres.

W przypisie do art. 173.2 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym pod pojęciem nabycia dokumentu stwierdzającego tożsamość, w niniejszym artykule rozumiane jest jego otrzymanie w sposób odpłatny lub nieodpłatny, przywłaszczenie znalezionej lub zagarniętego dokumentu stwierdzającego tożsamość, a także zawłaszczenie jego w wyniku oszustwa lub nadużycia zaufania.

Artykuł 174 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Legalizacja (pranie) środków pieniężnych lub innego majątku, nabytych przez inne osoby w wyniku przestępstwa”, składa się z czterech ustępów oraz przypisu.

Z art. 174 ust. 1 KK FR wynika, że za dokonanie operacji finansowych i innych transakcji związanych z środkami pieniężnymi lub innym majątkiem, jawnie nabytych przez inne osoby w wyniku przestępstwa, w celu nadania zgodnej z prawem postaci posiadania, korzystania i rozporządzania wskazanymi środkami pieniężnymi lub innym majątkiem, grozi kara grzywny w wysokości do 120 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego roku.

Według art. 174 ust. 2 KK FR czyn, wymieniony w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany w dużej wysokości, zagrożony jest karą grzywny w wysokości do 200 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat dwóch, bądź karą prac przymusowych na okres

do lat dwóch, lub karą pozbawienia wolności do lat dwóch i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 50 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do trzech miesięcy.

Stosownie do art. 174 ust. 3 KK FR za czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 2 niniejszego artykułu, dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie (pkt a) bądź przez osobę z wykorzystaniem swojego stanowiska służbowego (pkt b), grozi kara prac przymusowych na okres do lat trzech i fakultatywna kara ograniczenia wolności na okres do lat dwóch wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Treść art. 174 ust. 4 KK FR wskazuje, że za czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 3 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę (pkt a) bądź w bardzo dużej wysokości (pkt b), grozi kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara ograniczenia wolności na okres do lat dwóch wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat siedmiu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat pięciu.

W przypisie do art. 174 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym pod pojęciem operacji finansowych i innych transakcji związanych z środkami finansowymi lub innym majątkiem, dokonanych w dużej wysokości, w niniejszym artykule i w art. 174.1 KK FR rozumiane są operacje finansowe i inne transakcje związane z środkami finansowymi lub innym majątkiem, dokonane na kwotę przekraczającą 1 mln 500 tys. rubli, a w bardzo dużej wysokości – przekraczającą 6 mln rubli.

Artykuł 174.1 KK FR, zatytułowany „Legalizacja (pranie) środków pieniężnych lub innego mienia, nabytych przez sprawcę w wyniku popełnienia przez niego przestępstwa”, składa się z czterech ustępów.

Zgodnie z brzmieniem art. 174.1 ust. 1 KK FR, dokonanie operacji finansowych i innych transakcji związanych z środkami pieniężnymi lub innym mieniem, nabytych przez osobę w wyniku popełnienia przez niego przestępstwa, w celu nadania zgodnej z prawem postaci posiadania, korzystania i rozporządzania wskazanymi środkami pieniężnymi lub innym mieniem, zagrożone jest karą grzywny

w wysokości do 120 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego roku.

Art. 174.1 ust. 2 KK FR wskazuje, że za czyn, przewidziany w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany w dużej wysokości, grozi kara grzywny w wysokości do 200 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat dwóch, bądź kara prac przymusowych na okres do lat dwóch, albo kara pozbawienia wolności na okres do lat dwóch i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 50 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do trzech miesięcy.

Stosownie do art. 174.1 ust. 3 KK FR czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 2 niniejszego artykułu, dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie (pkt a) bądź przez osobę z wykorzystaniem swojego stanowiska służbowego (pkt b), zagrożone są karą prac przymusowych na okres do lat trzech i fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, bądź karą pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

W art. 174.1 ust. 4 KK FR postanowiono, że za czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 3 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę (pkt a) bądź w bardzo dużej wysokości (pkt b), grozi kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara ograniczenia wolności na okres do lat dwóch wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat siedmiu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat pięciu.

Artykuł 175 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Nabycie lub zbycie mienia, pozyskanego w sposób jawny w wyniku przestępstwa”, składa się z trzech ustępów.

Treść art. 175 ust. 1 KK FR wskazuje, że uprzednio nie zadeklarowane nabycie lub zbycie mienia, pozyskanego w sposób jawny w wyniku przestępstwa, zagrożone jest karą grzywny w wysokości do 40 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do trzech miesięcy, bądź karą prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, lub karą prac poprawczych na okres do lat dwóch, bądź karą prac przymusowych na okres do lat dwóch, albo karą pozbawienia wolności na tenże okres.

Art. 175 ust. 2 KK FR wskazuje, że za czyny, wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie (pkt a) bądź w odniesieniu do ropy naftowej i produktów związanych z jej przerobem, samochodu lub innego majątku w dużym rozmiarze (pkt b), grozi kara ograniczenia wolności na okres do lat trzech, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu, albo kara aresztu na okres do sześciu miesięcy, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i obowiązkowa kara grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy.

Punkt (c) w niniejszym ustępie na mocy postanowień Ustawy Federalnej z dnia 8 grudnia 2003 r. Nr 162 utracił moc, natomiast w poprzednim brzmieniu Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej w pkt (c) zapisano: „przez osobę, która już wcześniej była skazana za zabór, wymuszenie, nabycie lub sprzedaż mienia, w sposób oczywisty pozyskanego w wyniku przestępstwa”.

Stosownie do art. 175 ust. 3 KK FR za czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 2 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę lub przez osobę z wykorzystaniem swojego stanowiska służbowego, grozi kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat siedmiu i obowiązkowa kara grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

Artykuł 176 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Nielegalne uzyskanie kredytu”, składa się z dwóch ustępów.

Treść art. 176 ust. 1 KK FR wskazuje, że otrzymanie przez przedsiębiorcę indywidualnego lub kierującego organizacją kredytu lub ulgowych warunków kredytowania drogą przedstawienia bankowi lub innemu kredytodawcy jawnie fałszywych informacji o stanie gospodarczym lub kondycji finansowej przedsiębiorcy indywidualnego lub organizacji, jeśli działanie to spowodowało szkodę w dużym rozmiarze, zagrożone jest karą grzywny w wysokości do 200 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do osiemnastu miesięcy, bądź karą prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, albo karą prac przymusowych na okres do lat pięciu, bądź karą aresztu na okres do sześciu miesięcy, lub karą pozbawienia wolności na okres do lat pięciu.

Według art. 176 ust. 2 KK FR, za nielegalne otrzymanie państwowego kredytu celowego, a także jego wykorzystanie nie odpowiadające celowi tego kredytu, jeśli czyny te wyrządziły dużą szkodę obywatelom, organizacjom lub państwu, grozi kara grzywny w wysokości od 100 tys. do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat dwóch, bądź kara ograniczenia wolności na okres od jednego roku do lat trzech, albo kara prac przymusowych na okres do lat pięciu, bądź kara pozbawienia wolności na tenże okres.

Zgodnie z brzmieniem art. 177 KK FR, zatytułowanego „Uporczywe uchylanie się od spłaty zadłużenia z tytułu kredytu”, za uporczywe uchylanie się osoby kierującej organizacją lub obywatela od spłaty zadłużenia z tytułu kredytu w dużym rozmiarze lub od opłaty papierów wartościowych po uprawomocnieniu się odpowiedniego aktu sądowego, grozi kara grzywny w wysokości do 200 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do osiemnastu miesięcy, bądź kara prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, albo kara prac przymusowych na okres do lat dwóch, bądź kara aresztu na okres do sześciu miesięcy, lub kara pozbawienia wolności na okres do lat dwóch.

Artykuł 178 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Ograniczanie konkurencji”, składa się z trzech ustępów i trzech przypisów.

Treść art. 178 ust. 1 KK FR wskazuje, że ograniczanie konkurencji drogą zawarcia między podmiotami gospodarczymi – konkurentami porozumienia ograniczającego konkurencję (porozumienia kartelowego), zabronionego przez ustawodawstwo antymonopolowe Federacji Rosyjskiej, jeśli czyn ten wyrządził szkodę w dużym rozmiarze obywatelom, organizacjom lub państwu bądź spowodował czerpanie dochodu w dużej wysokości, zagrożone jest karą grzywny w wysokości od 300 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat dwóch, bądź karą prac przymusowych na okres do lat trzech i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do jednego roku, bądź karą pozbawienia wolności na okres do lat trzech i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do jednego roku.

Art. 178 ust. 2 KK FR określa, że czyny, wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez osobę z wykorzystaniem swojego stanowiska służbowego (pkt a), albo związane ze zniszczeniem lub uszkodzeniem cudzego mienia bądź z groźbą jego zniszczenia lub uszkodzenia, w przypadku braku znamion wymuszenia rozbójniczego (pkt b), albo które spowodowały szkodę w bardzo dużym rozmiarze, lub które umożliwiły czerpanie dochodu w bardzo dużej wysokości (pkt c), zagrożone są karą prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, bądź karą pozbawienia wolności na okres do lat sześciu i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres od jednego roku do lat trzech.

Według art. 178 ust. 3 KK FR za czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 2 niniejszego artykułu, związane z użyciem przemocy lub z groźbą jej użycia, grozi kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i obowiązkowa kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na

okres od jednego roku do lat trzech, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat siedmiu i obligatoryjna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres od jednego roku do lat trzech.

W przepisie 1 do art. 178 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym pod pojęciem dochodu w dużej wysokości w niniejszym artykule rozumiany jest dochód, którego wartość przekracza 50 mln rubli, a pod pojęciem dochodu w bardzo dużej wysokości – dochód, którego wartość przekracza 250 mln rubli.

Stosownie do zapisów zawartych w przepisie 2 do art. 178 KK FR, pod pojęciem straty w dużym rozmiarze w niniejszym artykule rozumiana jest strata, wartość której przekracza 10 mln rubli, a pod pojęciem straty w bardzo dużym rozmiarze – strata, której wartość przekracza 30 mln rubli.

Zgodnie z brzmieniem przepisu 3 do art. 178 KK FR osoba, która popełniła przestępstwo, przewidziane w niniejszym artykule, może być zwolniona od odpowiedzialności karnej, jeśli jako pierwsza spośród współdziałających w popełnieniu przestępstwa, w sposób dobrowolny zgłosiła fakt popełnienia tego przestępstwa, w sposób aktywny przyczyniła się do jego wykrycia i (lub) brała aktywny udział w postępowaniu przygotowawczym dotyczącym tego przestępstwa, zrekompensowała straty powstałe w związku z popełnionym przestępstwem lub w inny sposób naprawiła zaistniałą szkodę i jeśli zachowanie osoby nie wyczerpuje znamion innego przestępstwa.

Artykuł 179 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Zmuszanie do zawarcia transakcji lub do odmowy jej zawarcia”, składa się z dwóch ustępów.

Zgodnie z brzmieniem art. 179 ust. 1 KK FR, zmuszanie do zawarcia transakcji lub do odmowy jej zawarcia pod groźbą użycia przemocy, zniszczenia lub uszkodzenia cudzego majątku, jak również rozpowszechnienia informacji, które mogą wyrządzić znaczącą szkodę prawom i interesom prawnym poszkodowanego lub jego bliskim, przy braku znamion wymuszenia rozbójniczego, zagrożone jest karą grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, albo karą prac przymusowych na okres do lat dwóch, bądź karą aresztu na okres do sześciu miesięcy, lub karą pozbawienia wolności na okres do lat dwóch i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy.

Ustęp 2 art. 179 KK FR składa się z trzech punktów, przy czym pkt (a) na mocy Ustawy Federalnej z dnia 8 grudnia 2003 r. Nr 162 utracił moc.

Treść art. 179 ust. 2 KK FR wskazuje, że czyn przewidziany w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany z użyciem przemocy (pkt b) bądź przez zorganizowaną grupę (pkt c), zagrożony jest karą pozbawienia wolności na okres do lat dziesięciu.

W poprzednim brzmieniu Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej w pkt (a) zapisano: „niejednokrotnie”.

Artykuł 180 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Nielegalne wykorzystanie środków indywidualizacji towarów (robót, usług)”, składa się z czterech ustępów i przypisu.

Zgodnie z brzmieniem art. 180 ust. 1 KK FR, za nielegalne wykorzystanie cudzego znaku towarowego, znaku usługowego, nazwy miejsca pochodzenia towaru lub podobnych do niego oznaczeń do jednorodnych towarów, jeśli czyn ten był dokonany niejednokrotnie lub jeśli spowodował on szkodę w dużym rozmiarze, grozi kara grzywny w wysokości od 100 tys. do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź kara prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, albo kara prac poprawczych na okres do lat dwóch, lub kara prac przymusowych na okres do lat dwóch, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat dwóch i obligatoryjna kara grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy.

Stosownie do postanowień zawartych w art. 180 ust. 2 KK FR, nielegalne wykorzystanie oznakowania zabezpieczającego do niezarejestrowanego w Federacji Rosyjskiej znaku towarowego lub nazwy miejsca pochodzenia towaru, jeśli czyn ten był dokonany niejednokrotnie lub jeśli spowodował on szkodę w dużym rozmiarze, pociąga za sobą karę grzywny w wysokości do 120 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego roku, bądź karę prac obowiązkowych na okres do 360 godzin, albo karę prac poprawczych na okres do jednego roku.

W art. 180 ust. 3 KK FR zapisano, że za czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 2 niniejszego artykułu, dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie, grozi kara grzywny w wysokości od 200 tys. do 400 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od osiemnastu miesięcy do lat trzech, bądź kara prac przymusowych na okres do lat czterech, albo kara pozbawienia wolności na tenże okres i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 100 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego na okres do jednego roku.

Według postanowień zawartych w art. 180 ust. 4 KK FR, za czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 2 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę, grozi kara grzywny w wysokości od 500 tys. do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od trzech do pięciu lat, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu, albo kara pozbawienia wolności na okres do lat sześciu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech.

W przypisie do art. 180 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym pod pojęciem straty w dużym rozmiarze w niniejszym artykule rozumiana jest strata, wartość której przekracza 250 tys. rubli.

Artykuł 181 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Naruszenie zasad wykonywania i wykorzystania państwowych znaków probierczych”, składa się z dwóch ustępów.

Zgodnie z brzmieniem art. 181 ust. 1 KK FR, za nielegalne wykonanie, zbycie lub wykorzystanie, jak również podrobienie państwowego znaku probierczego, grozi kara grzywny w wysokości do 200 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do osiemnastu miesięcy, bądź kara prac poprawczych na okres do lat dwóch, albo kara prac przymusowych na okres do lat trzech, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat trzech.

Stosownie do art. 181 ust. 2 KK FR czyny, wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę, pociągają za sobą karę grzywny w wysokości od 200 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od osiemnastu miesięcy do lat trzech, bądź karę prac przymusowych na okres do lat pięciu, albo karę pozbawienia wolności na tenże okres.

Artykuł 182 KK FR na mocy postanowień Ustawy Federalnej z 8 grudnia 2003 r. Nr 162 utracił moc. W poprzednim brzmieniu Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej nosił on nazwę „Świadomie fałszywa reklama”.

Artykuł 183 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Nielegalne uzyskanie i rozpowszechnianie informacji, stanowiących tajemnicę handlową, podatkową lub bankową”, składa się z czterech ustępów.

Zgodnie z brzmieniem art. 183 ust. 1 KK FR, zbieranie informacji, stanowiących tajemnicę handlową, podatkową lub bankową drogą kradzieży dokumentów, przekupstwa lub gróźb, jak również w inny nielegalny sposób, zagrożone jest karą grzywny w wysokości do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego roku, bądź karą prac poprawczych na okres do jednego roku, lub karą prac przymusowych na okres do lat dwóch, albo karą pozbawienia wolności na tenże okres.

Art. 183 ust. 2 KK FR wskazuje, że za nielegalne ujawnienie lub wykorzystanie informacji, stanowiących tajemnicę handlową, podatkową lub bankową, bez zgody ich posiadacza przez osobę, której informacja taka została powierzona lub która stała się jej wiadoma w związku z pełnioną służbą lub wykonywaną pracą, grozi kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch i obowiązkowa kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, bądź kara prac poprawczych na okres do lat dwóch, albo kara prac przymusowych na okres do lat trzech, bądź kara pozbawienia wolności na tenże okres.

Stosownie do art. 183 ust. 3 KK FR czyny, wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, które spowodowały stratę w dużym rozmiarze lub które zostały dokonane z pobudek materialnych, pociągają za sobą karę grzywny w wysokości do 1 mln 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu ska-

zanego za okres do lat trzech i obowiązkową karę pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, bądź karę prac przymusowych na okres do lat pięciu, albo karę pozbawienia wolności na tenże okres.

Art. 183 ust. 4 KK FR stanowi, że za czyny, przewidziane w ust. 2 lub w ust. 3 niniejszego artykułu, które spowodowały ciężkie skutki, grozi kara prac przymusowych na okres do lat pięciu, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat siedmiu.

Artykuł 184 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Wywieranie sprzecznego z prawem wpływu na rezultat oficjalnych zawodów sportowych lub przetargu widowiskowego”, składa się z pięciu ustępów i dwóch przypisów.

Zgodnie z brzmieniem art. 184 ust. 1 KK FR, przekazanie sportowcowi, sędziemu sportowemu, trenerowi, kierującemu drużyną sportową, innemu uczestnikowi lub organizatorowi zawodów sportowych (w tym ich pracownikowi), jak również członkowi jury, uczestnikowi lub organizatorowi przetargu widowiskowego środków pieniężnych, papierów wartościowych, innego majątku, a także wyświadczenie mu usług o charakterze majątkowym, udzielenie innych praw majątkowych (w tym, gdy po wskazaniu takiej osoby majątek jest przekazywany lub usługi o charakterze majątkowym są świadczone albo gdy prawa majątkowe są przekazywane innej osobie fizycznej lub osobie prawnej) w celu wywarcia sprzecznego z prawem wpływu na rezultat oficjalnych zawodów sportowych lub przetargu widowiskowego, bądź zmuszanie lub nakłanianie takich osób do wywarcia takiego wpływu, lub uprzednia zmowa z takimi osobami w tychże celach, zagrożone jest karą grzywny w wysokości od 300 tys. do 700 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od czterech miesięcy do jednego roku, bądź karą prac przymusowych na okres do lat czterech i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, albo karą pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 100 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do pięciu miesięcy wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Art. 184 ust. 2 KK FR wskazuje, że za czyny, przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu i dokonane przez zorganizowaną grupę, grozi kara grzywny w wysokości od 500 tys. do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od dwóch do pięciu lat, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, lub kara pozbawienia wolności na okres do lat siedmiu i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Z art. 184 ust. 3 KK FR wynika, że otrzymanie przez sportowca, trenera, kierującego drużyną sportową lub przez innego uczestnika oficjalnych zawodów sportowych, jak również przez uczestnika przetargu widowiskowego środków pieniężnych, papierów wartościowych, innego majątku, a także korzystanie przez niego z usług o charakterze majątkowym lub z innych praw majątkowych (w tym, gdy po wskazaniu takiej osoby majątek jest przekazywany albo usługi o charakterze majątkowym są świadczone bądź gdy prawa majątkowe są udzielane innej osobie fizycznej lub osobie prawnej), bądź uprzednia zmowa takich osób w celu niezgodnego z prawem wywarcia wpływu na rezultat oficjalnych zawodów sportowych lub przetargu widowiskowego, zagrożone jest karą grzywny w wysokości od 300 tys. do 700 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od czterech miesięcy do jednego roku, bądź karą prac przymusowych na okres do lat czterech i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, bądź karą pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 100 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do pięciu miesięcy wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Art. 184 ust. 4 KK FR stanowi, że czyny, przewidziane w ust. 3 niniejszego artykułu i dokonane przez sędziego sportowego lub przez organizatora oficjalnych zawodów sportowych, jak również przez członka jury lub przez organizatora przetargu widowiskowego, zagrożone są karą grzywny w wysokości od 500 tys. do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od dwóch do pięciu lat, bądź karą prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, albo karą pozbawienia wolności na okres do lat siedmiu i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Z art. 184 ust. 5 KK FR wynika, że pośrednictwo w dokonaniu czynów, przewidzianych w ust. 1–4 niniejszego artykułu, dokonane w znacznej wysokości, zagrożone jest karą grzywny w wysokości do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy, bądź karą prac poprawczych na okres do lat dwóch i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, lub karą prac przymusowych na okres do lat czterech i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, bądź karą pozbawienia wolności na okres do lat czterech i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 50 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do trzech miesięcy wraz z fakultatywną karą pozbawienia pra-

wa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Zgodnie z brzmieniem przypisu 1 do art. 184 KK FR, pod pojęciem znacznej wysokości w ust. 5 niniejszego artykułu rozumiana jest kwota środków pieniężnych, wartość papierów wartościowych, innego majątku, usług o charakterze majątkowym, innych praw majątkowych, przekraczająca 25 tys. rubli.

Treść przypisu 2 do art. 184 KK FR wskazuje, że osoba, która popełniła przestępstwo przewidziane w ust. 1, ust. 2 lub w ust. 5 niniejszego artykułu, może być zwolniona od odpowiedzialności karnej, jeśli w sposób aktywny przyczyniła się do wykrycia przestępstwa i (lub) brała aktywny udział w postępowaniu przygotowawczym, dotyczącym tego przestępstwa i albo w stosunku do tej osoby dokonano wymuszenia rozbójniczego lub osoba ta w sposób dobrowolny poinformowała o dokonanym przestępstwie organ, posiadający prawo do wszczęcia postępowania karnego.

Artykuł 185 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Nadużycia przy emisji papierów wartościowych”, składa się z trzech ustępów i przypisu.

Treść art. 185 ust. 1 KK FR wskazuje, że za wprowadzenie do prospektu papierów wartościowych jawnie nierzetelnych informacji, zatwierdzenie lub potwierdzenie zawierającego jawnie nierzetelne informacje prospektu lub sprawozdania (zawiadomienia) o rezultatach emisji papierów wartościowych, jak również ulokowanie emisyjnych papierów wartościowych, emisja których nie przeszła rejestracji państwowej, za wyjątkiem przypadków, gdy w ustawodawstwie Federacji Rosyjskiej o papierach wartościowych nie została przewidziana rejestracja państwowa emisji emisyjnych papierów wartościowych, jeśli czyny te wyrządziły szkodę w dużym rozmiarze obywatelom, organizacjom lub państwu, grozi kara grzywny w wysokości od 100 tys. do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat dwóch, bądź kara prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, lub kara prac poprawczych na okres do lat dwóch.

Stosownie do art. 185 ust. 2 KK FR czyny, wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie, pociągają za sobą karę grzywny w wysokości od 100 tys. do 400 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat dwóch, bądź karę prac przymusowych na okres do jednego roku, lub karę pozbawienia wolności na tenże okres.

Z art. 185 ust. 3 KK FR wynika, że czyny przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę, są zagrożone karą grzywny w wysokości od 100 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź karą prac przymusowych na okres do lat trzech, lub karą pozbawienia wolności na tenże okres.

W przepisie do art. 185 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym pod pojęciem straty w dużym rozmiarze/dochodu w dużej wysokości w art. 185, 185.1, 185.2 i 185.4 KK FR rozumiana/y jest strata/dochód o wartości przekraczającej 1 mln 500 tys. rubli, a pod pojęciem straty w bardzo dużym rozmiarze/dochodu w bardzo dużej wysokości rozumiana/y jest strata/dochód o wartości przewyższającej 3 mln 750 tys. rubli.

Zgodnie z brzmieniem art. 185.1 KK FR, zatytułowanego „Uporczywe uchylanie się od ujawnienia lub udzielenia informacji, określonych w ustawodawstwie Federacji Rosyjskiej, dotyczących papierów wartościowych”, za uporczywe uchylanie się od ujawnienia lub udzielenia informacji, określonych w ustawodawstwie Federacji Rosyjskiej, dotyczących papierów wartościowych bądź udzielenie jawnie niepełnych lub fałszywych informacji, jeśli czyny te wyrządziły szkodę w dużym rozmiarze obywatelom, osobom prawnym lub państwu, grozi kara grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź kara prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, lub kara prac poprawczych na okres do lat dwóch.

Artykuł 185.2 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Naruszenie trybu rejestracji praw do papierów wartościowych”, składa się z trzech ustępów.

Treść art. 185.2 ust. 1 KK FR wskazuje, że za naruszenie ustalonego trybu rejestracji praw do papierów wartościowych przez osobę, w której obowiązki służbowe wchodzi dokonywanie operacji, związanych z rejestracją praw do papierów wartościowych, które spowodowało stratę w dużym rozmiarze obywatelom, organizacjom lub państwu, grozi kara grzywny w wysokości od 300 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od dwóch do trzech lat, bądź kara prac przymusowych na okres do lat dwóch, lub kara pozbawienia wolności na okres do lat dwóch i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 100 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego roku.

Art. 185.2 ust. 2 KK FR określa, że za czyn, przewidziany w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany przez grupę osób pozostających w zмовie, przez zorganizowaną grupę albo który spowodował szkodę w bardzo dużym rozmiarze, grozi kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Z art. 185.2 ust. 3 KK FR wynika, że za wprowadzenie do rejestru posiadaczy papierów wartościowych niezetelnych informacji, jak również za umyślne zniszczenie lub fałszowanie dokumentów, na podstawie których został wprowadzony zapis lub została wprowadzona zmiana w rejestrze papierów wartościowych, jeśli

obowiązkowe przechowywanie tychże dokumentów jest przewidziane w ustawodawstwie Federacji Rosyjskiej, grozi kara grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat dwóch, bądź kara prac przymusowych na okres do lat dwóch i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat dwóch, albo kara pozbawienia wolności na okres do lat dwóch i obligatoryjna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na tenże okres wraz z fakultatywną karą grzywny w wysokości do 100 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy.

Artykuł 185.3 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Manipulowanie rynkiem”, składa się z dwóch ustępów i trzech przypisów.

Treść art. 185.3 ust. 1 KK FR wskazuje, że za manipulowanie rynkiem, to jest za umyślne rozpowszechnianie za pomocą środków masowego przekazu informacji, w tym przy pomocy sieci elektronicznych, informacyjno-telekomunikacyjnych (w tym sieci internetowej) jawnie fałszywych informacji lub dokonanie operacji związanych z instrumentami finansowymi, walutą obcą i (lub) towarami bądź inne działania umyślne, zakazane ustawodawstwem Federacji Rosyjskiej o przeciwdziałaniu niezgodnemu z prawem korzystania z informacji insiderskich i manipulowania rynkiem, jeśli w rezultacie takich nielegalnych działań cena, popyt, podaż lub obrót instrumentami finansowymi, walutą obcą i (lub) towarami odchyliły się od poziomu lub utrzymywały się na poziomie, który w sposób znaczący różnił się od tego poziomu, który ustaliby się bez wpływu wymienionych wyżej nielegalnych czynów, i takie czyny wyrządziły szkodę w dużym rozmiarze obywatelom, organizacjom lub państwu bądź były związane z czerpaniem nadwyżki dochodu w dużej wysokości albo uniknięciem strat w dużym rozmiarze, grozi kara grzywny w wysokości od 300 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź kara prac przymusowych na okres do lat czterech i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, albo kara pozbawienia wolności na okres do lat czterech i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 50 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do trzech miesięcy wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Według art. 185.3 ust. 2 KK FR czyny, przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę lub które wyrządziły stratę w bardzo dużym rozmiarze obywatelom, organizacjom lub państwu bądź które były związane z czerpaniem nadwyżek dochodu w bardzo dużej wysokości lub z uniknięciem straty w bardzo dużym rozmiarze, pociągają za sobą karę grzywny w wysokości od 500 tys. do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego

dochodu skazanego za okres od dwóch do pięciu lat, bądź karę prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywną karę pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, lub karę pozbawienia wolności na okres do lat siedmiu i fakultatywną karę grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

W przypisie 1 do art. 185.3 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym pod pojęciem straty w dużym rozmiarze, nadwyżki dochodu w dużej wysokości, unikniętej straty w dużym rozmiarze w niniejszym artykule rozumiana jest strata, nadwyżka dochodu, uniknięta strata w kwocie przekraczającej 3 mln 750 tys. rubli, a w bardzo dużym rozmiarze (w bardzo dużej wysokości) – w kwocie przekraczającej 15 mln rubli.

Przypis 2 do art. 185.3 KK FR stanowi, że pod pojęciem nadwyżki dochodu w niniejszym artykule rozumiany jest dochód, określany jako różnica między dochodem uzyskanym w rezultacie czynów nielegalnych a dochodem, który byłby możliwy do uzyskania w sytuacji, gdyby nie dokonano czynów nielegalnych, przewidzianych w niniejszym artykule.

Natomiast w przypisie 3 określono, że pod pojęciem unikniętych strat w niniejszym artykule i w art. 185.6 KK FR rozumiane są straty, których uniknęła osoba w rezultacie niezgodnego z prawem wykorzystania informacji insiderskiej i (lub) manipulowania rynkiem.

Artykuł 185.4 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Utrudnianie realizacji praw lub nielegalne ograniczenie praw posiadaczy papierów wartościowych”, składa się z dwóch ustępów.

Treść art. 185.4 ust. 1 KK FR wskazuje, że bezprawna odmowa zwołania lub uchylanie się od zwołania walnego zgromadzenia posiadaczy papierów wartościowych, bezprawna odmowa zarejestrowania celem uczestnictwa w walnym zgromadzeniu posiadaczy papierów wartościowych osób, posiadających prawo do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu, przeprowadzenie walnego zgromadzenia posiadaczy papierów wartościowych w przypadku braku niezbędnego quorum, jak również innego rodzaju utrudnianie realizacji lub nielegalne ograniczenie ustanowionych przez ustawodawstwo Federacji Rosyjskiej praw posiadaczy emisyjnych papierów wartościowych bądź udziałów inwestycyjnych w inwestycyjnych funduszach udziałowych, jeśli działania te wyrządziły obywatelom, organizacjom lub państwu stratę w dużym rozmiarze bądź były związane z czerpaniem dochodu w dużej wysokości, pociąga za sobą karę grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź karę prac przymusowych na okres do lat dwóch i fakultatywną karę pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, lub karę pozbawienia wolności na

okres do lat dwóch i fakultatywną karę grzywny w wysokości do 100 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego roku wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat dwóch.

Stosownie do art. 185.4 ust. 2 KK FR, za czyny, wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie lub przez zorganizowaną grupę, grozi kara grzywny w wysokości od 300 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od dwóch do trzech lat, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, albo kara pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Artykuł 185.5 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Falszowanie decyzji walnego zgromadzenia akcjonariuszy (wspólników) gospodarczej spółki kapitałowej lub decyzji rady nadzorczej gospodarczej spółki kapitałowej”, składa się z dwóch ustępów.

Treść art. 185.5 ust. 1 KK FR wskazuje, że za umyślne zniekształcenie rezultatów głosowania lub utrudnianie swobodnej realizacji prawa przy podjęciu decyzji na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy, walnym zgromadzeniu wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością albo na posiedzeniu rady nadzorczej gospodarczej spółki kapitałowej drogą wprowadzenia do protokołu walnego zgromadzenia, do wyciągu z niego, do protokołu posiedzenia rady nadzorczej, jak również do innych odzwierciedlających przebieg i rezultaty głosowania dokumentów jawnie nierzetelnych informacji o liczbie osób głosujących, quorum lub o rezultatach głosowania drogą sporządzenia jawnie nierzetelnego spisu osób, posiadających prawo do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu, jawnie nierzetelne go zliczenia głosów lub ewidencji kart wyborczych, blokowania lub ograniczenia faktycznego dostępu akcjonariusza (wspólnika) gospodarczej spółki kapitałowej lub członka rady nadzorczej do głosowania, niezawiadomienia o terminie odbywania się walnego zgromadzenia akcjonariuszy (wspólników) lub zebrania rady nadzorczej bądź podania nierzetelnych informacji o czasie i miejscu odbywania się walnego zgromadzenia, zebrania rady nadzorczej, głosowania w imieniu akcjonariusza (wspólnika) gospodarczej spółki kapitałowej lub członka rady nadzorczej w związku z jawnie fałszywym pełnomocnictwem, przez osobę nie posiadającą uprawnień, w celu nielegalnego przejęcia władzy w podmiocie będącym osobą prawną w wyniku podjęcia niezgodnej z prawem decyzji o wprowadzeniu zmian do statutu gospodarczej spółki kapitałowej, bądź o akceptacji transakcji w dużym rozmiarze, albo o akceptacji transakcji, której dokonanie stanowiło przedmiot zainteresowania, lub o zmianie składu organów zarządczych gospodarczej spółki kapitałowej (rady nadzorczej, jednoosobowego lub kolegiałnego organu

wykonawczego spółki kapitałowej), albo o wybraniu jego członków i o przedterminowym wygaśnięciu umocowań prawnych, bądź o wybraniu organizacji zarządzającej lub osoby zarządzającej, albo o zwiększeniu kapitału zakładowego gospodarczej spółki kapitałowej drogą emisji dodatkowych akcji, lub o reorganizacji albo o likwidacji gospodarczej spółki kapitałowej, grozi kara grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat dwóch i obligatoryjna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres od sześciu miesięcy do lat trzech, lub kara prac przymusowych na okres do lat dwóch, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat dwóch i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od dwóch do trzech lat.

Według art. 185.5 ust. 2 KK FR czyny, wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, jeśli zostały one dokonane drogą zmuszenia akcjonariusza spółki kapitałowej, współnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, członka rady nadzorczej gospodarczej spółki kapitałowej do głosowania w określony sposób lub do odmowy głosowania, związane z szantażem, jak również z groźbą użycia przemocy bądź zniszczenia lub uszkodzenia cudzego majątku, pociągają za sobą karę grzywny w wysokości od 100 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź karę prac przymusowych na okres do lat pięciu, lub karę pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i obligatoryjną karę grzywny w wysokości od 100 tys. do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech.

Artykuł 185.6 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Niezgodne z prawem wykorzystanie informacji insiderskich”, składa się z dwóch ustępów oraz przypisu.

Z art. 185.6 ust. 1 KK FR wynika, że za umyślne wykorzystanie informacji insiderskich w celu realizacji związanych z instrumentami finansowymi, walutą obcą i (lub) towarami, których dotyczyły takie informacje, kosztem własnym lub kosztem osób trzecich, jak również umyślne wykorzystanie informacji insiderskich drogą udzielenia rekomendacji osobom trzecim, zobowiązania lub skłonienia ich w inny sposób do nabycia lub sprzedaży instrumentów finansowych, waluty obcej i (lub) towarów, jeśli takie wykorzystanie informacji wyrządziło znaczną szkodę obywatelom, organizacjom lub państwu bądź było związane z czerpaniem dochodu w dużej wysokości lub uniknięciem strat w dużym rozmiarze, grozi kara grzywny w wysokości od 300 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź kara prac przymusowych na okres do lat czterech i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, lub kara pozbawienia wolności na okres od dwóch do czterech lat i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 50 tys. rubli lub w wyso-

kości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do trzech miesięcy wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

W art. 185.6 ust. 2 KK FR postanowiono, że umyślne wykorzystanie informacji insiderskich drogą niezgodnego z prawem przekazania ich innej osobie, jeśli takie działanie spowodowało powstanie skutków, przewidzianych w ust. 1 niniejszego artykułu, pociąga za sobą karę grzywny w wysokości od 500 tys. do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od dwóch do czterech lat, bądź karę prac przymusowych na okres do lat czterech i fakultatywną karę pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat czterech, albo karę pozbawienia wolności na okres od dwóch do sześciu lat i fakultatywną karę grzywny w wysokości do 100 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do dwóch lat wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat czterech.

W przypisie do art. 185.6 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym pod pojęciem straty w dużym rozmiarze, dochodu w dużej wysokości, unikniętej straty w dużym rozmiarze w niniejszym artykule rozumiane są strata, dochód, uniknięta strata w kwocie, przekraczającej 3 mln 750 tys. rubli.

Artykuł 186 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Produkcja, przechowywanie, przewóz lub puszczenie w obieg fałszywych pieniędzy lub papierów wartościowych”, składa się z trzech ustępów.

Treść art. 186 ust. 1 KK FR wskazuje, że produkcja w celu puszczenia w obieg fałszywych banknotów Banku Centralnego Federacji Rosyjskiej, monet metalowych, państwowych papierów wartościowych lub innych papierów wartościowych w walucie Federacji Rosyjskiej albo waluty obcej lub papierów wartościowych w obcej walucie, jak również przechowywanie, przewóz w celu puszczenia w obieg i puszczenie w obieg jawnie fałszywych banknotów Banku Centralnego Federacji Rosyjskiej, monet metalowych, państwowych papierów wartościowych lub innych papierów wartościowych w walucie Federacji Rosyjskiej albo waluty obcej lub papierów wartościowych w obcej walucie, zagrożone są karą prac przymusowych na okres do lat pięciu, bądź karą pozbawienia wolności na okres do lat ośmiu i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu.

Art. 186 ust. 2 KK FR określa, że za czyny, wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane w dużej wysokości, grozi kara pozbawienia wolności na okres do lat dwunastu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do jednego roku.

Stosownie do postanowień zawartych w art. 186 ust. 3 KK FR za czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 2 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną

grupę, grozi kara pozbawienia wolności na okres do lat piętnastu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

Artykuł 187 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Niezgodny z prawem obrót środkami płatniczymi”, składa się z dwóch ustępów.

Zgodnie z brzmieniem art. 187 ust. 1 KK FR wytwarzanie, nabycie, przechowywanie, transport w celu wykorzystania lub puszczenia w obieg, jak również puszczenie w obieg fałszywych kart płatniczych, dyspozycji o przelewie środków pieniężnych, dokumentów lub środków opłaty (za wyjątkiem przypadków, przewidzianych w art. 186 KK FR), a także środków elektronicznych, elektronicznych nośników informacji, urządzeń technicznych, programów komputerowych, przeznaczonych do niezgodnego z prawem przyjmowania, wydawania, przekazywania środków pieniężnych, zagrożone jest karą prac przymusowych na okres do lat pięciu, bądź karą pozbawienia wolności na okres do lat sześciu i obligatoryjną karą grzywny w wysokości od 100 tys. do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do dwóch lat.

Treść art. 187 ust. 2 KK FR wskazuje, że za czyny, wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę, grozi kara prac przymusowych na okres do lat pięciu, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat siedmiu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu.

Artykuł 188 KK FR na mocy postanowień Ustawy Federalnej z dnia 7 grudnia 2011 r. Nr 420 utracił moc. W poprzednim brzmieniu Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej nosił on nazwę „Przemyt”.

Artykuł 189 KK FR, zatytułowany „Nielegalny wywóz z Federacji Rosyjskiej lub transfer surowców, materiałów, urządzeń, technologii, informacji naukowo-technicznych, nielegalne wykonywanie robót (świadczenie usług), które mogą być wykorzystane przy stworzeniu broni masowego rażenia, uzbrojenia i sprzętu wojskowego”, składa się z trzech ustępów.

Treść art. 189 ust. 1 KK FR wskazuje, że nielegalny wywóz z Federacji Rosyjskiej lub transfer zagranicznej organizacji albo jej przedstawicielowi surowców, materiałów, urządzeń, technologii, informacji naukowo-technicznych, nielegalne wykonanie robót dla organizacji zagranicznej albo jej przedstawiciela bądź nielegalne świadczenie usług dla organizacji zagranicznej albo jej przedstawiciela, które w sposób oczywisty dla winnego mogą być wykorzystane przy stworzeniu uzbrojenia i sprzętu wojskowego i w stosunku do których została ustanowiona kontrola eksportowa (przy braku znamion przestępstw, przewidzianych w art. 226.1 KK FR [„Przemyt substancji silnie działających, toksycznych, trujących, wybuchowych, radioaktywnych, źródeł promieniowania, materiałów jądrowych, broni palnej lub jej głównych części, urządzeń wybuchowych, amunicji, broni masowego rażenia, środków jej przenoszenia, innych rodzajów broni, innego sprzętu

wojskowego, jak również materiałów i urządzeń, które mogą być wykorzystane do produkcji broni masowego rażenia, środków do jej przenoszenia, innych rodzajów broni, innego sprzętu wojskowego, a także ważnych strategicznie towarów, zasobów i dóbr kultury bądź szczególnie cennych dzikich zwierząt oraz wodnych zasobów biologicznych”] i w art. 275 KK FR [„Zdrada stanu”]), są zagrożone karą grzywny w wysokości od 100 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat pięciu, albo karą prac przymusowych na okres do lat trzech, bądź karą pozbawienia wolności na tenże okres.

Art. 189 ust. 2 KK FR określa, że za czyny, wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie, grozi kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i obowiązkowa kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Stosownie do postanowień zawartych w art. 189 ust. 3 KK FR czyny, przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę lub w odniesieniu do surowców, materiałów, urządzeń, technologii, informacji naukowo-technicznych, robót (usług), które w sposób oczywisty dla winnego mogą być wykorzystane przy stworzeniu broni masowego rażenia, środków jego dostawy i w stosunku do których została ustanowiona kontrola eksportowa, są zagrożone karą pozbawienia wolności na okres od trzech do siedmiu lat i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu.

Zgodnie z brzmieniem art. 190 KK FR, zatytułowanego „Niezwrócenie na terytorium Federacji Rosyjskiej dóbr kultury”, za niezwrócenie w ustanowionym terminie na terytorium Federacji Rosyjskiej dóbr kultury, wywiezionych za jej granice, jeśli taki zwrot jest obowiązkowy w związku z ustawodawstwem Federacji Rosyjskiej, grozi kara prac przymusowych na okres do lat pięciu, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat ośmiu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu.

Artykuł 191 KK FR, zatytułowany „Nielegalny obrót metalami szlachetnymi, naturalnymi kamieniami szlachetnymi lub perłami”, składa się z dwóch ustępów.

Z art. 191 ust. 1 KK FR wynika, że dokonanie transakcji związanej z metalami szlachetnymi, naturalnymi kamieniami szlachetnymi lub perłami, naruszającej zasady, ustanowione przez ustawodawstwo Federacji Rosyjskiej, jak również nielegalne przechowywanie, przewóz lub przesył metali szlachetnych, naturalnych kamieni szlachetnych lub pereł w dowolnej postaci, z wyłączeniem wyrobów jubilerskich i wyrobów gospodarczych oraz łomu takich wyrobów, dokonane w dużej

wysokości, zagrożone jest karą prac przymusowych na okres do lat pięciu, bądź karą pozbawienia wolności na tenże okres i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech.

Treść art. 191 ust. 2 KK FR wskazuje, że za czyny, przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę lub przez grupę osób pozostających w zмовie, grozi kara prac przymusowych na okres do lat pięciu, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat siedmiu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu.

Artykuł 191.1 KK FR, zatytułowany „Nabycie, przechowywanie, przewóz, uszlachetnianie w celu sprzedaży lub sprzedaż jawnie nielegalnie przygotowanego drewna”, składa się z trzech ustępów oraz przypisu.

Stosownie do art. 191.1 ust. 1 KK FR nabycie, przechowywanie, przewóz, uszlachetnianie w celu sprzedaży lub sprzedaż jawnie nielegalnie przygotowanego drewna, dokonane w dużej wysokości, zagrożone jest karą grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź karą prac obowiązkowych na okres do 360 godzin, albo karą prac poprawczych na okres do lat dwóch, lub karą prac przymusowych na okres do lat dwóch, bądź karą pozbawienia wolności na tenże okres.

Treść art. 191.1 ust. 2 KK FR wskazuje, że za czyny, wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie, grozi kara grzywny w wysokości od 200 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od osiemnastu miesięcy do lat trzech, bądź kara prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, albo kara prac poprawczych na okres do lat dwóch, bądź kara prac przymusowych na okres do lat trzech, lub kara pozbawienia wolności na tenże okres.

W art. 191.1 ust. 3 KK FR zapisano, że czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 2 niniejszego artykułu, dokonane w bardzo dużej wysokości lub przez zorganizowaną grupę bądź przez osobę z wykorzystaniem swojego stanowiska służbowego, zagrożone są karą grzywny w wysokości od 500 tys. do 1 mln 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od trzech do czterech lat, bądź karą prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisku lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, lub karą pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisku lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

W przypisie do art. 191.1 KK FR ustawodawca zawarł zapis stanowiący, że czyny, przewidziane w niniejszym artykule, uznawane są za popełnione w dużej wysokości, jeśli wartość nielegalnie przygotowanego drewna, obliczona według taryf

zatwierdzonych przez Rząd Federacji Rosyjskiej, przekracza 80 tys. rubli, a w bardzo dużej wysokości – 230 tys. rubli.

Zgodnie z brzmieniem art. 192 KK FR, zatytułowanym „Naruszenie zasad przekazywania państwu metali szlachetnych i kamieni szlachetnych”, za uchylenie się od obowiązkowego przekazania lub obowiązkowej sprzedaży państwu добытых ze złóż, otrzymanych z surowców wtórnych, a także znalezionych w wyniku prowadzonych prac ziemnych metali szlachetnych lub kamieni szlachetnych, jeśli czyn ten został dokonany w dużej wysokości, grozi kara grzywny w wysokości do 200 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do osiemnastu miesięcy, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu, lub kara aresztu na okres do sześciu miesięcy, albo kara pozbawienia wolności na okres do lat pięciu.

Artykuł 193 KK FR, zatytułowany „Uchylenie się od obowiązku dotyczącego przekazania środków pieniężnych w walucie obcej lub w walucie Federacji Rosyjskiej”, składa się z ust. 1, ust. 1.1, ust. 2 oraz przypisu.

Zgodnie z brzmieniem art. 193 ust. 1 KK FR, naruszenie wymogów ustawodawstwa walutowego Federacji Rosyjskiej o przelewie środków pieniężnych w walucie obcej lub w walucie Federacji Rosyjskiej w dużej wysokości od jednego lub kilku nierezydentów na rachunki rezydenta w upoważnionym do tego banku lub na rachunki rezydenta w bankach, znajdujących się poza granicami Federacji Rosyjskiej, w ustanowionym trybie, które to środki pieniężne należą się rezydentowi zgodnie z warunkami kontraktów zagranicznych za przekazane nierezydentom towary, roboty wykonane dla nich, wyświadczone im usługi, przekazane im informacje oraz rezultaty działalności intelektualnej, w tym wyłączne prawa na nie, jak również naruszenie wymogów ustawodawstwa walutowego Federacji Rosyjskiej o zwrocie do Federacji Rosyjskiej na rachunki rezydenta w upoważnionym do tego banku lub na rachunki rezydenta w bankach, znajdujących się poza granicami Federacji Rosyjskiej, w ustanowionym trybie środków pieniężnych w walucie obcej lub w walucie Federacji Rosyjskiej w dużej wysokości, które zostały zwydatkowane przez jednego lub kilku nierezydentów za nie wwieszone na terytorium Federacji Rosyjskiej (nie otrzymane na terytorium Federacji Rosyjskiej) towary, niewykonane roboty, niewyświadczone usługi, nieprzekazane informacje i rezultaty działalności intelektualnej, w tym wyłączne prawa na nie, zagrożone jest karą grzywny w wysokości od 200 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź karą prac przymusowych na okres do lat trzech, lub karą pozbawienia wolności na okres do lat trzech.

Treść art. 193 ust. 1.1 KK FR wskazuje, że za czyny, wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie, grozi kara grzywny w wysokości od 300 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od dwóch do trzech lat, bądź

kara prac przymusowych na okres do lat czterech, albo kara pozbawienia wolności na tenże okres.

Stosownie do art. 193 ust. 2 KK FR, za czyny, przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane w bardzo dużej wysokości (pkt a), bądź przez zorganizowaną grupę (pkt b), lub przy użyciu jawnie sfałszowanego dokumentu (pkt c), albo z wykorzystaniem osoby prawnej, utworzonej w celu dokonania jednego lub kilku przestępstw, związanych z przeprowadzeniem operacji finansowych i innych transakcji, związanych z środkami pieniężnymi lub innym majątkiem (pkt d), grozi kara pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu.

W przypisie do art. 193 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym czyny, przewidziane w niniejszym artykule, są uznawane za dokonane w dużej wysokości, jeśli kwota nieprzekazanych lub niezwróconych środków pieniężnych w walucie obcej lub w walucie Federacji Rosyjskiej w związku z jednokrotnym lub kilkukrotnym przeprowadzeniem transakcji walutowych w ciągu jednego roku przekracza 9 mln rubli, a w bardzo dużej wysokości – 45 mln rubli.

Artykuł 193.1 KK FR, zatytułowany „Przeprowadzenie operacji walutowych, dotyczących przelania środków pieniężnych w walucie obcej lub w walucie Federacji Rosyjskiej na rachunki nierezydentów przy użyciu fałszywych dokumentów”, składa się z trzech ustępów oraz przypisu.

Zgodnie z brzmieniem art. 193.1 ust. 1 KK FR przeprowadzenie operacji walutowych, dotyczących przelania środków pieniężnych w walucie obcej lub w walucie Federacji Rosyjskiej na rachunki bankowe jednego lub kilku nierezydentów, związanych z przedstawieniem kredytowej jednostce organizacyjnej, posiadającej umocowania prawne agenta kontroli walutowej dokumentów, dotyczących przeprowadzenia takich operacji i zawierających jawnie nierzetelne informacje o podstawach, celu i przeznaczeniu dokonanego przelewu środków pieniężnych, pociąga za sobą karę grzywny w wysokości od 200 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź karę prac przymusowych na okres do lat trzech, albo karę pozbawienia wolności na okres do lat trzech.

Według art. 193.1 ust. 2 KK FR za czyn, przewidziany w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany w dużej wysokości (pkt a), bądź przez grupę osób pozostających w zмовie (pkt b), lub z wykorzystaniem osoby prawnej, utworzonej w celu dokonania jednego lub kilku przestępstw, związanych z prowadzeniem operacji finansowych i innych transakcji, związanych z środkami pieniężnymi lub innym majątkiem (pkt c), grozi kara pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu.

Treść art. 193.1 ust. 3 KK FR wskazuje, że czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 2 niniejszego artykułu, dokonane w bardzo dużej wysokości (pkt a) bądź

przez zorganizowaną grupę (pkt b), zagrożone są karą pozbawienia wolności na okres od pięciu do dziesięciu lat i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu.

W przepisie do art. 193.1 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym czyny, przewidziane w niniejszym artykule, są uznawane za dokonane w dużej wysokości, jeśli wartość nielegalnie przelanych środków pieniężnych w walucie obcej lub w walucie Federacji Rosyjskiej w związku z jednokrotnym lub kilkukrotnym przeprowadzeniem transakcji walutowych w ciągu jednego roku przekracza 9 mln rubli, a w bardzo dużej wysokości – 45 mln rubli.

Artykuł 194 KK FR, zatytułowany „Uchylenie się od zapłaty należności celnych, pobieranych od organizacji lub osoby fizycznej”, składa się z czterech ustępów i przypisu.

Z art. 194 ust. 1 KK FR wynika, że za uchylenie się od zapłaty należności celnych, pobieranych od organizacji lub osoby fizycznej, dokonane w dużej wysokości, grozi kara grzywny w wysokości od 100 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź kara prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, albo kara prac przymusowych na okres do lat dwóch, bądź kara pozbawienia wolności na tenże okres.

Treść art. 194 ust. 2 KK FR wskazuje, że za czyn, przewidziany w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany przez grupę osób pozostających w zмовie (pkt a) bądź w bardzo dużej wysokości (pkt c), grozi kara grzywny w wysokości od 300 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od dwóch do trzech lat, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, bądź albo pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Punkt (b) ust. 2 niniejszego artykułu na mocy Ustawy Federalnej z dnia 8 grudnia 2003 r. Nr 162 utracił moc. W poprzednim brzmieniu Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej w pkt (b) zapisano: „przez osobę, która już wcześniej była skazana za popełnienie przestępstw, przewidzianych w niniejszym artykule, a także w art. 198 i 199 KK FR”.

Art. 194 ust. 3 KK FR określa, że czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 2 niniejszego artykułu, dokonane przez funkcjonariusza publicznego z wykorzystaniem swojego stanowiska służbowego (pkt a) bądź z użyciem przemocy w stosunku do osoby, dokonującej kontroli celnej lub kontroli granicznej (pkt b), pociągają za sobą karę pozbawienia wolności na okres od pięciu do dziesięciu lat i fakultatywną karę grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia

za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do półtora roku.

W art. 194 ust. 4 KK FR postanowiono, że za czyny, przewidziane w ust. 1, ust. 2 lub w ust. 3 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę, grozi kara pozbawienia wolności na okres od siedmiu do dwunastu lat i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

W przypisie do art. 194 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym uchylanie się od zapłaty należności celnych jest uznawane za dokonane w dużej wysokości, jeśli wartość nieuregulowanych płatności celnych za towary, przemieszczone przez granicę celną Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej, w tym w jednej lub w kilku partiach towaru, przekracza 2 mln rubli, a w bardzo dużej wysokości – 6 mln rubli.

Artykuł 195 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Niezgodne z prawem działania w przypadku bankructwa”, składa się z trzech ustępów.

Stosownie do zapisów zawartych w art. 195 ust. 1 KK FR, zatajenie majątku, praw majątkowych lub zobowiązań majątkowych, informacji o majątku, o jego rozmiarach, lokalizacji bądź innych informacji o majątku, prawach majątkowych lub zobowiązaniach majątkowych, przekazanie majątku w posiadanie innych osób, zbycie lub zniszczenie majątku dłużnika – osoby prawnej, obywatela, w tym przedsiębiorcy indywidualnego, jak również zatajenie, zniszczenie, sfałszowanie dokumentów księgowych i innych dokumentów ewidencyjnych, odzwierciedlających działalność gospodarczą osoby prawnej lub przedsiębiorcy indywidualnego, jeśli czyny te zostały dokonane w sytuacji wystąpienia znamion bankructwa i które spowodowały stratę w dużym rozmiarze, za wyjątkiem przypadków, przewidzianych w art. 170.1 ust. 4 i ust. 5 KK FR oraz w art. 172.1 KK FR, zagrożone jest karą grzywny w wysokości od 100 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, lub karą prac przymusowych na okres do lat trzech, bądź karą aresztu na okres do sześciu miesięcy, albo karą pozbawienia wolności na okres do lat trzech i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 200 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do osiemnastu miesięcy.

Treść art. 195 ust. 2 KK FR wskazuje, że za niezgodne z prawem zaspokojenie roszczeń poszczególnych wierzycieli kosztem majątku dłużnika – osoby prawnej, dokonane przez kierującego osobą prawną lub przez jej założyciela (wspólnika) lub przez obywatela, w tym przez przedsiębiorcę indywidualnego, jawnie dokonane na szkodę innych wierzycieli, jeśli czyn ten został dokonany w sytuacji wystąpienia znamion bankructwa i wywołał on szkodę w dużym rozmiarze, grozi kara grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź kara ograniczenia

wolności na okres do jednego roku, albo kara prac przymusowych na okres do jednego roku, bądź kara aresztu na okres do czterech miesięcy, lub kara pozbawienia wolności na okres do jednego roku i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy.

W art. 195 ust. 3 KK FR zapisano, że niezgodne z prawem utrudnianie prowadzenia działalności zarządcy arbitrażowego lub administracji tymczasowej kredytowej jednostki organizacyjnej bądź innej finansowej jednostki organizacyjnej, w tym uchylanie się lub odmowa przekazania zarządcy arbitrażowemu lub administracji tymczasowej kredytowej jednostki organizacyjnej albo innej finansowej jednostki organizacyjnej dokumentów, niezbędnych do wypełnienia nałożonych na nie obowiązków, albo majątku, należącego do osoby prawnej, w tym do kredytowej jednostki organizacyjnej bądź innej finansowej jednostki organizacyjnej w przypadkach, gdy funkcje kierującego osobą prawną, w tym kredytową jednostką organizacyjną bądź inną finansową jednostką organizacyjną, zostały nałożone odpowiednio na zarządcę arbitrażowego, kierującego administracją tymczasową kredytowej jednostki organizacyjnej bądź innej finansowej jednostki organizacyjnej, jak również w przypadku, jeśli w stosunku do obywatela, w tym przedsiębiorcy indywidualnego, została wszczęta procedura, stosowana w sprawach dotyczących bankructwa pod warunkiem, że czyny te (zaniechanie) spowodowały stratę w dużym rozmiarze, zagrożone jest karą grzywny w wysokości do 200 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do osiemnastu miesięcy, lub karą prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, bądź karą prac poprawczych na okres do lat dwóch, albo karą prac przymusowych na okres do lat trzech, bądź karą aresztu na okres do sześciu miesięcy, lub karą pozbawienia wolności na okres do lat trzech.

Zgodnie z brzmieniem art. 196 KK FR, zatytułowanego „Bankructwo umyślne”, za bankructwo umyślne, to jest za dokonanie przez kierującego osobą prawną lub założyciela (wspólnika) osoby prawnej albo obywatela, w tym przedsiębiorcę indywidualnego, działań (zaniechania), jawnie pociągających za sobą niezdolność osoby prawnej lub obywatela, w tym przedsiębiorcy indywidualnego, do zaspokojenia w pełnym zakresie żądań wierzycieli, związanych z zobowiązaniami pieniężnymi i (lub) do realizacji obowiązku zapłaty obowiązkowych płatności, jeśli czyny te (zaniechanie) spowodowały szkodę w dużym rozmiarze, grozi kara grzywny w wysokości od 200 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu, albo kara pozbawienia wolności na okres do lat sześciu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 200 tys. rubli albo w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do osiemnastu miesięcy.

W art. 197 KK FR, zatytułowanego „Bankructwo fikcyjne” postanowiono, że za bankructwo fikcyjne, to jest za jawnie fałszywe publiczne obwieszczenie, dokonane

przez kierującego osobą prawną lub przez założyciela (wspólnika) osoby prawnej, o bankructwie danej osoby prawnej, jak również przez obywatela, w tym przez przedsiębiorcę indywidualnego, o swoim bankructwie, jeśli czyn ten spowodował stratę w dużym rozmiarze, grozi kara grzywny w wysokości od 100 tys. do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do dwóch lat, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu, lub kara pozbawienia wolności na okres do lat sześciu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 80 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy.

Artykuł 198 KK FR, zatytułowany „Uchylenie się osoby fizycznej od płacenia podatków, opłat i (lub) uchylenie się osoby fizycznej – płatnika składek ubezpieczeniowych – od płacenia tychże składek”, składa się z dwóch ustępów oraz trzech przypisów.

Art. 198 ust. 1 KK FR określa, że uchylenie się osoby fizycznej od płacenia podatków, opłat i (lub) uchylenie się osoby fizycznej – płatnika składek ubezpieczeniowych – od płacenia tychże składek poprzez niezłożenie deklaracji podatkowej (rozliczenia podatkowego) lub innych dokumentów, złożenie których – w związku z ustawodawstwem Federacji Rosyjskiej o podatkach i opłatach – jest obowiązkowe, bądź poprzez umieszczenie w deklaracji podatkowej (rozliczeniu podatkowym) lub w takich dokumentach jawnie fałszywych informacji, które to czyny zostały dokonane w dużej wysokości, zagrożone jest karą grzywny w wysokości od 100 tys. do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat dwóch, albo karą prac przymusowych na okres do jednego roku, bądź karą aresztu na okres do sześciu miesięcy, lub karą pozbawienia wolności na okres do jednego roku.

Art. 198 ust. 2 KK FR stanowi, że za czyn, wymieniony w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany w bardzo dużej wysokości, grozi kara grzywny w wysokości od 200 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od osiemnastu miesięcy do trzech lat, bądź kara prac przymusowych na okres do lat trzech, albo kara pozbawienia wolności na tenże okres.

Zgodnie z brzmieniem zapisów zawartych w przypisie 1 do art. 198 KK FR, pod pojęciem osoby fizycznej – płatnika składek ubezpieczeniowych w niniejszym artykule rozumiani są przedsiębiorcy indywidualni oraz nie będące przedsiębiorcami indywidualnymi osoby fizyczne, które dokonują wypłat oraz płacą wynagrodzenia osobom fizycznym i które zobowiązane są do regulowania składek ubezpieczeniowych w związku z ustawodawstwem Federacji Rosyjskiej o podatkach i opłatach.

W przypisie 2 do art. 198 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym pod pojęciem dużej wysokości w niniejszym artykule rozumiana jest kwota podatków, opłat, składek ubezpieczeniowych, wynosząca za okres obejmujący trzy lata finansowe pod rząd ponad 900 tys. rubli, pod warunkiem, że udział nieuregulo-

wanych podatków, opłat, składek ubezpieczeniowych przekracza 10% podlegających opłacie kwot podatków, opłat, składek ubezpieczeniowych ogółem bądź która przekracza 2 mln 700 tys. rubli, a pod pojęciem bardzo dużej wysokości – kwota wynosząca za okres obejmujący trzy lata finansowe pod rząd ponad 4 mln 500 tys. rubli, pod warunkiem, że udział nieuregulowanych podatków, opłat, składek ubezpieczeniowych przekracza 20% podlegających opłacie kwot podatków, opłat, składek ubezpieczeniowych ogółem bądź która przekracza 13 mln 500 tys. rubli.

Przypis 3 do art. 198 KK FR wskazuje, że osoba, która po raz pierwszy popełniła przestępstwo, przewidziane brzmieniem niniejszego artykułu, może być zwolniona od odpowiedzialności karnej, jeśli w całości uregulowała ona kwotę zaległości podatkowej oraz odsetek umownych, a także kwotę grzywny, w wysokości określonej zgodnie z Kodeksem podatkowym Federacji Rosyjskiej.

Artykuł 199 KK FR, zatytułowany „Uchylenie się od płacenia podatków, opłat, do zapłaty których zobowiązana jest organizacja i (lub) składek ubezpieczeniowych, do zapłaty których zobowiązana jest organizacja – płatnik składek ubezpieczeniowych”, składa się z dwóch ustępów oraz przypisu.

Z art. 199 ust. 1 KK FR wynika, że za uchylenie się od płacenia podatków, opłat, do zapłaty których zobowiązana jest organizacja i (lub) składek ubezpieczeniowych, do zapłaty których zobowiązana jest organizacja – płatnik składek ubezpieczeniowych poprzez niezłożenie deklaracji podatkowej (rozliczenia podatkowego) lub innych dokumentów, złożenie których – w związku z ustawodawstwem Federacji Rosyjskiej o podatkach i opłatach – jest obowiązkowe, bądź poprzez umieszczenie w deklaracji podatkowej (rozliczeniu podatkowym) lub w takich dokumentach jawnie fałszywych informacji, które to czyny zostały dokonane w dużej wysokości, grozi kara grzywny w wysokości od 100 tys. do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat dwóch, bądź kara prac przymusowych na okres do lat dwóch i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, lub kara aresztu na okres do sześciu miesięcy, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat dwóch i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Według art. 199 ust. 2 KK FR czyn, przewidziany w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany przez grupę osób pozostających w zмовie (pkt a) bądź w bardzo dużej wysokości (pkt b), zagrożony jest karą grzywny w wysokości od 200 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź karą prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, albo karą pozbawienia wolności na okres do lat sześciu i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

W przypisie 1 do art. 199 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym pod pojęciem dużej wysokości w niniejszym artykule rozumiana jest kwota podatków, opłat, składek ubezpieczeniowych, wynosząca za okres obejmujący trzy lata finansowe pod rząd ponad 5 mln rubli, pod warunkiem, że udział nieuregulowanych podatków, opłat, składek ubezpieczeniowych przekracza 25% podlegających opłacie kwot podatków, opłat, składek ubezpieczeniowych ogółem bądź która przekracza 15 mln rubli, a pod pojęciem bardzo dużej wysokości – kwota, wynosząca za okres obejmujący trzy lata finansowe pod rząd ponad 15 mln rubli, pod warunkiem, że udział nieuregulowanych podatków, opłat, składek ubezpieczeniowych przekracza 50% podlegających opłacie kwot podatków, opłat, składek ubezpieczeniowych ogółem bądź która przekracza 45 mln rubli.

W przypisie 2 do art. 199 KK FR postanowiono, że osoba, która po raz pierwszy popełniła przestępstwo, przewidziane brzmieniem niniejszego artykułu, może być zwolniona od odpowiedzialności karnej, jeśli osoba ta lub organizacja, której przypisywane jest uchylanie się od płacenia podatków, opłat, składek ubezpieczeniowych, w całości uregulowała kwotę zaległości podatkowych oraz odsetek umownych, a także kwotę grzywny, w wysokości określonej zgodnie z Kodeksem podatkowym Federacji Rosyjskiej.

Artykuł 199.1 KK FR, zatytułowany „Niewypełnienie obowiązków agenta podatkowego”, składa się z dwóch ustępów oraz dwóch przypisów.

Treść art. 199.1 ust. 1 KK FR wskazuje, że niewypełnienie – w interesach własnych – obowiązków agenta podatkowego, dotyczących obliczenia, potrącenia lub przelania podatków i (lub) opłat, podlegających w związku z ustawodawstwem Federacji Rosyjskiej o podatkach i opłatach obliczeniu, potrąceniu u podatnika oraz przelaniu do odpowiedniego budżetu, dokonane w dużej wysokości, pociąga za sobą karę grzywny w wysokości od 100 tys. do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat dwóch, bądź karę prac przymusowych na okres do lat dwóch i fakultatywną karę pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, albo karę aresztu na okres do sześciu miesięcy, bądź karę pozbawienia wolności na okres do lat dwóch i fakultatywną karę pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Art. 199.1 ust. 2 KK FR określa, że za czyn, wymieniony w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany w bardzo dużej wysokości, grozi kara grzywny w wysokości od 200 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od dwóch do pięciu lat, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat sześciu i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

W przypisie 1 do art. 199.1 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym pod pojęciem dużej wysokości w niniejszym artykule rozumiana jest kwota podatków i (lub) opłat, wynosząca za okres obejmujący trzy lata finansowe pod rząd ponad 5 mln rubli, pod warunkiem, że udział niewyliczonych, niepotrąconych lub nieprzelanych podatków i (lub) opłat przekracza 25% podlegających obliczeniu, potrąceniu lub przelaniu kwot podatków i (lub) opłat bądź która przekracza 15 mln rubli, a pod pojęciem bardzo dużej wysokości rozumiana jest kwota podatków i (lub) opłat, wynosząca za okres obejmujący trzy lata finansowe pod rząd ponad 15 mln rubli, pod warunkiem, że udział niewyliczonych, niepotrąconych lub nieprzelanych podatków i (lub) opłat przekracza 50% podlegających obliczeniu, potrąceniu lub przelaniu kwot podatków i (lub) opłat bądź która przekracza 45 mln rubli.

Stosownie do postanowień zawartych w przypisie 2 do art. 199.1 KK FR osoba, która po raz pierwszy popełniła przestępstwo, przewidziane brzmieniem niniejszego artykułu, może być zwolniona od odpowiedzialności karnej, jeśli osoba ta lub organizacja, która niedopełniła obowiązków agenta podatkowego, w całości przelała do odpowiedniego budżetu kwotę niewyliczonych, niepotrąconych lub nieprzelanych podatków i (lub) opłat oraz odpowiednich odsetek umownych, a także kwotę grzywny, w wysokości określonej zgodnie z Kodeksem podatkowym Federacji Rosyjskiej.

Artykuł 199.2 KK FR, zatytułowany „Zatajenie środków pieniężnych bądź mienia organizacji lub przedsiębiorcy indywidualnego, na podstawie których powinien odbywać się pobór podatków, opłat, składek ubezpieczeniowych”, składa się z dwóch ustępów.

Treść art. 199.2 ust. 1 KK FR wskazuje, że zatajenie środków pieniężnych bądź mienia organizacji lub przedsiębiorcy indywidualnego, na podstawie których w trybie, przewidzianym w ustawodawstwie Federacji Rosyjskiej o podatkach i opłatach i (lub) w ustawodawstwie Federacji Rosyjskiej o obowiązkowym ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, powinno zostać dokonane ściągnięcie zaległości podatkowych, zaległości w opłatach, zaległości w składkach ubezpieczeniowych, które to działanie zostało dokonane w dużej wysokości, zagrożone jest karą grzywny w wysokości od 200 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, bądź karą pozbawienia wolności na okres do lat trzech i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Zgodnie z brzmieniem art. 199.2 ust. 2 KK FR za czyn, przewidziany w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany w bardzo dużej wysokości, grozi kara grzywny w wysokości od 500 tys. do 2 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od dwóch do pięciu lat, bądź kara prac

przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, lub kara pozbawienia wolności na okres do lat siedmiu i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Artykuł 199.3 KK FR, zatytułowany „Uchylenie się ubezpieczającego – osoby fizycznej od opłaty składek ubezpieczeniowych na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, odprowadzanych do państwowego funduszu pozabudżetowego”, składa się z dwóch ustępów oraz dwóch przypisów.

Według art. 199.3 ust. 1 KK FR, uchylenie się ubezpieczającego – osoby fizycznej od opłaty składek ubezpieczeniowych na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, odprowadzanych do państwowego funduszu pozabudżetowego, poprzez zaniżenie podstawy naliczenia składek ubezpieczeniowych i (lub) innego jawnie nieprawidłowego obliczenia składek ubezpieczeniowych i (lub) nieprzedstawienia kalkulacji związanej z naliczonymi i opłaconymi składkami ubezpieczeniowymi, odprowadzonymi do państwowego funduszu pozabudżetowego bądź innych dokumentów, przedstawienie których – zgodnie z ustawodawstwem Federacji Rosyjskiej o obowiązkowym ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych – jest obowiązkowe, bądź poprzez umieszczenie w takich dokumentach jawnie nierzetelnych informacji, który to czyn został dokonany w dużej wysokości, pociąga za sobą karę grzywny w wysokości do 200 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź karę prac obowiązkowych na okres do 360 godzin.

Stosownie do postanowień zawartych w art. 199.3 ust. 2 KK FR za czyn, wymieniony w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany w bardzo dużej wysokości, grozi kara grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech, bądź kara prac przymusowych na okres do jednego roku, lub kara pozbawienia wolności na tenże okres.

W przypisie 1 do art. 199.3 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym pod pojęciem dużej wysokości w niniejszym artykule rozumiana jest kwota składek ubezpieczeniowych na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, odprowadzanych do państwowego funduszu pozabudżetowego, wynosząca za okres obejmujący trzy lata finansowe pod rząd ponad 600 tys. rubli, pod warunkiem, że udział nieopłaconych składek ubezpieczeniowych, odprowadzanych do państwowego funduszu pozabudżetowego przekracza 10% podlegających opłacie kwot składek ubezpieczeniowych, odprowadzanych do państwowego funduszu pozabudżetowego bądź która przekracza 1 mln 800 tys. rubli, a pod pojęciem bardzo dużej wysokości – kwota składek ubezpieczeniowych na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy

pracy i chorób zawodowych, odprowadzanych do państwowego funduszu pozabudżetowego, wynosząca za okres obejmujący trzy lata finansowe pod rząd ponad 3 mln rubli, pod warunkiem, że udział nieopłaconych składek ubezpieczeniowych, odprowadzanych do państwowego funduszu pozabudżetowego przekracza 20% podlegających opłacie kwot składek ubezpieczeniowych, odprowadzanych do państwowego funduszu pozabudżetowego bądź która przekracza 9 mln rubli.

W przepisie 2 do art. 199.3 KK FR postanowiono, że osoba, która po raz pierwszy popełniła przestępstwo, przewidziane brzmieniem niniejszego artykułu, może być zwolniona od odpowiedzialności karnej, jeśli osoba ta w całości uregulowała kwotę zaległości oraz odsetek umownych, a także kwotę grzywny, w wysokości określonej zgodnie z ustawodawstwem Federacji Rosyjskiej o obowiązkowym ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Artykuł 199.4 KK FR, zatytułowany „Uchylenie się ubezpieczającego – organizacji od opłaty składek ubezpieczeniowych na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, odprowadzanych do państwowego funduszu pozabudżetowego”, składa się z dwóch ustępów oraz dwóch przypisów.

Zgodnie z brzmieniem art. 199.4 ust. 1 KK FR, za uchylenie się ubezpieczającego – organizacji od opłaty składek ubezpieczeniowych na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, odprowadzanych do państwowego funduszu pozabudżetowego poprzez zaniżenie podstawy naliczenia składek ubezpieczeniowych i (lub) innego jawnie nieprawidłowego obliczenia składek ubezpieczeniowych i (lub) nieprzedstawienia kalkulacji, związanej z naliczonymi i opłaconymi składkami ubezpieczeniowymi, odprowadzonymi do państwowego funduszu pozabudżetowego bądź innych dokumentów, przedstawienie których – zgodnie z ustawodawstwem Federacji Rosyjskiej o obowiązkowym ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych – jest obowiązkowe, bądź poprzez umieszczenie w takich dokumentach jawnie nierzetelnych informacji, który to czyn został dokonany w dużej wysokości, grozi kara grzywny w wysokości od 100 tys. do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat dwóch, bądź kara prac przymusowych na okres do jednego roku i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisku lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, albo kara pozbawienia wolności na okres do jednego roku.

Według art. 199.4 ust. 2 KK FR czyn, wymieniony w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany przez grupę osób pozostających w zmoście (pkt a) bądź w bardzo dużej wysokości (pkt b), zagrożony jest karą grzywny w wysokości od 300 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź karą prac przymusowych na okres do lat czterech i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisku lub zajmowania się określoną działalnością na tenże okres, albo karą

pozbawienia wolności na okres do lat czterech i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisku lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

W przypisie 1 do art. 199.4 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym pod pojęciem dużej wysokości w niniejszym artykule rozumiana jest kwota składek ubezpieczeniowych na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, odprowadzanych do państwowego funduszu pozabudżetowego, wynosząca za okres obejmujący trzy lata finansowe pod rząd ponad 2 mln rubli, pod warunkiem, że udział nieopłaconych składek ubezpieczeniowych, odprowadzanych do państwowego funduszu pozabudżetowego przekracza 10% podlegających opłacie kwot składek ubezpieczeniowych, odprowadzanych do państwowego funduszu pozabudżetowego bądź która przekracza 6 mln rubli, a pod pojęciem bardzo dużej wysokości – kwota składek ubezpieczeniowych na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, odprowadzanych do państwowego funduszu pozabudżetowego, wynosząca za okres obejmujący trzy lata finansowe pod rząd ponad 10 mln rubli, pod warunkiem, że udział nieopłaconych składek ubezpieczeniowych, odprowadzanych do państwowego funduszu pozabudżetowego przekracza 20% podlegających opłacie kwot składek ubezpieczeniowych, odprowadzanych do państwowego funduszu pozabudżetowego bądź która przekracza 30 mln rubli.

Według przepisu 2 do art. 199.4 KK FR osoba, która po raz pierwszy popełniła przestępstwo, przewidziane brzmieniem niniejszego artykułu, może być zwolniona od odpowiedzialności karnej, jeśli osoba ta lub organizacja, która uchylała się od opłaty składek ubezpieczeniowych, w całości uregulowała kwotę zaległości oraz odsetek umownych, a także kwotę grzywny, w wysokości określonej zgodnie z ustawodawstwem Federacji Rosyjskiej o obowiązkowym ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Artykuł 200 KK FR na mocy Ustawy Federalnej z dnia 8 grudnia 2003 r. Nr 162 utracił moc. W poprzednim brzmieniu Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej nosił on nazwę „Oszustwo konsumentów”.

Artykuł 200.1 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Przemyt środków pieniężnych w gotówce i (lub) instrumentów pieniężnych”, składa się z dwóch ustępów oraz pięciu przypisów.

Zgodnie z brzmieniem art. 200.1 ust. 1 KK FR, nielegalny przewóz przez granicę celną Unii Celnej w ramach Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej środków pieniężnych w gotówce i (lub) instrumentów pieniężnych, dokonany w dużej wysokości, pociąga za sobą karę grzywny w wysokości od trzechkrotnej do dziesięciokrotnej kwoty nielegalnie przewiezionych środków pieniężnych w gotówce i (lub) wartości nielegalnie przewiezionych instrumentów pieniężnych lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat dwóch, bądź karę ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, albo karę prac przymusowych na okres do lat dwóch.

Stosownie do postanowień zawartych w art. 200.1 ust. 2 KK FR za czyn, przewidziany w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany w bardzo dużej wysokości (pkt a) bądź przez grupę osób (pkt b), grozi kara grzywny w wysokości od dziesięciokrotnej do piętnastokrotnej kwoty nielegalnie przewiezionych środków pieniężnych w gotówce i (lub) wartości nielegalnie przewiezionych instrumentów pieniężnych lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech, bądź kara ograniczenia wolności na okres do lat czterech, lub kara prac przymusowych na okres do lat czterech.

Treść przypisu 1 do art. 200.1 KK FR wskazuje, że czyn, przewidziany w niniejszym artykule, uznaje się za dokonany w dużej wysokości, jeśli kwota nielegalnie przewiezionych środków pieniężnych w gotówce i (lub) wartość nielegalnie przewiezionych instrumentów pieniężnych przekracza dwukrotny rozmiar kwoty środków pieniężnych w gotówce i (lub) wartości czeków podróży, przewożenie których bez pisemnej deklaracji jest dozwolone ustawodawstwem celnym Unii Celnej w ramach Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej.

Zgodnie z brzmieniem przypisu 2 do art. 200.1 KK FR czyn, przewidziany w niniejszym artykule, uznaje się za dokonany w bardzo dużej wysokości, jeśli kwota nielegalnie przewiezionych środków pieniężnych w gotówce i (lub) wartość nielegalnie przewiezionych instrumentów pieniężnych przekracza pięciokrotny rozmiar kwoty środków pieniężnych w gotówce i (lub) wartości czeków podróży, przewożenie których bez pisemnej deklaracji jest dozwolone ustawodawstwem celnym Unii Celnej w ramach Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej.

Przypis 3 do art. 200.1 KK FR określa, że przy obliczaniu wartości nielegalnie przewiezionych środków pieniężnych w gotówce i (lub) wartości nielegalnie przewiezionych instrumentów pieniężnych, z łącznej wartości nielegalnie przewiezionych środków pieniężnych w gotówce i (lub) wartości nielegalnie przewiezionych instrumentów pieniężnych wyłączeniu podlega ta część, która jest dozwolona do przewiezienia bez deklarowania w związku z postanowieniami ustawodawstwa celnego Unii Celnej w ramach Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej lub która została zadeklarowana.

W przypisie 4 do art. 200.1 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym osoba, która dobrowolnie zdała środki pieniężne w gotówce i (lub) instrumenty pieniężne, o których mowa w niniejszym artykule, może być zwolniona od odpowiedzialności karnej, jeśli zachowanie tej osoby nie wyczerpuje znamion innego przestępstwa. Nie może być uznane za dobrowolne zdanie środków pieniężnych w gotówce i (lub) instrumentów pieniężnych, o których mowa w niniejszym artykule, które zostały wykryte w trakcie kontroli celnej, skonfiskowane podczas zatrzymania osoby, a także przy przeprowadzaniu czynności śledztwa, związanych z ich wykryciem i konfiskatą.

Zgodnie z brzmieniem przypisu 5 do art. 200.1 KK FR, pod pojęciem instrumentów pieniężnych w niniejszym artykule rozumiane są чеки podróży, weksle, чеки bankowe, a także papiery wartościowe w formie dokumentów,

poświadczające zobowiązanie emitenta (dłużnika), związane z wypłatą środków pieniężnych, w których to dokumentach nie została wskazana osoba, na rzecz której dokonywana jest taka wypłata.

Artykuł 200.2 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Przemysł wyrobów alkoholowych i (lub) wyrobów tytoniowych”, składa się z trzech ustępów i dwóch przypisów.

Treść art. 200.2 ust. 1 KK FR wskazuje, że za nielegalny przewóz przez granicę celną Unii Celnej wyrobów alkoholowych i (lub) wyrobów tytoniowych, dokonany w dużej wysokości, grozi kara grzywny w wysokości od 300 tys. do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu, lub kara pozbawienia wolności na tenże okres.

Art. 200.2 ust. 2 KK FR wskazuje, że za czyn, wymieniony w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany przez grupę osób pozostających w zмовie (pkt a) bądź przez funkcjonariusza publicznego z wykorzystaniem swojego stanowiska służbowego (pkt b), grozi kara pozbawienia wolności na okres od trzech do siedmiu lat i fakultatywna kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat trzech.

Stosownie do zapisów zawartych w art. 200.2 ust. 3 KK FR czyny, przewidziane w ust. 1 lub w ust. 2 niniejszego artykułu, dokonane przez zorganizowaną grupę, zagrożone są karą pozbawienia wolności na okres od siedmiu do dwunastu lat i fakultatywną karą grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do lat pięciu wraz z fakultatywną karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

Zgodnie z brzmieniem przypisu 1 do art. 200.2 KK FR czyny, przewidziane w niniejszym artykule, są uznawane za dokonane w dużej wysokości, jeśli wartość wyrobów alkoholowych i (lub) wyrobów tytoniowych przekracza 250 tys. rubli.

W przypisie 2 do art. 200.2 KK FR postanowiono, że przy obliczaniu wartości nielegalnie przewiezionych wyrobów alkoholowych i (lub) wyrobów tytoniowych, z łącznej wartości nielegalnie przewiezionych wyrobów alkoholowych i (lub) wyrobów tytoniowych podlega wyłączeniu ta część wartości wskazanych wyrobów, która zgodnie z ustawodawstwem Unii Celnej jest dozwolona do przewiezienia bez deklarowania i (lub) która została zadeklarowana.

Artykuł 200.3 KK FR, zatytułowany „Wykorzystanie środków pieniężnych obywateli do naruszenia postanowień, zawartych w ustawodawstwie Federacji Rosyjskiej, dotyczących uczestnictwa w budownictwie udziałowym domów wielorodzinnych i (lub) innych obiektów nieruchomości”, składa się z dwóch ustępów oraz dwóch przypisów.

Z art. 200.3 ust. 1 KK FR wynika, że za wykorzystanie środków pieniężnych obywateli do naruszenia postanowień, zawartych w ustawodawstwie Federacji Rosyjskiej, dotyczących uczestnictwa w budownictwie udziałowym domów wielorodzinnych i (lub) innych obiektów nieruchomości, dokonane w dużej wyso-

kości, grozi kara prac obowiązkowych na okres do 360 godzin, bądź kara prac poprawczych na okres do jednego roku, albo kara prac przymusowych na okres do lat dwóch, albo kara pozbawienia wolności na tenże okres i fakultatywna kara ograniczenia wolności na okres do jednego roku.

Według art. 200.3 ust. 2 KK FR czyn, przewidziany w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany przez grupę osób pozostających w zмовie, jak również dokonany w bardzo dużej wysokości, pociąga za sobą karę prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, bądź karę prac poprawczych na okres do lat dwóch, albo karę prac przymusowych na okres do lat pięciu, bądź karę pozbawienia wolności na tenże okres i fakultatywną karę ograniczenia wolności na okres do lat dwóch.

Treść przypisu 1 do art. 200.3 KK FR wskazuje, że czyny, przewidziane w niniejszym artykule, są uznawane za dokonane w dużej wysokości, jeśli wartość wykorzystanych środków pieniężnych (transakcji, związanych z środkami pieniężnymi) przekracza 3 mln rubli, a w bardzo dużej wysokości – 5 mln rubli.

Zgodnie z brzmieniem przypisu 2 do art. 200.3 KK FR osoba, która popełniła przestępstwo przewidziane brzmieniem niniejszego artykułu, może być zwolniona od odpowiedzialności karnej, jeśli wartość wykorzystanych środków pieniężnych (transakcji, związanych z środkami pieniężnymi) została zrekompensowana w pełnym zakresie i (lub) jeśli wskazana osoba podjęła działania, w rezultacie których dom wielorodzinny i (lub) inny obiekt nieruchomości został oddany do eksploatacji.

Artykuł 200.4 KK FR, zatytułowany „Nadużycia w sferze nabycia towarów, robót, usług w celu zapewnienia państwowych potrzeb lub potrzeb samorządu terytorialnego”, składa się z dwóch ustępów.

Z art. 200.4 ust. 1 KK FR wynika, że naruszenie postanowień ustawodawstwa Federacji Rosyjskiej o systemie kontraktowym w sferze nabycia towarów, robót, usług w celu zapewnienia państwowych potrzeb i potrzeb samorządu terytorialnego, dokonane przez pracownika służby kontraktowej, kierownika kontraktowego, członka komisji ds. zakupu, przez osobę realizującą przyjęcie dostarczonych towarów, odbiór wykonanych robót lub wyświadczonych usług bądź przez inną uprawnioną osobę, reprezentującą interesy zamawiającego w sferze nabycia towarów, robót, usług w celu zapewnienia państwowych potrzeb lub potrzeb samorządu terytorialnego, które to osoby nie są funkcjonariuszami publicznymi lub osobami, pełniącymi funkcje kierownicze w organizacji komercyjnej lub innej organizacji, jeśli czyn ten został dokonany z pobudek materialnych lub innych pobudek osobistych i spowodował on szkodę w dużym rozmiarze, zagrożone jest karą grzywny w wysokości do 200 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do osiemnastu miesięcy, bądź karą prac przymusowych na okres do lat trzech i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, lub karą pozbawienia wolności na okres do lat trzech i fakultatywną

karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

W art. 200.4 ust. 2 KK FR zapisano, że za czyn, przewidziany w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany przez grupę osób pozostających w zмовie (pkt a) bądź który spowodował stratę w bardzo dużym rozmiarze (pkt b), grozi kara grzywny w wysokości od 200 tys. do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od sześciu miesięcy do lat trzech, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, albo kara pozbawienia wolności na okres do lat siedmiu i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Artykuł 200.5 KK FR, zatytułowany „Przekupstwo pracownika służby kontraktowej, kierownika kontraktowego, członka komisji ds. realizacji zakupów”, składa się z sześciu ustępów oraz z dwóch przypisów.

Treść art. 200.5 ust. 1 KK FR wskazuje, że za nielegalne przekazanie pracownikowi służby kontraktowej, kierownikowi kontraktowemu, członkowi komisji ds. realizacji zakupów, osobie dokonującej odbioru dostarczonych towarów, wykonanych robót lub wyświadczonych usług albo innej upoważnionej osobie, reprezentującej interesy zamawiającego w sferze nabycia towarów, robót, usług w celu zapewnienia państwowych potrzeb lub potrzeb samorządu terytorialnego, środków pieniężnych, papierów wartościowych, innego majątku, a także nielegalne wyświadczenie takiej osobie usług o charakterze materialnym, udzielenie innych praw majątkowych (w tym, gdy po wskazaniu takiej osoby majątek jest przekazywany lub usługi o charakterze majątkowym są świadczone, bądź gdy prawa majątkowe są udzielane innej osobie fizycznej lub osobie prawnej) za dokonanie działań (za zaniechanie), będących w interesie przekazującego lub innych osób w związku z nabyciem towarów, robót, usług w celu zapewnienia państwowych potrzeb lub potrzeb samorządu terytorialnego (w przypadku braku znamion przestępstw, przewidzianych w art. 204 ust. 1–4 KK FR [„Przekupstwo handlowe”] i w art. 291 KK FR [„Wręczenie łapówki”]), grozi kara grzywny w wysokości od 300 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od sześciu miesięcy do lat dwóch, bądź kara ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, lub kara prac poprawczych na okres do lat dwóch, albo kara prac przymusowych na okres do lat trzech i fakultatywna kara grzywny w wysokości do dziesięciokrotnej kwoty dokonanego przekupstwa, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat trzech i fakultatywna kara grzywny w wysokości do dziesięciokrotnej kwoty dokonanego przekupstwa.

Stosownie do postanowień zawartych w art. 200.5 ust. 2 KK FR czyny, przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie (pkt a) bądź w dużej wysokości (pkt b), zagrożone są karą grzywny w wysokości od 500 tys. do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę

albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź karą prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywną karą grzywny w wysokości do trzydziestokrotnej kwoty dokonanego przekupstwa wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat dwóch, albo karą pozbawienia wolności na okres do lat siedmiu i fakultatywną karą grzywny w wysokości do trzydziestokrotnej kwoty dokonanego przekupstwa wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat dwóch.

Art. 200.5 ust. 3 KK FR określa, że za czyny, przewidziane w ust. 1, w ust. 2 pkt (a) niniejszego artykułu, dokonane w bardzo dużej wysokości, grozi kara grzywny w wysokości od 1 mln do 2 mln 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat ośmiu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do czterdziestokrotnej kwoty dokonanego przekupstwa wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat pięciu.

Według art. 200.5 ust. 4 KK FR, za nielegalne otrzymanie przez osoby, wskazane w ust. 1 niniejszego artykułu środków pieniężnych, papierów wartościowych, innego majątku, a także nielegalne korzystanie przez te osoby z usług o charakterze majątkowym lub z innych praw majątkowych (w tym, gdy po wskazaniu takich osób majątek jest przekazywany lub usługi o charakterze majątkowym są świadczone, bądź kiedy prawa majątkowe są udzielane innej osobie fizycznej lub osobie prawnej) za dokonanie działań (za zaniechanie), będących w interesie przekazującego lub innych osób w związku z nabyciem towarów, robót, usług w celu zapewnienia państwowych potrzeb lub potrzeb samorządu terytorialnego (w przypadku braku znamion przestępstw, przewidzianych w art. 204 ust. 5–8 KK FR [„Przekupstwo handlowe”] i art. 290 KK FR [„Przyjęcie łapówki”]), grozi kara grzywny w wysokości od 400 tys. do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź kara prac przymusowych na okres do lat trzech i fakultatywna kara grzywny w wysokości do dwudziestokrotnej kwoty dokonanego przekupstwa wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, albo kara pozbawienia wolności na okres do lat trzech i fakultatywna kara grzywny w wysokości do dwudziestokrotnej kwoty dokonanego przekupstwa wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Art. 200.5 ust. 5 KK FR wskazuje, że za czyny, przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu, jeśli one zostały dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie (pkt a), bądź były związane z wymuszeniem przedmiotu przekupstwa (pkt b), albo które zostały dokonane w dużej wysokości (pkt c), grozi kara grzywny w wysokości

od 1 mln do 2 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech i obowiązkowa kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat pięciu, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat dziesięciu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do pięćdziesięciokrotnej kwoty dokonanego przekupstwa wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat pięciu.

Art. 200.5 ust. 6 KK FR określa, że czyny, przewidziane w ust. 5 pkt (a) i (b) niniejszego artykułu, dokonane w bardzo dużej wysokości, zagrożone są karą grzywny w wysokości od 2 mln do 5 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od dwóch do pięciu lat i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat siedmiu, bądź karą pozbawienia wolności na okres od siedmiu do dwunastu lat i fakultatywną karą grzywny w wysokości do pięćdziesięciokrotnej kwoty dokonanego przekupstwa wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat siedmiu.

Stosownie do postanowień zawartych w przypisie 1 do art. 200.5 KK FR, pod pojęciem dużej wysokości kwoty dokonanego przekupstwa w niniejszym artykule rozumiana jest kwota środków pieniężnych, wartość papierów wartościowych, innego majątku, usług o charakterze majątkowym, innych praw majątkowych, przekraczająca 150 tys. rubli, a pod pojęciem bardzo dużej wysokości kwoty dokonanego przekupstwa – przekraczająca 1 mln rubli.

Zgodnie z brzmieniem przypisu 2 do art. 200.5 KK FR osoba, która popełniła przestępstwo, przewidziane w ust. 1–3 niniejszego artykułu, może być zwolniona od odpowiedzialności karnej, jeśli aktywnie pomagała ona w wykryciu przestępstwa i (lub) w śledztwie, dotyczącym przestępstwa, bądź w stosunku do niej dokonano działań mających na celu wymuszenie przedmiotu przekupstwa, albo osoba ta w sposób dobrowolny zawiadomiła o popełnionym przestępstwie organ, mający prawo do wszczęcia postępowania w sprawie karnej.

Artykuł 200.6 KK FR, zatytułowany „Jawnie fałszywa opinia biegłego w sferze zakupu towarów, robót, usług w celu zabezpieczenia potrzeb państwowych oraz potrzeb samorządu terytorialnego”, składa się z trzech ustępów.

Treść art. 200.6 ust. 1 KK FR wskazuje, że wydanie przez biegłego, a także przez pełnomocnego przedstawiciela organizacji biegłych, jawnie fałszywych opinii w sferze zakupu towarów, robót, usług w celu zabezpieczenia potrzeb państwowych oraz potrzeb samorządu terytorialnego, jeśli wyrządziło to szkodę w dużym rozmiarze, zagrożone jest karą grzywny w wysokości do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, bądź

karą prac przymusowych na okres do jednego roku wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, albo karą pozbawienia wolności na okres do jednego roku wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Prawodawca w art. 200.6 ust. 2 KK FR wskazał, że za czyn, wymieniony w ust. 1 niniejszego artykułu, którego skutkiem było nieumyślne spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu lub śmierć człowieka, grozi kara grzywny w wysokości od 300 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat czterech, bądź kara prac przymusowych na okres do lat trzech wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat czterech, albo kara pozbawienia wolności na okres do lat trzech wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat czterech.

W art. 200.6 ust. 3 KK FR postanowiono, że czyn, przewidziany w ust. 1 niniejszego artykułu, którego skutkiem było nieumyślne spowodowanie śmierci dwóch lub większej liczby osób, zagrożony jest karą ograniczenia wolności na okres do lat czterech wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat pięciu, bądź kara prac przymusowych na okres do lat czterech wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat pięciu, albo kara pozbawienia wolności na tenże okres wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat pięciu.

Rozdział 5

Unormowanie przestępstw przeciwko interesom służby w organizacjach komercyjnych i innych organizacjach – postanowienia Rozdziału 23 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej

Ostatnia z omawianych kategorii przestępstw w sferze gospodarki, opisanych w Dziale VIII Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, została unormowana w Rozdziale 23 rosyjskiego Kodeksu karnego. Rozdział ten nosi tytuł „Przestępstwa przeciwko interesom służby w organizacjach komercyjnych i innych organizacjach”. Przestępstwa te zostały unormowane w art. 201–204.2 KK FR. Katalog przestępstw przeciwko interesom służby w organizacjach komercyjnych i innych organizacjach został poszerzony i zaktualizowany w roku 2019.

Artykuł 201 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Nadużycie uprawnień”, składa się z dwóch ustępów i trzech przypisów.

Według postanowień zawartych w art. 201 ust. 1 KK FR, za wykorzystanie przez osobę, pełniącą funkcje zarządcze w organizacji komercyjnej lub innej organizacji, swoich uprawnień wbrew interesom prawnym tej organizacji w celu czerpania korzyści i przywilejów dla siebie lub innych osób bądź w celu wyrządzenia szkody innym osobom, jeśli czyn ten spowodował wyrządzenie istotnej szkody prawom i interesom prawnym obywateli lub organizacji bądź chronionym prawem interesom społeczeństwa lub państwa, grozi kara grzywny w wysokości do 200 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do osiemnastu miesięcy, bądź kara prac obowiązkowych na okres do 480 godzin, albo kara prac poprawczych na okres do lat dwóch, bądź kara prac przymusowych na okres do lat czterech, lub kara aresztu na okres do sześciu miesięcy, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat czterech.

W art. 201 ust. 2 KK FR zapisano, że czyn, wymieniony w ust. 1 niniejszego artykułu, który spowodował ciężkie skutki, pociąga za sobą karę grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu

skazanego za okres do lat pięciu, bądź karę prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywną karę pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, albo karę pozbawienia wolności na okres do lat dziesięciu i obligatoryjną karę prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywną karę pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

W przepisie 1 do art. 201 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym za osobę pełniącą funkcje zarządcze w organizacji komercyjnej lub innej organizacji, a także w organizacji niekomercyjnej, nie stanowiącej organu państwowego, organu samorządu terytorialnego, instytucji państwowej lub samorządowej, w artykułach niniejszego rozdziału Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, a także w art. 199.2 i w art. 304 KK FR [„Prowokacja łapówki, przekupstwa handlowego lub przekupstwa w sferze zakupu towarów, robót, usług celem zabezpieczenia potrzeb państwowych lub potrzeb samorządu terytorialnego”], uznawana jest osoba, pełniąca funkcje jednoosobowego organu wykonawczego, członka rady nadzorczej lub innego kolegialnego organu wykonawczego, a także osoba, wykonująca w sposób stały, czasowy lub z wykorzystaniem specjalnego pełnomocnictwa funkcje organizacyjno-zarządcze lub administracyjno-gospodarcze w tych organizacjach.

Przypisy 2 i 3 do art. 201 KK FR na mocy Ustawy Federalnej z dnia 2 listopada 2013 r. Nr 302 utraciły moc.

Artykuł 201.1 KK FR, zatytułowany „Nadużycie uprawnień przy wykonaniu państwowego zamówienia obronnego”, składa się z dwóch ustępów.

Art. 201.1 ust. 1 KK FR określa, że za wykorzystanie przez osobę, pełniącą funkcje zarządcze w organizacji komercyjnej lub innej organizacji, swoich uprawnień wbrew interesom prawnym tej organizacji w celu czerpania korzyści i przywilejów dla siebie lub innych osób, jeśli czyn ten spowodował wyrządzenie istotnej szkody chronionym prawem interesom społeczeństwa lub państwa przy wykonaniu państwowego zamówienia obronnego, grozi kara grzywny w wysokości od 1 mln do 3 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech i obligatoryjna kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat dziesięciu, bądź kara pozbawienia wolności na okres od czterech do ośmiu lat i obligatoryjna kara grzywny w wysokości od 500 tys. do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od trzech do czterech lat wraz z obligatoryjną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Treść art. 201.1 ust. 2 KK FR wskazuje, że czyn, wymieniony w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany przez zorganizowaną grupę (pkt a) bądź który spowodował ciężkie skutki (pkt b), pociąga za sobą karę pozbawienia wolności na okres od pię-

ciu do dziesięciu lat i obowiązkową karę pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat pięciu.

Artykuł 202 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Nadużycie uprawnień przez prywatnych notariuszy i audytorów”, składa się z dwóch ustępów.

Stosownie do art. 202 ust. 1 KK FR, wykorzystanie przez prywatnego notariusza lub audytora swoich uprawnień wbrew zadaniom swojej działalności i w celu czerpania korzyści oraz przywilejów dla siebie i innych osób bądź w celu wyrządzenia szkody innym osobom, jeśli czyn ten spowodował wyrządzenie istotnej szkody prawom i interesom prawnym obywateli lub organizacji bądź chronionym prawem interesom społeczeństwa lub państwa, zagrożone jest karą grzywny w wysokości od 100 tys. do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat dwóch, bądź karą prac przymusowych na okres do lat trzech i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, albo karą aresztu na okres do sześciu miesięcy, bądź karą pozbawienia wolności na okres do lat trzech i obowiązkową karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Z art. 202 ust. 2 KK FR wynika, że za czyn, wymieniony w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany w odniesieniu do jawnie nieletniego lub osoby niezdolnej do czynności prawnych, grozi kara grzywny w wysokości od 100 tys. do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź kara prac przymusowych na okres do lat pięciu i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, lub kara aresztu na okres do sześciu miesięcy, albo kara pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i obowiązkowa kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Art. 203 KK FR, zatytułowany „Przekroczenie uprawnień przez prywatnego detektywa lub przez pracownika prywatnej organizacji ochroniarskiej, posiadającego uprawnienia prywatnego ochroniarza, przy wypełnianiu przez nich swoich obowiązków służbowych”, składa się z dwóch ustępów.

Z unormowania zawartego w art. 203 ust. 1 KK FR wynika, że dokonanie przez prywatnego detektywa lub pracownika prywatnej organizacji ochroniarskiej, posiadającego uprawnienia prywatnego ochroniarza czynów, nie znajdujących się w umocowaniu prawnym, ustanowionym w ustawodawstwie Federacji Rosyjskiej, regulującego wykonywanie prywatnej działalności w zakresie ochrony i działalności detektywistycznej, które spowodowały istotne naruszenie praw oraz interesów prawnych obywateli i (lub) organizacji bądź chronionych prawem interesów społeczeństwa lub państwa, zagrożone jest karą grzywny w wysokości od 100 tys. do 300 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat dwóch, bądź karą ograniczenia wolności

na okres do lat dwóch, albo karą prac przymusowych na okres do lat dwóch i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, bądź karą pozbawienia wolności na okres do lat dwóch i obligatoryjną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat dwóch.

Zgodnie z regulacją zawartą w art. 203 ust. 2 KK FR czyn, wymieniony w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany z użyciem przemocy lub z groźbą jej użycia, bądź z użyciem broni lub specjalnych środków, który spowodował ciężkie skutki, pociąga za sobą karę pozbawienia wolności na okres do lat siedmiu i obligatoryjną karę pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Artykuł 204 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Przekupstwo handlowe”, składa się z ośmiu ustępów i dwóch przypisów.

Zgodnie z brzmieniem art. 204 ust. 1 KK FR, za nielegalne przekazanie osobie, pełniącej funkcje zarządcze w organizacji komercyjnej lub innej organizacji pieniędzy, papierów wartościowych, innego majątku, a także nielegalne wyświadczenie jemu usług o charakterze majątkowym, udzielenie innych praw majątkowych (w tym, gdy po wskazaniu takiej osoby majątek jest przekazywany lub usługi o charakterze majątkowym są świadczone, bądź gdy prawa majątkowe są udzielane innej osobie fizycznej lub osobie prawnej), za dokonanie działań (za zaniechanie) w interesach dającego korzyści majątkowe lub innych osób, jeśli wskazane działania (zaniechanie) wchodzi w służbowe umocowania prawne takiej osoby lub jeśli osoba ta na mocy swojej pozycji zawodowej może przyczyniać się do wskazanych działań (do zaniechania), grozi kara grzywny w wysokości do 400 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy lub w wysokości od pięciokrotnej do dwudziestokrotnej kwoty przekupstwa handlowego, bądź kara ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, lub kara prac poprawczych na okres do lat dwóch, albo kara pozbawienia wolności na tenże okres i fakultatywna kara grzywny w wysokości do pięciokrotnej kwoty przekupstwa handlowego.

Art. 204 ust. 2 KK FR stanowi, że czyny, przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonane w znacznej wysokości, zagrożone są karą grzywny w wysokości do 800 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do dziewięciu miesięcy albo w wysokości od dziesięciokrotnej do trzydziestokrotnej kwoty przekupstwa handlowego i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat dwóch, bądź karą ograniczenia wolności na okres do lat dwóch i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, albo karą prac poprawczych na okres od jednego roku do lat dwóch i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną

działalnością na okres do lat trzech, bądź karą pozbawienia wolności na okres do lat trzech i fakultatywną karą grzywny w wysokości do dziesięciokrotnej kwoty przekupstwa handlowego wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Zgodnie z regulacją zawartą w art. 204 ust. 3 KK FR czyny, przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu, jeśli zostały one dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie lub przez zorganizowaną grupę (pkt a), bądź za jawnie nielegalne działania (za zaniechanie) (pkt b), lub w dużej wysokości (pkt c), zagrożone są karą grzywny w wysokości do 1 mln 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego roku, bądź w wysokości od dwudziestokrotnej do pięćdziesięciokrotnej kwoty przekupstwa handlowego i fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, albo karą pozbawienia wolności na okres od trzech do siedmiu lat i fakultatywną karą grzywny w wysokości do trzydziestokrotnej kwoty przekupstwa handlowego wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Art. 204 ust. 4 KK FR wskazuje, że za czyny, przewidziane w ust. 1, ust. 3 pkt (a) i (b) niniejszego artykułu, dokonane w bardzo dużej wysokości, grozi kara grzywny w wysokości od 1 mln do 2 mln 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do dwóch lat i sześciu miesięcy, bądź w wysokości od czterdziestokrotnej do siedemdziesięciokrotnej kwoty przekupstwa handlowego i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat pięciu, albo kara pozbawienia wolności na okres od czterech do ośmiu lat i fakultatywna kara grzywny w wysokości do czterdziestokrotnej kwoty przekupstwa handlowego wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat pięciu.

Art. 204 ust. 5 KK FR stanowi, że nielegalne otrzymanie przez osobę, pełniącą funkcje zarządcze w organizacji komercyjnej lub w innej organizacji środków pieniężnych, papierów wartościowych, innego majątku, a także nielegalne korzystanie przez tę osobę z usług o charakterze majątkowym bądź z innych praw majątkowych (w tym, gdy po wskazaniu takiej osoby majątek jest przekazywany lub usługi o charakterze majątkowym są świadczone albo prawa majątkowe są przekazywane innej osobie fizycznej lub osobie prawnej) za dokonanie czynów (za zaniechanie), w interesach dającego korzyści majątkowe lub innych osób, jeśli wskazane działania (zaniechanie) wchodzą w służbowe umocowania prawne takiej osoby lub jeśli osoba ta na mocy swojej pozycji zawodowej może przyczynić się do wskazanych działań (do zaniechania), pociąga za sobą karę grzywny w wysokości do 700 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za

okres do dziewięciu miesięcy albo w wysokości od dziesięciokrotnej do trzydziestokrotnej kwoty przekupstwa handlowego, bądź karę pozbawienia wolności na okres do lat trzech i fakultatywną karę grzywny w wysokości do piętnastokrotnej kwoty przekupstwa handlowego.

Prawodawca w art. 204 ust. 6 KK FR wskazał, że czyny, przewidziane w ust. 5 niniejszego artykułu, dokonane w znacznej wysokości, zagrożone są karą grzywny w wysokości od 200 tys. do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od trzech miesięcy do jednego roku, bądź w wysokości od dwudziestokrotnej do czterdziestokrotnej kwoty przekupstwa handlowego i obligatoryjną karę pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, albo karę pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i fakultatywną karę grzywny w wysokości do dwudziestokrotnej kwoty przekupstwa handlowego wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Z art. 204 ust. 7 KK FR wynika, że za czyny, przewidziane w ust. 5 niniejszego artykułu, jeśli one zostały dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie lub przez zorganizowaną grupę (pkt a), bądź były związane z wymuszeniem przedmiotu przekupstwa handlowego (pkt b), albo zostały dokonane za nielegalne działania (za zaniechanie) (pkt c), czy też zostały dokonane w dużej wysokości (pkt d), grozi kara grzywny w wysokości od 1 mln do 3 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od jednego roku do lat trzech, bądź w wysokości od trzydziestokrotnej do sześćdziesięciokrotnej kwoty przekupstwa handlowego i obligatoryjna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat pięciu, albo kara pozbawienia wolności na okres od pięciu do dziewięciu lat i fakultatywna kara grzywny w wysokości do czterdziestokrotnej kwoty przekupstwa handlowego wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat pięciu.

W art. 204 ust. 8 KK FR postanowiono, że za czyny, przewidziane w ust. 1, ust. 7 pkt (a)–(c) niniejszego artykułu, dokonane w bardzo dużej wysokości, grozi kara grzywny w wysokości od 2 mln do 5 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres od dwóch do pięciu lat, bądź w wysokości od pięćdziesięciokrotnej do dziewięćdziesięciokrotnej kwoty przekupstwa handlowego i obligatoryjna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat sześciu, bądź kara pozbawienia wolności na okres do lat dwunastu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do pięćdziesięciokrotnej kwoty przekupstwa handlowego wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat sześciu.

Do art. 204 KK FR ustawodawca dołączył dwa przepisy.

Stosownie do zapisów zawartych w przepisie 1 do art. 204 KK FR, pod pojęciem znacznej wysokości przekupstwa handlowego w niniejszym artykule i w art. 204.1 KK FR rozumiana jest kwota środków pieniężnych, wartość papierów wartościowych, innego majątku, usług o charakterze majątkowym, innych praw majątkowych, przekraczająca 25 tys. rubli; pod pojęciem dużej wysokości przekupstwa handlowego – wskazane wyżej pozycje, przekraczające 150 tys. rubli; bardzo dużej wysokości przekupstwa handlowego – przekraczające 1 mln rubli.

Według postanowień zawartych w przepisie 2 do art. 204 KK FR osoba, która popełniła przestępstwo, przewidziane w ust. 1–4 niniejszego artykułu, może być zwolniona od odpowiedzialności karnej, jeśli osoba ta aktywnie przyczyniła się do wykrycia przestępstwa i (lub) przeprowadzenia śledztwa dotyczącego popełnionego przestępstwa i albo w stosunku do tej osoby doszło do wymuszenia przedmiotu przekupstwa, albo osoba ta w sposób dobrowolny powiadomiła o popełnionym przestępstwie organ, posiadający prawo do wszczęcia postępowania w sprawie karnej.

Artykuł 204.1 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Pośrednictwo w przekupstwie handlowym”, składa się z czterech ustępów wraz z przypisem.

W art. 204.1 ust. 1 KK FR zapisano, że za pośrednictwo w przekupstwie handlowym, to jest bezpośrednio przekazanie przedmiotu przekupstwa handlowego (nielegalnego wynagrodzenia) na zlecenie osoby, przekazującej przedmiot przekupstwa handlowego lub osoby, otrzymującej przedmiot przekupstwa handlowego, bądź innego rodzaju przyczynianie się tych osób do osiągnięcia lub realizacji porozumienia między nimi, dotyczącego przekazania i otrzymania przedmiotu przekupstwa handlowego, w znacznym rozmiarze, grozi kara grzywny w wysokości do 400 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy, bądź w wysokości od pięciokrotnej do dwudziestokrotnej kwoty przekupstwa handlowego, albo kara ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, bądź kara prac poprawczych na okres do lat dwóch, lub kara pozbawienia wolności na tenże okres i fakultatywna kara grzywny w wysokości do pięciokrotnej kwoty przekupstwa handlowego.

W art. 204.1 ust. 2 KK FR ustawodawca zawarł zapis, zgodnie z którym za pośrednictwo w przekupstwie handlowym, dokonane przez grupę osób pozostających w zмовie lub przez zorganizowaną grupę (pkt a), bądź za jawnie nielegalne działania (za zaniechanie) (pkt b), albo w dużej wysokości (pkt c), grozi kara grzywny w wysokości do 800 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy, bądź w wysokości od dziesięciokrotnej do trzydziestokrotnej kwoty przekupstwa handlowego i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat pięciu, albo kara pozbawienia wolności na okres do lat pięciu i fakultatywna kara grzywny w wysokości do trzydziestokrotnej kwoty przekupstwa handlowego wraz z fakultatywną karą

pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat pięciu.

W świetle art. 204.1 ust. 3 KK FR, za pośrednictwo w przekupstwie handlowym, dokonane w bardzo dużym rozmiarze, grozi kara grzywny w wysokości do 1 mln 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego roku i sześciu miesięcy, bądź w wysokości od czterdziestokrotnej do siedemdziesięciokrotnej kwoty przekupstwa handlowego i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat sześciu, albo kara pozbawienia wolności na okres od trzech do siedmiu lat i fakultatywna kara grzywny w wysokości do czterdziestokrotnej kwoty przekupstwa handlowego i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat sześciu.

W art. 204.1 ust. 4 KK FR przyjęto, że za obiecanie lub zaproponowanie pośrednictwa w przekupstwie handlowym, grozi kara grzywny w wysokości do 1 mln rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do jednego roku, bądź w wysokości od dziesięciokrotnej do dwudziestokrotnej kwoty przekupstwa handlowego i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, lub kara ograniczenia wolności na okres do jednego roku do lat dwóch i fakultatywna kara pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech, albo kara pozbawienia wolności na okres do lat czterech i fakultatywna kara grzywny w wysokości do piętnastokrotnej kwoty przekupstwa handlowego wraz z fakultatywną karą pozbawienia prawa zajmowania określonych stanowisk lub zajmowania się określoną działalnością na okres do lat trzech.

Z unormowania zawartego w przepisie do art. 204.1 KK FR wynika, że osoba, która popełniła przestępstwo, przewidziane w niniejszym artykule, może być zwolniona od odpowiedzialności karnej, jeśli osoba ta aktywnie przyczyniła się do wykrycia przestępstwa i (lub) przeprowadzenia śledztwa, dotyczącego popełnionego przestępstwa i w sposób dobrowolny powiadomiła o popełnionym przestępstwie organ, posiadający prawo do wszczęcia postępowania w sprawie karnej.

Artykuł 204.2 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej, zatytułowany „Drobne przekupstwo handlowe”, składa się z dwóch ustępów wraz z przypisem.

Art. 204.2 ust. 1 KK FR przewiduje, że przekupstwo handlowe na kwotę, nie przekraczającą 10 tys. rubli, zagrożone jest karą grzywny w wysokości do 150 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do trzech miesięcy, bądź karą prac obowiązkowych na okres do 200 godzin, albo karą prac poprawczych na okres do jednego roku, bądź karą ograniczenia wolności na okres do jednego roku.

Z unormowania zawartego w art. 204.2 ust. 2 KK FR wynika, że czyn, wskazany w ust. 1 niniejszego artykułu, dokonany przez osobę karaną za popełnienie prze-

stępstw, przewidzianych w art. 204, art. 204.1 KK FR lub przestępstw przewidzianych w niniejszym artykule, pociąga za sobą karę grzywny w wysokości do 500 tys. rubli lub w wysokości wynagrodzenia za pracę albo innego dochodu skazanego za okres do sześciu miesięcy, bądź karę prac poprawczych na okres do jednego roku, lub karę ograniczenia wolności na okres do lat dwóch, albo karę pozbawienia wolności na okres do jednego roku.

Prawodawca w przepisie do art. 204.2 KK FR wskazał, że osoba, która dokonała przekazania przedmiotu drobnego przekupstwa handlowego, może być zwolniona od odpowiedzialności karnej, jeśli osoba ta aktywnie przyczyniła się do wykrycia przestępstwa i (lub) przeprowadzenia śledztwa, dotyczącego popełnionego przestępstwa i albo w stosunku do tej osoby doszło do wymuszenia przedmiotu przekupstwa, albo osoba ta w sposób dobrowolny powiadomiła o popełnionym przestępstwie organ, posiadający prawo do wszczęcia postępowania w sprawie karnej, dotyczącego przekazania przedmiotu przekupstwa.

Rozdział 6

Przestępstwa w sferze gospodarczej na tle przestępstw popełnionych na terytorium Federacji Rosyjskiej w latach 2003–2019 oraz ich sprawcy

Z materiałów zgromadzonych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Federacji Rosyjskiej za lata 2003–2019 wynika, że liczba przestępstw ogółem, popełnionych na terytorium Federacji Rosyjskiej w badanym okresie, wahała się od 1.991.532 przestępstw, zarejestrowanych w roku 2018 do 3.855.373 przestępstw, ujawnionych w roku 2006. W latach 2003–2006 liczba przestępstw popełnionych w Rosji systematycznie rosła, natomiast w latach 2007–2015 zaobserwowano spadek liczby przestępstw, wykrytych przez rosyjskie organy ścigania. W roku 2015 nastąpił 9% wzrost liczby ujawnionych przestępstw ogółem, natomiast w latach 2016–2018 liczba popełnionych na terytorium Federacji Rosyjskiej systematycznie malała.

W roku 2019 rosyjskie organy ścigania odnotowały kolejny, tym razem niewielki, wynoszący 1,6%, wzrost liczby popełnionych przestępstw.

W latach 2003–2019 największy wzrost liczby przestępstw, popełnionych w badanym okresie na terytorium Federacji Rosyjskiej, został zaobserwowany w roku 2005 i wyniósł 22,8%, natomiast największy spadek liczby popełnionych przestępstw ogółem rosyjskie organy ścigania odnotowały w roku 2010 (–12,2%).

Największa liczba przestępstw ciężkich i szczególnie ciężkich została ujawniona na początku badanego okresu. W roku 2003 rosyjskie organy ścigania odnotowały 1.080.151 przestępstw, kwalifikowanych do kategorii ciężkich i szczególnie ciężkich, a w roku 2005 i 2006, odpowiednio: 1.076.988 i 1.074.501 przestępstw tego rodzaju. W ostatnich latach badanego okresu zaobserwowano znaczący spadek przestępstw, kwalifikowanych jako ciężkie i szczególnie ciężkie, przy czym najmniej z nich zostało odnotowanych w roku 2017 (437.303 przestępstwa tego rodzaju).

Największy spadek liczby przestępstw, popełnionych na terytorium Federacji Rosyjskiej w latach 2003–2019, kwalifikowanych jako ciężkie i szczególnie ciężkie, został odnotowany w roku 2003 (–19,8%), natomiast największy wzrost, wynoszący 15%, w roku 2005.

W badanym okresie udział liczby przestępstw ciężkich i szczególnie ciężkich w przestępstwach ogółem wahał się od 21,2% w roku 2016 i 2017 do 39,2% w roku 2003 (zob. tabela 6.1).

Tabela 6.1. Przestępstwa popełnione na terytorium Federacji Rosyjskiej w latach 2003–2019 z wyszczególnieniem przestępstw ciężkich i szczególnie ciężkich

Rok	Liczba przestępstw ogółem, popełnionych na terytorium Federacji Rosyjskiej	Dynamika (w %)	Liczba przestępstw ciężkich i szczególnie ciężkich	Dynamika (w %)	Udział liczby przestępstw ciężkich i szczególnie ciężkich w przestępstwach ogółem (w %)
2003	2.756.398	1,9	1.080.151	–19,8	39,2
2004	2.893.810	5,0	936.804	–13,3	32,4
2005	3.554.738	22,8	1.076.988	15,0	30,3
2006	3.855.373	8,5	1.074.501	–0,2	27,9
2007	3.582.541	–7,1	961.133	–10,6	26,8
2008	3.209.862	–10,4	851.392	–11,4	26,5
2009	2.994.820	–6,7	796.224	–6,5	26,6
2010	2.628.799	–12,2	684.347	–14,1	26,0
2011	2.404.807	–8,5	607.507	–11,2	25,3
2012	2.302.168	–4,3	569.804	–6,2	24,8
2013	2.206.249	–4,2	537.664	–5,6	24,4
2014	2.190.578	–0,7	531.388	–1,2	24,3
2015	2.388.476	9,0	519.655	–2,2	21,8
2016	2.160.063	–9,6	457.779	–11,9	21,2
2017	2.058.476	–4,7	437.303	–4,5	21,2
2018	1.991.532	–3,3	448.174	2,5	22,5
2019	2.024.337	1,6	494.092	10,2	24,4

Źródło: Состояние преступности в России за январь–декабрь 2003–2019 года, Министерство Внутренних Дел Российской Федерации, ФКУ „Главный Информационно-Аналитический Центр”, www.mvd.ru.

Na podstawie materiałów zgromadzonych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Federacji Rosyjskiej za lata 2003–2019, dotyczących skali przestępczości w poszczególnych podmiotach Federacji Rosyjskiej można stwierdzić, że w badanym okresie najwyższy wzrost zarejestrowanych przestępstw ogółem został

odnotowany w roku 2006 w obwodzie murmańskim i wyniósł 72,5%. W roku 2006 zaobserwowano także znaczący wzrost liczby popełnionych przestępstw w takich podmiotach Federacji Rosyjskiej, jak obwód iwanowski (68,4%) oraz obwód kurski (53,7%). Znaczny wzrost liczby popełnionych przestępstw odnotowano także w roku 2005, przy czym największy z nich został zarejestrowany przez rosyjskie organy ścigania w takich podmiotach Federacji Rosyjskiej, jak obwód riazański (49,3%), Republika Udmurcka (46,4%) oraz Republika Tatarstanu (45,2%). Natomiast najwyższy spadek liczby zarejestrowanych przestępstw ogółem został odnotowany w roku 2016 w Sewastopolu (-31,1%), w roku 2007 w Kraju Kamczackim (-30,6%) oraz w roku 2010 w Republice Mari El (-30,1%) (zob. tabela 6.2).

Tabela 6.2. Podmioty Federacji Rosyjskiej, w których odnotowano najwyższy wzrost i najwyższy spadek liczby zarejestrowanych przestępstw ogółem

Podmioty, w których odnotowano najwyższy wzrost liczby zarejestrowanych przestępstw ogółem	Podmioty, w których odnotowano najwyższy spadek liczby zarejestrowanych przestępstw ogółem
2003	
1. obwód penzeński (42,4%) 2. Republika Chakasji (42,1%) 3. Republika Udmurcka (34,9%)	1. m. Sankt Petersburg (-17,2%) 2. obwód magadański (-17,0%) 3. Republika Dagestanu (-13,8%)
2004	
1. obwód penzeński (24,1%) 2. obwód archangielski (20,8%) 3. Republika Mari El (20,4%)	1. Republika Osetii Północnej-Alanii (-15,8%) 2. obwód lipiecki (-9,1%) 3. Republika Kałmucji (-8,4%)
2005	
1. obwód riazański (49,3%) 2. Republika Udmurcka (46,4%) 3. Republika Tatarstanu (45,2%)	1. obwód kaliningradzki (-6,5%) 2. Żydowski Obwód Autonomiczny (-5,3%) 3. Republika Karelii (-0,5%)
2006	
1. obwód murmański (72,5%) 2. obwód iwanowski (68,4%) 3. obwód kurski (53,7%)	1. obwód pskowski (-12,4%) 2. Republika Dagestanu (-3,3%) 3. obwód kaliningradzki (-1,6%)
2007	
1. Republika Inguszetii (9,9%) 2. Republika Kabardyjsko-Bałkarska (9,8%) 3. obwód kemerowski (7,5%)	1. Kraj Kamczacki (-30,6%) 2. Republika Tuwy (-22,9%) 3. Republika Tatarstanu (-22,7%)
2008	
1. obwód kemerowski (13,2%) 2. Republika Karelii (8,3%) 3. Republika Inguszetii (8,1%)	1. Republika Mordowii (-25,2%) 2. Kraj Kamczacki (-24,2%) 3. obwód penzeński (-21,4%)
2009	
1. obwód biełogorodzki (4,4%) 2. Republika Osetii Północnej-Alanii (3,7%) 3. obwód kaliningradzki (3,6%)	1. Kraj Chabarowski (-20,4%) 2. obwód rostowski (-19,6%) 3. Republika Mari El (-18,9%)

Tabela 6.2 (cd.)

Podmioty, w których odnotowano najwyższy wzrost liczby zarejestrowanych przestępstw ogółem	Podmioty, w których odnotowano najwyższy spadek liczby zarejestrowanych przestępstw ogółem
2010	
1. Republika Kabardyjsko-Bałkarska (5,4%) 2. obwód murmański (2,4%) 3. obwód tomski (1,5%)	1. Republika Mari El (-30,1%) 2. Kraj Chabarowski (-26,6%) 3. obwód jarosławski (-19,9%)
2011	
1. Republika Dagestanu (7,8%) 2. Kraj Zabajkalski (5,2%) 3. Republika Karelii (3,7%)	1. obwód tomski (-21,6%) 2. Kraj Permski (-20,5%) 3. obwód swierdłowski (-19,8%)
2012	
1. Czukocki Okręg Autonomiczny (15,2%) 2. obwód nowogrodzki (13,2%) 3. Kraj Permski (10,0%)	1. Republika Sachy (Jakucja) (-19,7%) 2. Republika Karelii (-19,5%) 3. Nieniecki Okręg Autonomiczny (-18,8%)
2013	
1. obwód sachaliński (20,7%) 2. obwód tiumeński (14,6%) 3. Republika Komi (12,1%)	1. obwód twerski (-21,0%) 2. Republika Baszkortostanu (-19,9%) 3. Nieniecki Okręg Autonomiczny (-18,5%)
2014	
1. Republika Chakasji (32,1%) 2. Nieniecki Okręg Autonomiczny (28,2%) 3. Republika Karelii (14,1%)	1. Czukocki Okręg Autonomiczny (-18,8%) 2. obwód niżnonowogrodzki (-18,2%) 3. Republika Kałmuży (-16,2%)
2015	
1. obwód murmański (44,1%) 2. obwód jarosławski (40,3%) 3. Republika Baszkortostanu (33,6%)	1. obwód astrachański (-6,5%) 2. Kraj Nadmorski (-2,9%) 3. obwód samarski (-2,7%)
2016	
1. Republika Tuwy (29,3%) 2. Republika Czeceńska oraz obwód sachaliński (8,7%) 3. Republika Osetii Północnej-Alanii (4,6%)	1. m. Sewastopol (-31,1%) 2. obwód orłowski (-20,8%) 3. Republika Komi (-20,4%)
2017	
1. obwód kaliningradzki (30,3%) 2. obwód saratowski oraz Republika Karaczajsko-Czerkieska (15,2%) 3. obwód iwanowski (10,7%)	1. obwód wołgogradzki (-20,3%) 2. m. Moskwa (-19,4%) 3. Republika Karelii (-16,1%)
2018	
1. obwód leningradzki (17,8%) 2. Nieniecki Okręg Autonomiczny (10,0%) 3. obwód penzeński (8,5%)	1. Republik Tuwy (-20,7%) 2. obwód kaliningradzki (-20,3%) 3. m. Sewastopol (-16,0%)
2019	
1. Republika Osetii Północnej-Alanii (31,9%) 2. Republika Adygei (14,7%) 3. Republika Tatarstanu (14,3%)	1. Nieniecki Okręg Autonomiczny (-12,0%) 2. Republika Dagestanu (-8,0%) 3. obwód kałuski (-7,9%)

Źródło: Состояние преступности в России за январь-декабрь 2003–2019 года, Министерство Внутренних Дел Российской Федерации, ФКУ „Главный Информационно-Аналитический Центр”, www.mvd.ru.

W latach 2003–2019 liczba popełnionych na terytorium Federacji Rosyjskiej przestępstw w sferze gospodarczej wahała się od 104.927 przestępstw tego rodzaju, zarejestrowanych przez rosyjskie organy ścigania w roku 2019, do 489.554 przestępstw w sferze gospodarczej, odnotowanych w roku 2006.

W latach 2003–2006 zaobserwowano systematyczny wzrost liczby popełnionych na terytorium Federacji Rosyjskiej przestępstw w sferze gospodarczej, natomiast w latach 2007–2014 systematyczny ich spadek. W roku 2015 rosyjskie organy ścigania zarejestrowały nieznaczny wzrost (o 4,3%) przestępstw tego rodzaju, a następnie – do roku 2017 – dalszy ich spadek. W roku 2018 odnotowano kolejny nieznaczny wzrost (o 4,2%) przestępstw w sferze gospodarczej, jakie zostały popełnione na terytorium Federacji Rosyjskiej, a w roku 2019 ich spadek do poziomu 104.927 przestępstw tego rodzaju.

W badanym okresie największy wzrost liczby popełnionych przestępstw w sferze gospodarczej został odnotowany w roku 2006 i wyniósł 11,8%, a największy spadek liczby przestępstw tego rodzaju – w roku 2010 (–35,5%).

Udział przestępstw w sferze gospodarczej w przestępstwach ogółem, popełnionych na terytorium Federacji Rosyjskiej w latach 2003–2019 wahał się od 4,7% w roku 2015 do 14,3% w roku 2009 (zob. tabela 6.3).

Materiały zgromadzone przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Federacji Rosyjskiej, dotyczące przestępstw w sferze gospodarczej, popełnionych na terytorium Federacji Rosyjskiej w latach 2003–2019 pozwalają wysnuć wnioski, iż w badanym okresie najwięcej przestępstw ciężkich i szczególnie ciężkich zostało zarejestrowanych w roku 2007 (174.955 przestępstw tego rodzaju). Najmniej przestępstw w sferze gospodarczej, kwalifikowanych jako ciężkie i szczególnie ciężkie, zostało wykrytych w roku 2017 (59.819 przestępstw tego rodzaju).

W badanym okresie największy wzrost przestępstw w sferze gospodarki, kwalifikowanych jako ciężkie i szczególnie ciężkie, został odnotowany w roku 2005 i wyniósł 17,2%. Natomiast największy spadek przestępstw tego rodzaju rosyjskie organy ścigania zarejestrowały w roku 2010 (–23,3%).

Udział przestępstw ciężkich i szczególnie ciężkich w przestępstwach w sferze gospodarczej, popełnionych w latach 2003–2019 na terytorium Federacji Rosyjskiej, wahał się od 32,2% w roku 2004 do 62,6% w roku 2015 (zob. tabela 6.4).

W latach 2003–2019 w Rosji ujawniono od 884.661 sprawców przestępstw ogółem, popełnionych na terytorium Federacji Rosyjskiej (w roku 2019) do 1.360.860 sprawców przestępstw tego rodzaju (w roku 2006). Największy wzrost liczby sprawców przestępstw ogółem został odnotowany w roku 2015 (6,9%), natomiast największy spadek – w roku 2010 (–8,9%).

W badanym okresie najwięcej sprawców przestępstw w sferze gospodarczej zostało ujawnionych przez rosyjskie organy ścigania w roku 2003 (140.435 osób), a najmniej – w roku 2019 (29.205 osób). Największy wzrost liczby sprawców przestępstw w sferze gospodarczej został zaobserwowany w roku 2009 (27,2%), a największy spadek – w roku 2011 (–36,5%).

Tabela 6.3. Przestępstwa w sferze gospodarczej, popełnione na terytorium Federacji Rosyjskiej w latach 2003–2019 oraz ich udział w przestępstwach ogółem

Rok	Liczba przestępstw w sferze gospodarczej, popełnionych na terytorium Federacji Rosyjskiej	Dynamika (w %)	Udział przestępstw w sferze gospodarczej w przestępstwach ogółem
2003	376.791	0,5	13,7
2004	402.359	6,8	13,9
2005	437.719	8,8	12,3
2006	489.554	11,8	12,7
2007	459.198	-6,2	12,8
2008	448.832	-2,3	14,0
2009	428.792	-4,5	14,3
2010	276.435	-35,5	10,5
2011	202.454	-26,8	8,4
2012	172.975	-14,6	7,5
2013	141.229	-18,4	6,4
2014	107.797	-23,7	4,9
2015	112.445	4,3	4,7
2016	108.754	-3,3	5,0
2017	105.087	-3,4	5,1
2018	109.463	4,2	5,5
2019	104.927	-4,1	5,2

Źródło: Состояние преступности в России за январь-декабрь 2003–2019 года, Министерство Внутренних Дел Российской Федерации, ФКУ „Главный Информационно-Аналитический Центр”, www.mvd.ru.

W latach 2003–2019 udział sprawców przestępstw w sferze gospodarczej w liczbie sprawców przestępstw ogółem, popełnionych na terytorium Federacji Rosyjskiej w analizowanym okresie, wahał się od 3,3% w roku 2019 do 11,9% w roku 2009 (zob. tabela 6.5).

Dane dotyczące strat materialnych, spowodowanych popełnionymi przestępstwami w sferze gospodarczej, zgromadzone przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Federacji Rosyjskiej za lata 2003–2019 wskazują na to, że ich wielkość w badanym okresie ulegała znacznym wahaniom. Największe straty, spowodowane przestępstwami tego rodzaju, zostały odnotowane przez rosyjskie organy ścigania w roku 2005 (1.399,6 miliarda rubli).

Wysokie straty, spowodowane popełnionymi przestępstwami w sferze gospodarczej, zostały ujawnione także w roku 2009 (1.075,7 miliarda rubli). Natomiast najniższa wartość strat, spowodowana przestępstwami tego rodzaju, została ujawniona przez rosyjskie organy ścigania w roku 2003 (75,2 miliarda rubli) (zob. tabela 6.6).

Tabela 6.4. Przestępstwa w sferze gospodarczej, popełnione na terytorium Federacji Rosyjskiej w latach 2003–2019 z wyszczególnieniem przestępstw ciężkich i szczególnie ciężkich

Rok	Ogólna liczba przestępstw w sferze gospodarczej	W tym ciężkie przestępstwa i szczególnie ciężkie przestępstwa	Dynamika (w %)	Udział przestępstw ciężkich i szczególnie ciężkich w przestępstwach w sferze gospodarczej (w %)
2003	376.791	142.051	4,7	37,7
2004	402.359	129.560	-8,8	32,2
2005	437.719	151.889	17,2	34,7
2006	489.554	174.281	14,7	35,6
2007	459.198	174.955	0,4	38,1
2008	448.832	168.761	-3,5	37,6
2009	428.792	172.817	2,3	40,3
2010	276.435	132.502	-23,3	47,9
2011	202.454	108.834	-17,9	53,8
2012	172.975	99.227	-8,8	57,4
2013	141.229	81.593	-17,8	57,8
2014	107.797	65.761	-19,4	61,0
2015	112.445	70.401	7,1	62,6
2016	108.754	65.134	-7,5	59,9
2017	105.087	59.819	-8,2	56,9
2018	109.463	64.736	8,2	59,1
2019	104.927	63.271	-2,3	60,3

Źródło: Состояние преступности в России за январь-декабрь 2003–2019 года, Министерство Внутренних Дел Российской Федерации, ФКУ „Главный Информационно-Аналитический Центр”, www.mvd.ru.

Tabela 6.5. Sprawcy przestępstw ogółem oraz sprawcy przestępstw w sferze gospodarczej, popełnionych na terytorium Federacji Rosyjskiej w latach 2003–2019

Rok	Sprawcy przestępstw ogółem	Dynamika (w %)	Sprawcy przestępstw w sferze gospodarczej	Dynamika (w %)	Udział liczby sprawców przestępstw w sferze gospodarczej w liczbie sprawców przestępstw ogółem (w %)
2003	1.236.733	-1,7	140.435	2,7	11,4
2004	1.222.504	-1,2	131.658	-6,2	10,8
2005	1.297.123	6,1	137.742	4,6	10,6
2006	1.360.860	4,9	148.542	7,8	10,9
2007	1.317.582	-3,2	132.034	-11,1	10,0

Tabela 6.5 (cd.)

Rok	Sprawcy przestępstw ogółem	Dynamika (w %)	Sprawcy przestępstw w sferze gospodarczej	Dynamika (w %)	Udział liczby sprawców przestępstw w sferze gospodarczej w liczbie sprawców przestępstw ogółem (w %)
2008	1.256.199	-4,7	114.182	-13,5	9,1
2009	1.219.789	-2,9	145.210	27,2	11,9
2010	1.111.145	-8,9	101.728	-29,9	9,2
2011	1.041.340	-6,3	64.593	-36,5	6,2
2012	1.010.938	-2,9	50.212	-22,3	5,0
2013	1.012.563	0,2	49.885	-0,7	4,9
2014	1.006.003	-0,6	45.262	-9,3	4,5
2015	1.075.333	6,9	48.781	7,8	4,5
2016	1.015.875	-5,5	46.952	-3,7	4,6
2017	967.103	-4,8	47.328	0,8	4,9
2018	931.107	-3,7	47.134	-0,4	5,1
2019	884.661	-5,0	29.205	-13,0	3,3

Źródło: Состояние преступности в России за январь-декабрь 2003–2019 года, Министерство Внутренних Дел Российской Федерации, ФКУ „Главный Информационно-Аналитический Центр”, www.mvd.ru.

Tabela 6.6. Straty materialne, spowodowane popełnionymi przestępstwami w sferze gospodarczej w latach 2003–2019

Rok	Straty materialne (w miliardach rubli)
2003	75,2
2004	275,4
2005	1.399,6
2006	127,6
2007	223,8
2008	142,5
2009	1.075,7
2010	176,4
2011	160,7
2012	144,9

Rok	Straty materialne (w miliardach rubli)
2013	229,9
2014	194,6
2015	271,5
2016	398,0
2017	234,3
2018	403,8
2019	447,2

Źródło: Состояние преступности в России за январь-декабрь 2003–2019 года, Министерство Внутренних Дел Российской Федерации, ФКУ „Главный Информационно-Аналитический Центр”, www.mvd.ru.

Podsumowując, można stwierdzić, bazując na materiałach ujawnionych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Federacji Rosyjskiej, dotyczące przestępstw popełnionych na terytorium Rosji w latach 2003–2019, że za zasadnicze źródła przestępczości uznać należy przede wszystkim czynniki ekonomiczne oraz społeczne. Bardzo dużą rolę w podjętych przez rosyjskie organy ścigania działaniach, mających na celu obniżenie skali zjawiska przestępczości w Federacji Rosyjskiej, było zwalczanie zorganizowanych grup przestępczych, działających przede wszystkim na terenach takich dużych miast, jak Moskwa i Sankt Petersburg.

Zakończenie

Przestępstwo i przestępczość w świetle badań naukowych winny być widziane w szerokiej perspektywie, ujmującej z jednej strony analizy prawnokarne, z drugiej – uwzględniające odpowiedzi na pytania, dotyczące istoty przestępczości jako zjawiska społecznego oraz przyczyn popełnianych przestępstw i przestępczości, analizowanej ze względu na jej rozmiary, nasilenie, dynamikę i strukturę.

Charakter współczesnej przestępczości w Rosji uległ znaczącym zmianom, spowodowanym w okresie po upadku ZSRR eskalacją zjawisk związanych z nielegalnym handlem narkotykami, handlem bronią, zabójstwami na zlecenie oraz formowaniem się zaczątków zorganizowanych grup przestępczych, których działalność była szczególnie widoczna w latach 90. minionego stulecia.

Poznanie zjawiska przestępczości w sferze gospodarki stanowi istotny czynnik, mający wpływ na wiarygodną ocenę procesów społecznych i ekonomicznych, zachodzących w Federacji Rosyjskiej w latach 2003–2019. O ile bowiem w latach 90. XX wieku wzrost przestępczości w Rosji był wynikiem intensywnych zmian społeczno-politycznych, jakie zachodziły w Federacji Rosyjskiej po upadku ZSRR, o tyle w badanym okresie zaobserwowano stopniowy spadek liczby zarejestrowanych przestępstw, w tym przestępstw w sferze gospodarki, co stanowiło rezultat dokonywanych w Rosji przeobrażeń w sferze politycznej, prawnej i gospodarczej.

Podjęte w Federacji Rosyjskiej szeroko zakrojone działania, mające na celu walkę z przestępczością oraz zapobieganie czynom przestępnym, pozwoliły w znacznym stopniu ograniczyć to niebezpieczne dla społeczeństwa zjawisko. Obecnie ważnym problemem, z jakim mają do czynienia rosyjskie organy ścigania, jest przede wszystkim przestępczość w dużych miastach, takich jak Moskwa czy Petersburg, przy czym w większości przypadków można mówić o narastaniu liczby przestępstw niewielkiej ciężkości. Dotyczy to także przestępstw w sferze gospodarki, spośród których jednym z najczęściej popełnianych jest kradzież, klasyfikowana jako przestępstwo przeciwko własności.

Podsumowując, można stwierdzić, że wprowadzony w Federacji Rosyjskiej system zapobiegania przestępczości zaowocował nie tylko zmniejszeniem jej

rozmiarów, ale także spowodował zmianę świadomości potencjalnych sprawców przestępstw. Nadmienić należy, że zmiany, jakie zaszły w Rosji w ostatnich latach świadczą o długofalowej poprawie bezpieczeństwa w tym kraju, co wpływa pozytywnie na nastroje społeczne i kształtuje korzystne warunki do dalszych zmian gospodarczych, politycznych i społecznych w kolejnych latach. Wywarło to istotny wpływ nie tylko na spadek poziomu przestępczości ogółem, ale także na znaczące obniżenie się liczby popełnionych przestępstw w sferze gospodarki.

Bibliografia

- Bil J., *Korupcja w (prywatnym) sektorze gospodarczym*, Wydział Wydawnictw i Poligrafii Wyszej Szkoły Policji w Szczytnie, Szczytno 2015.
- Buzan B., *People, States and Fear: An Agenda for International Security Studies in Post-Cold War Era*, Harvester Wheatsheaf, New York 1991.
- Chmieliński B., *Rozważania nad naukami o bezpieczeństwie i bezpieczeństwem społeczności lokalnych*, „Historia i Polityka” 2018, nr 23(30).
- Ciekanowski Z., Nowicka J., Wyrębek H., *Bezpieczeństwo państwa w obliczu współczesnych zagrożeń*, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Siedlce 2016.
- Czaja J., *Pojęciowe aspekty kulturowe*, [w:] K. Jałoszyński, B. Wiśniewski, T. Wojtuszek (red.), *Współczesne postrzeganie bezpieczeństwa*, Wyższa Szkoła Administracji w Bielsku-Białej, Bielsko-Biała 2007.
- Czaputowicz J., *Bezpieczeństwo w teoriach stosunków międzynarodowych*, [w:] K. Żukrowska, M. Grącik (red.), *Bezpieczeństwo międzynarodowe. Teoria i praktyka*, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2006.
- Cziomer E. (red.), *Zagrożenia i instytucje bezpieczeństwa międzynarodowego*, Oficyna Wydawnicza AFM, Kraków 20016.
- Cziomer E., *Bezpieczeństwo i współpraca w Europie*, [w:] E. Cziomer, L.W. Zyblikiewicz, *Zarys współczesnych stosunków międzynarodowych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2005.
- Czupryński A., *Bezpieczeństwo w ujęciu teoretycznym*, [w:] A. Czupryński, B. Wiśniewski, J. Zboina (red.), *Bezpieczeństwo. Teoria – Badania – Praktyka*, Wydawnictwo CNBOP-PIB, Józefów 2015.
- Dekret Prezydenta Federacji Rosyjskiej z dnia 31 grudnia 2015 r. Nr 683 „O Strategii bezpieczeństwa narodowego Federacji Rosyjskiej” (Указ Президента РФ от 31.12.2015 N 683 „О Стратегии национальной безопасности Российской Федерации”).
- Fehler W., *Lokalny wymiar wewnętrznego bezpieczeństwa państwa*, [w:] W. Fehler (red.), *Bezpieczeństwo w środowisku lokalnym*, Wydawnictwo Arte, Warszawa 2009.
- Gierszewski J., *Model bezpieczeństwa społecznego na tle teorii systemów*, PWSH Pomerania, Chojnice 2013.
- Huzarski M., *Zarządzanie bezpieczeństwem militarnym w ujęciu narodowym i sojuszniczym*, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Warszawa 2008.
- Kaczmarek J., Łepkowski W., Zdrowski B. (red.), *Słownik terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego*, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Warszawa 2008.

- Kitler W., *Obrona narodowa w wybranych państwach demokratycznych*, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Warszawa 2001.
- Kitler W., *Bezpieczeństwo narodowe RP. Podstawowe kategorie – uwarunkowania – system*, Wydawnictwo Akademii Narodowej, Warszawa 2011.
- Kitler W., *Transdyscyplinarność badań w naukach o bezpieczeństwie i w naukach o obronności*, [w:] W. Kitler, T. Kośmider (red.), *Metodologiczne i dydaktyczne aspekty bezpieczeństwa narodowego*, Difin, Warszawa 2015.
- Kodeks cywilny Federacji Rosyjskiej z 30 listopada 1994 r. Nr 51 (Гражданский кодекс Российской Федерации от 30.11.1994 N 51-ФЗ).
- Kodeks karny Federacji Rosyjskiej z dnia 13 czerwca 1996 r. Nr 63 (Уголовный кодекс Российской Федерации от 13.06.1996 N 63-ФЗ), z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami.
- Kodeks wykroczeń administracyjnych Federacji Rosyjskiej z dnia 30 grudnia 2001 r. Nr 195-FZ (Кодекс Российской Федерации об административных правонарушениях от 30.12.2001 N 195-ФЗ).
- Kołodziejczyk A., *Bezpieczeństwo jako fenomen społeczny: pojęcie bezpieczeństwa, jego interpretacje i odmiany*, „Seaculum Christianum: Pismo historyczne” 2007, t. 14, nr 1.
- Konstytucja Federacji Rosyjskiej przyjęta w ogólnonarodowym referendum 12 grudnia 1993 r. (z uwzględnieniem poprawek, wprowadzonych na podstawie Ustaw Federacji Rosyjskiej o poprawkach w Konstytucji Federacji Rosyjskiej z dnia 30.12.2008 r. Nr 6, z 30.12.2008 r. Nr 7, z 5.02.2014 r. Nr 2, z 21.07.2014 r. Nr 11) (Конституция Российской Федерации (принята всенародным голосованием 12.12.1993) (с учетом поправок, внесенных Законами РФ о поправках к Конституции РФ от 30.12.2008 N 6-ФКЗ, от 30.12.2008 N 7-ФКЗ, от 05.02.2014 N 2-ФКЗ, от 21.07.2014 N 11-ФКЗ).
- Koziej S., *Bezpieczeństwo: istota, podstawowe kategorie i historyczna edukacja. Polityczno-strategiczne aspekty bezpieczeństwa*, „Bezpieczeństwo Narodowe” 2011, II-2011/18.
- Książkowski K.M., *Bezpieczeństwo ekonomiczne*, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2011.
- Książkowski K.M., *Bezpieczeństwo ekonomiczne w działalności służb specjalnych w Polsce. Analiza krytyczna*, [w:] S. Wojciechowska-Filipek (red.), *Bezpieczeństwo przedsiębiorstw w systemie gospodarczym*, „Przedsiębiorczość i zarządzanie”, t. XV, z. 5, cz. II, Łódź–Warszawa 2014.
- Kuć M., *Kryminologia*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2015.
- Kukułka J., *Międzynarodowe stosunki polityczne*, PWN, Warszawa 1982.
- Kukułka J., *Ekologiczne czynniki bezpieczeństwa*, [w:] J. Kukułka (red.), *Bezpieczeństwo międzynarodowe w Europie Środkowej po Zimnej Wojnie*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 1994.
- Laskowska K., Zatyka E., *Czas trwania kary pozbawienia wolności w świetle kodeksów karnych Polski i Rosji*, „Białostockie Studia Prawnicze” 2010, z. 7.
- Leszczynski M., *Bezpieczeństwo społeczne Polaków wobec wyzwań XXI w. Zarządzanie bezpieczeństwem*, Difin, Warszawa 2011.
- Lizęga K., *Kryteria bezpieczeństwa państwa – aspekty teoretyczne*, [w:] J. Żylińska, I. Przychocka (red.), *Nauki społeczne i ekonomiczne – węzłowe zagadnienia*, Uczelnia Techniczno-Handlowa im. Heleny Chodkowskiej, Warszawa 2018.

- Łastawski K., *Pojęcie i główne wyznaczniki bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego*, [w:] W. Fehler (red.), *Współczesne bezpieczeństwo*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2003.
- Michałowska G., *Bezpieczeństwo kulturowe w warunkach globalizacji procesów społecznych*, [w:] D. Bobrow E. Haliżak, R. Zięba (red.), *Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe u schyłku XX wieku*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 1997.
- Mocarska D., *Wybrane zagadnienia prawa karnego materialnego*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Szczytno 2013.
- Nowak E., Nowak M., *Zarys teorii bezpieczeństwa narodowego*, Difin, Warszawa 2011.
- Nowakowski Z., Szafran H., Szafran R., *Bezpieczeństwo XXI wieku. Strategie bezpieczeństwa narodowego Polski i wybranych państw*, RS Druk, Rzeszów 2009.
- Paczulski R., *Ochrona środowiska*, Branta, Bydgoszcz 2008.
- Pawlikowska I., *Bezpieczeństwo jako cel polityki zagranicznej państwa*, [w:] R. Zięba (red.), *Wstęp do polityki zagranicznej państwa*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2005.
- Pietraś M., *Bezpieczeństwo ekologiczne w Europie*, UMCS, Lublin 1996.
- Plezia M. (red.), *Słownik łacińsko-polski*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.
- Pokruszyński W., *Filozofia bezpieczeństwa*, Wydawnictwo SGE, Józefów 2013.
- Potrzeszcz J., *Bezpieczeństwo prawne z punktu widzenia filozofii prawa*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2013.
- Raczkowski K., *Percepcja bezpieczeństwa ekonomicznego i wyzwania dla zarządzania nim w XXI wieku*, [w:] K. Raczkowski (red.), *Bezpieczeństwo ekonomiczne. Wyzwania dla zarządzania państwem*, Wolters Kluwer, Warszawa 2012.
- Soroka P., *Polistrategia bezpieczeństwa zewnętrznego Polski. Ujęcie normatywne*, Towarzystwo Wiedzy Obronnej, Warszawa 2005.
- Stachowiak Z., *Bezpieczeństwo ekonomiczne*, [w:] Z. Stankiewicz (red.), *Ekonomika obrony*, Akademia Obrony Narodowej, Warszawa 1994.
- Stefaniuk B., *Cele i uwarunkowania bezpieczeństwa narodowego*, „Rozprawy Społeczne” 2014, t. VIII, nr 22.
- Tokarski J. (red.), *Słownik wyrazów obcych PWN*, PWN, Warszawa 1980.
- Wasiuta O., Klepka R., Kopeć R. (red.), *Vademecum bezpieczeństwa*, Instytut Nauk o Bezpieczeństwie, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Kraków 2018.
- Woźniak R.B., *U podstaw socjoglobalistyki. Koncepcje i zagrożenia*, Kadruk, Szczecin 2009.
- Woźniak R.B., *Społeczne wymiary bezpieczeństwa wewnętrznego w mieście portowym*, „Edukacja Humanistyczna” 2014, nr 1(30).
- Zaleski S., *Strategia jako instrument bezpieczeństwa politycznego państwa*, „Doctrina. Studia społeczno-polityczne” 2009, nr 6.
- Zięba R., *Pojęcie i istota bezpieczeństwa państwa w stosunkach międzynarodowych*, „Sprawy Międzynarodowe” 1989, nr 10.
- Zięba R., *Kategoria bezpieczeństwa w nauce o stosunkach międzynarodowych*, [w:] D.B. Bobrow, E. Haliżak, R. Zięba (red.), *Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe u schyłku XX wieku*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 1997.
- Żukrowska K., *Bezpieczeństwo ekonomiczne*, [w:] S. Sulowski, M. Brzeziński (red.), *Trzy wymiary współczesnego bezpieczeństwa*, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2014.

- Абалкин Л.И., *Экономическая безопасность России: угрозы и их отражение*, „Вопросы экономики“ 1994, № 12.
- Асланханов А.А., *Проблемы борьбы с преступностью в сфере экономики: криминологический и уголовно-правовой аспекты*, диссертация на соискание ученой степени доктора юридических наук, Москва 1998.
- Балеев С.А., Жуковская И.В., *Вопросы регламентации ответственности за совершение преступлений в сфере экономической деятельности организованной группой*, „Вестник экономики, права и социологии“ 2016, № 1.
- Бендиков М.А., Хрусталева Е.Ю., *Экономическая безопасность наукоемких производств*, „Вопросы экономики“ 1999, № 9.
- Богомолов В.А. (red.), *Экономическая безопасность*, ЮНИТИ-ДАНА, Москва 2014.
- Волженкин Б.В., *Преступления в сфере экономической деятельности (экономические преступления)*, Юридический центр Пресс, Санкт-Петербург 2002.
- Грунин О.А., Грунин С.О., *Экономическая безопасность организаций*, Питер, СПб 2002.
- Дворядкина Е.Б., Новикова Н.В., *Экономическая безопасность*, Издательство Уральского государственного экономического университета, Екатеринбург 2010.
- Егорова Н.А., *Теоретические проблемы уголовной ответственности за преступления лиц, выполняющих управленческие функции (управленческие преступления)*, Издательство Перемена, Волгоград 2016.
- Колесникова Т.В., *Общие положения правового обеспечения экономической безопасности*, [w:] *Экономическая безопасность России: вызовы XXI века*, Министерство образования и науки Российской Федерации, Саратовский социально-экономический институт (филиал) РЭУ им. Г.В. Плеханова, Саратов 2017.
- Кузьменко В.В., *Экономическая безопасность: исторический подход к определению сущности*, „Белые пятна« российской и мировой истории“ 2016, № 3.
- Лопашенко Н.А., *Посягательства на собственность*, Норма: ИНФРА-М, Москва 2012.
- Никольская А.Г., *Преступления в сфере экономической деятельности: учебное пособие*, Издательство Российской таможенной академии, Москва 2011.
- Олейников Е.А. (red.), *Экономическая и национальная безопасность*, Экзамен, Москва 2005.
- Попов А.Н., *Квалификация преступлений против собственности. Учебное пособие*, Санкт-Петербургский Юридический Институт (Филиал) Университета Прокуратуры Российской Федерации, Санкт-Петербург 2018.
- Сверчков В.В., *Преступления против собственности: критический анализ преобразования российского уголовного законодательства и практики его применения*, „Актуальные проблемы экономики и права“ 2018, Т. 12, № 1.
- Сенчагов В.К., *Экономическая безопасность России. Общий курс*, БИНОМ. Лаборатория знаний, Москва 2009.
- Скляр С., *Уголовная ответственность за хищение недвижимого имущества*, „Российская юстиция“ 2001, № 6.
- Состояние преступности в России за январь-декабрь 2003 года, Министерство Внутренних Дел Российской Федерации, ФКУ „Главный Информационно-Аналитический Центр“, www.mvd.ru

Состояние преступности в России за январь-декабрь 2018 года, Министерство Внутренних Дел Российской Федерации, ФКУ „Главный Информационно-Аналитический Центр”, www.mvd.ru

Состояние преступности в России за январь-декабрь 2019 года, Министерство Внутренних Дел Российской Федерации, ФКУ „Главный Информационно-Аналитический Центр”, www.mvd.ru

Суслина Е.В., *Преступления против интересов службы в коммерческих и иных организациях*, Издательство Санкт-Петербургского университета, Санкт-Петербург 2014.

Хилюта В.В., *Проблемы доктринального толкования физического признака имущества в уголовном праве*, „Российский юридический журнал” 2014, № 5.

Шнитенков А.В., *Преступления против интересов службы в коммерческих и иных организациях: постатейный комментарий к главе 23 Уголовного кодекса Российской Федерации*, Юстицинформ, Москва 2018.

Spis tabel

Tabela 2.1.	Przestępstwa przeciwko własności, wyszczególnione w Rozdziale 21 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej (art. 158–168)	30
Tabela 2.2.	Przestępstwa w sferze działalności gospodarczej, wyszczególnione w Rozdziale 22 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej (art. 169–200.6)	32
Tabela 2.3.	Przestępstwa przeciwko interesom służby w organizacjach komercyjnych i innych organizacjach, wyszczególnione w Rozdziale 23 Kodeksu karnego Federacji Rosyjskiej (art. 201–204.2)	36
Tabela 6.1.	Przestępstwa popełnione na terytorium Federacji Rosyjskiej w latach 2003–2019 z wyszczególnieniem przestępstw ciężkich i szczególnie ciężkich	124
Tabela 6.2.	Podmioty Federacji Rosyjskiej, w których odnotowano najwyższy wzrost i najwyższy spadek liczby zarejestrowanych przestępstw ogółem	125
Tabela 6.3.	Przestępstwa w sferze gospodarczej, popełnione na terytorium Federacji Rosyjskiej w latach 2003–2019 oraz ich udział w przestępstwach ogółem	128
Tabela 6.4.	Przestępstwa w sferze gospodarczej, popełnione na terytorium Federacji Rosyjskiej w latach 2003–2019 z wyszczególnieniem przestępstw ciężkich i szczególnie ciężkich	129
Tabela 6.5.	Sprawcy przestępstw ogółem oraz sprawcy przestępstw w sferze gospodarczej, popełnionych na terytorium Federacji Rosyjskiej w latach 2003–2019	129
Tabela 6.6.	Straty materialne, spowodowane popełnionymi przestępstwami w sferze gospodarczej w latach 2003–2019	130